

Ársreikningur
samstæðu
2012

Þessi síða er vísitandi höfð auð.

Efnisyfirlit**Blaðsíða**

Skýrsla og áritun bankaráðs og bankastjóra	1 - 3
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Efnahagsreikningur samstæðunnar 31. desember 2012	5
Rekstrarreikningur samstæðunnar fyrir árið 2012	6
Eiginfjárfirlit samstæðunnar 31. desember 2012	7
Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar 31. desember 2012	8 - 9
Skýringar við samstæðuársreikning fyrir árið 2012	11 - 78

Þessi síða er vísitandi höfð auð.

Áritun og yfirlýsing bankaráðs og bankastjóra

Samstæðureikningur Landsbankans hf. (hér eftir „bankinn“ eða „Landsbankinn“) fyrir fjárhagsárið 2012 hefur að geyma ársreikning bankans og dótturfélaga (hér eftir „samstæðan“).

Landsbankinn var stofnaður þann 7. október 2008. Samstæðan býður einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum upp á alhliða fjármálaþjónustu.

Eigendur Landsbankans eru tveir: Íslenska ríkið á 81,3% hlut og Landskil chf., sem er í eigu LBI hf., á 18,7% hlut.

Rekstur ársins 2012

Hagnaður samstæðunnar fyrir fjárhagsárið 2012 var 25.494 milljónir króna. Bankaráð leggur til að allt að 40% af hagnaði verði greiddur í arð til hluthafa en að slík arðgreiðsla verði háð samþykki hluthafafundar. Að öðru leyti verði hagnaður lagður við óráðstafað eigið fé. Samanlagt eigið fé samstæðunnar var 225.166 milljónir króna í lok árs, þar með talið hlutafé að upphæð 24.000 milljónir króna. Eiginfjárhlutfall (CAD-hlutfall) samstæðunnar samkvæmt eiginfjárákvæðum laga um fjármálafyrirtæki var 25,1% í árslok 2012. Í lok árs 2012 voru stöðugildi hjá samstæðunni 1.233.

Á fyrsta og öðrum ársfjórðungi ársins 2012 innti bankinn af hendi fyrirframgreiðslur af veðtryggðu skuldabréfunum, sem námu alls 72.115 milljónum króna. Skuldabréfin voru gefin út árið 2010 sem hluti af greiðslu fyrir yfirteknar eignir og skuldir LBI hf. Sterk lausafjárstaða í erlendum myntum gerði bankanum kleift að minnka langtímaskuldir hraðar en samningsákvæði gera ráð fyrir.

Hlutir í rekstrarfélaginu Reginn hf. voru skráðir í NASDAQ OMX Iceland í kjölfar hlutafjárútbóðs sem haldið var í júní 2012. Alls voru 75% af hlutafé samstæðunnar í Reginn seld í útböðinu og tóku kaupendur formlega við eignarhaldi á hlutunum þann 29. júní 2012. Samstæðan hefur skuldbundið sig til að selja ekki 25% hlut sinn í Reginn í minnst 10 mánuði frá og með 29. júní 2012.

Úrskurðarnefnd sem skipuð var til að leysa úr ágreiningi bankans og ríkissjóðs um gangvirði fjáreigna Spkef kvað upp úrskurð í málinu þann 7. júní 2012. Ákveðið var að gangvirði það sem ríkissjóði bæri að greiða bankanum næmi 19.198 milljónum króna. Í kjölfar eigin mats bankans á gangvirði fjáreigna þessara var tap að upphæð 2.889 milljónir króna fært í uppgjör samstæðunnar á öðrum fjórðungi ársins 2012.

Þann 15. febrúar 2012 og 18. október 2012 komst Hæstiréttur í tveimur aðskildum málum að þeirri niðurstöðu að lánveitanda væri óheimilt að nota viðmiðunarvexti Seðlabankans við ákveðnar aðstæður sem tilteknar voru í dómsúrskurðinum, m.a. ef lánveitandi hafði gefið út fullnaðarkvittanir fyrir greiðslum vaxta. Samstæðan hefur gert ráð fyrir mögulegum áhrifum þessara dóma og gjaldfært 38.042 milljónir króna í rekstrarreikningi fyrir 2011 og 2.120 milljónir króna fyrir árið 2012. Beðið er frekari dóma Hæstaréttar til að skýra fyllilega fordæmisgildi þessara dóma. Heildarupphæðin kann því að breytast til samræmis. Bankinn væntir þess að hluti þessara gjaldfærslna gangi til baka þegar áhrif dómanna hafa verið skýrð að fullu.

Tvö aðskilin dómsmál sem höfðuð voru gegn bankanum árið 2012 snúast um gengistryggingu lána. Bankinn telur að mál þessi séu frábrugðin fyrri málum um gengistryggingu lána, sem Hæstiréttur dæmdi ólögleg, og að lánin sem núverandi dómsmál snúist um skuli skilgreind sem lögmæt erlend lán. Nánari lýsingu og upplýsingar um dómsmál þessi má finna í skýringum 4 og 37.

Þann 11. september 2012 fékk Landsbréf hf., dótturfélag bankans, heimild Fjármálaeftirlitsins til að annast eignastýringu. Heimildin gerir Landsbréfum kleift að sjá um eignastýringu fyrir þriðja aðila sem er mikilvæg viðbót við þjónustuframboð félagsins.

Mat bankans á gangvirði skilyrta skuldabréfsins þann 31. desember 2012 var 87.474 milljónir króna. eða sem samsvarar 88.142 milljónum króna að nafnvirði, sem er lægra en nafnverðshámark bréfsins, 92.000 milljónir króna. Þetta er mat stjórnenda bankans, en mat á lokaupphæð skuldabréfsins er í höndum óháðs matsaðila sem gert er ráð fyrir að skili niðurstöðum sínum eigi síðar en 31. mars 2013. Bankinn mun gefa skuldabréfið út til LBI hf. eigi síðar en 31. mars 2013 í samræmi við niðurstöður matsaðilans og þá umreikna upphæðina yfir í evrur samkvæmt gengi 31. desember 2012.

Horfur

Landsbankinn gerir ráð fyrir áframhaldandi hagvexti árið 2013 hér á landi og að hagvöxtur nemi 2,4%. Bankinn telur að vöxtur verði aðallega byggður á aukinni fjármunamyndun og einkaneyslu.

Vegna hafta á fjármagnshreyfingar milli Íslands og annarra landa hefur samstæðan takmarkað svigrúm til að verjast flökti í gengi íslensku krónunnar. Samstæðan hefur engu að síður gert ýmsar ráðstafanir til að draga úr heildar gengisáhættu og gerir ráð fyrir að gengisáhætta verði í framtíðinni innan ásættanlegra marka.

Horn fjárfestingarfélag hf. er dótturfélag bankans með eignir í skráðum og óskráðum hlutabréfum félaga í ýmsum atvinnugreinum. Eignir þessar verða boðnar til sölu árið 2013.

Grunnaðkoma bankans er traust og í stöðugum vexti. Mótaðir hefa verið nýir og endurbættir ferlar til að auka hagkvæmni og styrkja tengsl við viðskiptavinum. Eiginfjárgrunnur og lausafjárstaða samstæðunnar er sterk. Samstæðan er vel í stakk búin til að takast á við þær áskoranir sem framundan eru og til að verða hreyfiafl í íslenska hagkerfinu.

Áhættustýring

Það er mat bankaráðs Landsbankans að öflug áhættustýring sé til þess fallin að auka verðmætasköpun. Innra eftirlit miðar að því að tryggja traustan rekstur og skynsamlega stýringu áhættu sem annars gæti komið í veg fyrir að samstæðan næði viðskiptamarkmiðum sínum.

Á árinu 2012 hefur samstæðan áfram unnið að því að bæta stefnu og ferla við áhættustýringu til samræmis við bestu framkvæmd erlendis og hefur jafnframt markað sér skýran áhættuvilja. Samstæðan stefnir að því að efla áhættustýringu og áhættumenningu enn frekar á þessu ári. Nánar er fjallað um áhættustýringu samstæðunnar í skýringum 43-85.

Annað

Í lok þriðja fjórðungs ársins 2012 lauk Landsbankinn stefnumótunarvinnu og kynnti stefnumið sín fram til ársins 2015. Í stefnunni er lögð áhersla á að auka rekstrarhagkvæmni með því að draga úr kostnaði, styrkja liðsheimild stjórnenda og starfsmanna og að leita nýrra og ábyrgra sóknarfæra á markaði. Einnig gerði bankinn mikilsverðar breytingar á skipulagi sínu sem tóku gildi 1. október 2012.

Eins og fram kemur í staðfestingu stjórnar og skýrslu hennar með árshlutareikningi fyrir fyrstu níu mánuði ársins 2012 og ársreikningi vegna 2011 er það almennt áhyggjuefni að bankinn, hlutafélag sem starfar á kvikum samkeppnismarkaði, geti ekki samið um laun við æðsta stjórnanda. Laun og kjör bankastjóra eru ákveðin af kjararáði sem telur sig bundið af því að ákvarða laun fyrir dagvinnu ekki hærrí en föst laun forsætisráðherra. Bankaráð taldi það fyrirkomulag tímabundið og gerði ráð fyrir að því lyki um áramót 2010-2011. Raunin hefur orðið önnur og ástandið varir enn. Fyrir liggja lögfræðilegar álitsgerðir, unnar fyrir bankaráð, þar sem komist er að þeirri niðurstöðu að núverandi fyrirkomulag stangist á við ákvæði stjórnarskrár og ákvæði EES-samningsins.

Bankaráð hefur sent erindi til kjararáðs með það að markmiði að færa launakjör bankastjóra til ásættanlegs horfs, en niðurstaða liggur ekki fyrir. Þá hefur bankaráðið aflað gagna um laun fyrir sambærileg störf á árunum 2011-2012, sem líklegt er að miða skuli við ef til kemur að taka endanlega ákvörðun um launakjör bankastjóra vegna tímabilsins.

Að þessu öllu athuguðu telur bankaráðið rétt að færa 47 milljónir króna nú sem varúðarfærslu vegna hugsanlegra leiðréttinga eða afturvirkra breytinga á launakjörum bankastjóra vegna árána 2011 og 2012 sem taldar verða nauðsynlegar, m.a. vegna endurskoðunar kjararáðs á fyrri ákvörðun um laun og starfskjör bankastjóra eða á þeirri forsendu að ákvæði laga nr. 47/2006, um kjararáð, sbr. lög nr. 87/2009, samræmist ekki stjórnarskrá eða EES-samningnum.

Áritun og yfirlýsing bankaráðs og bankastjóra

Samstæðureikningur Landsbankans fyrir fjárhagsárið sem lauk 31. desember 2012 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af ESB fyrir fyrirtæki í áframhaldandi rekstri.

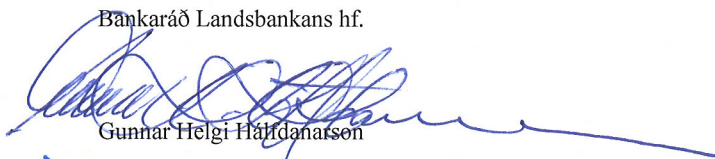
Það er álit okkar að samstæðureikningur Landsbankans gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2012, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hans 31. desember 2012 og breytingu á handbæru fé á árinu 2012.

Það er enn fremur álit okkar að samstæðureikningur Landsbankans og áritun bankaráðs og bankastjóra gefi glögga mynd af þróun og afkomu samstæðunnar og lýsi megin áhættum og óvissuþáttum sem að samstæðunni steðja.

Bankaráð og bankastjóri hafa í dag rætt samstæðureikning Landsbankans fyrir árið 2012 og staðfesta hann með áritun sinni. Bankaráð og bankastjóri mæla með því að aðalfundur Landsbankans samþykki samstæðureikning þennan.

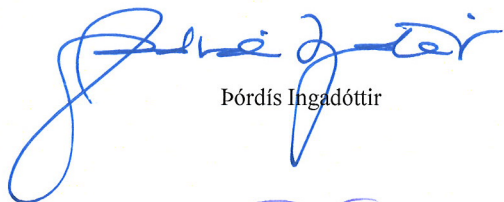
Reykjavík, 7. mars 2013

Bankaráð Landsbankans hf.

Gunnar Helgi Háfdanarson

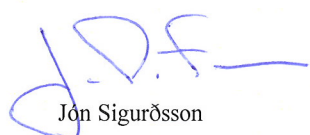
formaður Bankaráðs

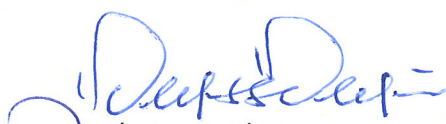
Þórdís Ingadóttir

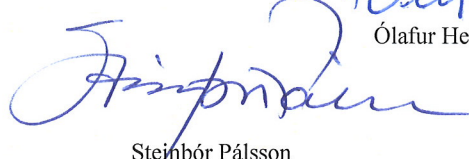
Sigríður Hrólfsdóttir

Jón Sigurðsson

Ólafur Helgi Ólafsson

Steinhólr Pálsson

bankastjóri

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Landsbankans hf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Landsbankans hf. og dótturfélaga hans fyrir árið 2012. Ársreikningurinn hefur að geyma efnahagsreikning, rekstrarreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstreymisfirlit, upplýsingar um helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem þeir telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um hvort ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits félagsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaaðferðir og matsaðferðir sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2012, fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2012 og breytingu á handbæru fé á árinu 2012, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 5. tl. 1. mgr. 106 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 7. mars 2013

KPMG ehf.

Helgi F. Arnarson

Sigríður Helga Sveinsdóttir

Efnahagsreikningur samstæðunnar 31. desember 2012

Skýringar		2012	2011
Eignir			
8	Sjóður og innstæður í Seðlabanka	25.898	8.823
7,9,38	Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	228.208	221.848
7,9	Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	36.881	46.037
7,10	Afleiðusamningar	1.043	159
11	Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	64.349	100.133
12,38	Útlán og kröfur á viðskiptavinum	666.087	639.130
13	Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum með hlutdeildaraðferð	15.528	11.678
14	Rekstrarfjármunir	6.776	6.437
15	Óefnislegar eignir	541	681
22	Skatteign	48	3.003
16	Aðrar eignir	14.108	44.001
		1.059.467	1.081.930
17	Eignir í sölumeðferð	25.320	53.552
Eignir samtals		1.084.787	1.135.482
Skuldir			
18	Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	98.718	112.876
19	Innlán frá viðskiptavinum	421.058	443.590
10	Afleiðusamningar og skortstöður	9.438	7.916
22	Skattskuld	0	70
20,38	Veðtryggð skuldabréf	221.791	277.076
7,21,38	Skilyrt skuldabréf	87.474	60.826
23	Aðrar skuldir	20.249	23.499
		858.728	925.853
Skuldir vegna eigna í sölumeðferð		893	9.385
Skuldir samtals		859.621	935.238
24	Eigið fé		
Hlutfé		24.000	24.000
Yfirverðsreikningur hlutafjár		123.898	123.898
Lögbundinn varasjóður		5.053	3.781
Óráðstafað eigið fé		72.120	47.952
Eigið fé hluthafa bankans		225.071	199.631
Hlutdeild minnihluta		95	613
Eigið fé samtals		225.166	200.244
Skuldir og eigið fé samtals		1.084.787	1.135.482

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Rekstrarreikningur samstæðunnar fyrir árið 2012

Skýringar	2012	2011
Vaxtatekjur	64.661	60.831
Vaxtagjöld	(29.077)	(28.182)
25 Hreinar vaxtatekjur	35.584	32.649
26 Virðisbreyting útlána og krafna yfirteknum með miklum afföllum	37.320	58.489
4,26 Tap af gengistryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavini	(2.120)	(40.726)
26,65 Virðisrýrnun útlána og krafna	(12.260)	(7.034)
7,21 Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	(27.331)	(34.316)
Hrein virðisbreyting	(4.391)	(23.587)
Hreinar vaxtatekjur eftir hreina virðisbreytingu útlána og krafna	31.193	9.062
Þjónustutekjur	7.696	7.437
Þjónustugjöld	(3.248)	(3.014)
27 Hreinar þjónustutekjur	4.448	4.423
28,30 Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	5.703	17.459
29,30 Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	2.169	1.009
31 Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap)	4.566	(759)
32 Aðrar tekjur og gjöld	1.062	(450)
Aðrar rekstrartekjur	13.500	17.259
Rekstrartekjur samtals	49.141	30.744
33 Laun og launatengd gjöld	13.176	11.990
34 Annar rekstrarkostnaður	8.878	8.467
14 Afskriftir	719	771
23 Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	1.042	583
35 Yfirtökukostnaður	290	245
Rekstrargjöld samtals	24.105	22.056
13 Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarféлага með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	2.449	1.417
Hagnaður fyrir skatta	27.485	10.105
36 Tekjuskattur	(2.925)	1.411
36 Skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	(1.200)	(814)
Hagnaður ársins af áframhaldandi starfsemi	23.360	10.702
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti	2.134	6.255
Hagnaður ársins	25.494	16.957
Hagnaður ársins tilheyrir:		
Hluthafar bankans		
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	23.360	10.702
Hagnaður af aflagðri starfsemi	2.079	6.271
Hagnaður ársins sem tilheyrir hluthöfum bankans	25.439	16.973
Hlutdeild minnihluta		
Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi	55	(16)
Hlutdeild minnihluta í hagnaði (tapi) ársins	55	(16)
Hagnaður ársins	25.494	16.957

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Eiginfjárfirlit samstæðunnar 31. desember 2012

Skýringar

Hluthafar bankans							
	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Óráð- stafað eigið fé	Alls	Hlutdeild minnihluta	Samtals alls
Breytingar á eigin fé á árinu 2012							
Eigið fé 1. janúar 2012	24.000	123.898	3.781	47.952	199.631	613	200.244
Hagnaður ársins				25.439	25.439	55	25.494
Lagt í lögbundinn varasjóð			1.272	(1.272)	0		0
Minni hlutdeild minnihluta vegna kaupa á dótturfélagi						(573)	(573)
24 Eigið fé 31. desember 2012	24.000	123.898	5.053	72.120	225.071	95	225.166
Breytingar á eigin fé á árinu 2011							
Eigið fé 1. janúar 2011	24.000	123.898	2.932	31.828	182.658	2.208	184.866
Hagnaður ársins				16.973	16.973	(16)	16.957
Lagt í lögbundinn varasjóð			849	(849)	0		0
Aukin hlutdeild minnihluta vegna kaupa á dótturfélagi						130	130
Minni hlutdeild minnihluta vegna sölu á dótturfélagi						(1.709)	(1.709)
24 Eigið fé 31. desember 2011	24.000	123.898	3.781	47.952	199.631	613	200.244

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar 31. desember 2012

Skýringar		2012	2011
Rekstrarhreyfingar			
	Hagnaður ársins	25.494	16.957
	Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi	(43.778)	(32.349)
	Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	77.065	(50.887)
	Innheimtar vaxtatekjur	48.726	58.630
	Greidd vaxtagjöld	(25.386)	(24.650)
30	Fenginn arður	551	598
	Greiddur tekjuskattur	(895)	(1.254)
	Handbært fé frá (til) rekstrar	81.777	(32.955)
Fjárfestingahreyfingar			
	Handbært fé yfirtekið með samruna	(3)	1.969
	Kaup á hlutum í hlutdeildarfélagum	(1.334)	(6.773)
	Sala á hlutum í hlutdeildarfélagum	2.598	-
14	Keyptir rekstrarfjármunir	(849)	(377)
14	Seldir rekstrarfjármunir	71	12
15	Keyptar óefnislegar eignir	(126)	(76)
	Sala á dótturfélagi	9.458	-
	Handbært fé frá (til) fjárfestingahreyfinga	9.815	(5.245)
Fjármögnunarhreyfingar			
	Afborgun af veðtryggðu skuldabréfi	(72.115)	-
	Kaup á minnihluta	(472)	-
	Handbært fé til fjármögnunarhreyfinga	(72.587)	0
	Hækkun (lækkun) á handbæru fé	19.005	(38.200)
	Handbært fé í upphafi árs	13.625	52.654
	Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	(144)	(829)
	Handbært fé í árslok	32.486	13.625
Fjárfestinga- og fjármögnunarhreyfingar sem hafa ekki áhrif á sjóðstreymi			
5	Yfirteknar eignir og skuldir frá SpKef sparisjóði	-	(30.480)
5	Hlutdeild minnihluta	-	(116)
5	Áætluð fjárhæð skuldabréfs útgefna af ríkissjóði Íslands vegna yfirtöku á SpKef sparisjóði	(19.198)	30.596
5	Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	19.198	-
	Yfirteknar eignir og skuldir frá Avant hf.	-	9.722
	Gangvirði útistandandi kröfu bankans á Avant hf.	-	(9.722)

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar 31. desember 2012

Skýringar		2012	2011
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi			
25	Hreinar vaxtatekjur	(35.584)	(32.649)
26	Virðisbreyting útlána og krafna yfirteknum með miklum afföllum	(37.320)	(58.489)
4, 26	Tap af gengisryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavinum	2.120	40.726
26,65	Virðisrýrnun útlána og krafna	12.260	7.034
7,21	Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	27.331	34.316
28	Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	(5.703)	(17.459)
29	Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	(2.169)	(1.009)
	Hreinn hagnaður af eignum í sölumeðferð	(2.134)	(6.255)
31	Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)	(4.422)	1.588
32	(Hagnaður) tap af sölu rekstrarfjármuna	(14)	61
32	(Hagnaður) tap af sölu fullnustueigna	(537)	1.030
14	Afskriftir	719	771
13	Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagum með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	(2.449)	(1.417)
36	Tekjuskattur	2.925	(1.411)
36	Skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	1.200	814
		(43.778)	(32.349)
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum			
	Breytingar á bindiskyldu við Seðlabanka	448	(452)
	Breytingar á markaðsskuldabréfum og hlutabréfum	35.545	(44.088)
	Breytingar á útlánnum og kröfum á fjármálafyrirtæki	39.838	(12.633)
	Breytingar á útlánnum og kröfum á viðskiptavinum	44.598	18.812
	Breytingar á fjárfestingum í hlutdeildarfélögum	(349)	21.839
	Breytingar á öðrum eignum	5.069	2.739
	Breytingar á eignum í sölumeðferð	(5.937)	(16.831)
	Breytingar á skuldum við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(15.530)	(55.082)
	Breytingar á innlánum frá viðskiptavinum	(26.401)	18.095
	Breyting á fullnustueignum	(1.400)	1.144
	Breytingar á öðrum skuldum	(2.027)	2.362
	Breyting á skuldum vegna eigna í sölumeðferð	3.212	13.208
		77.065	(50.887)
Handbært fé sundurliðað:			
8	Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka	23.927	6.404
11	Innstæður hjá fjármálafyrirtækjum	8.559	7.221
Handbært fé í árslok		32.486	13.625

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Skýringar við samstæðuársreikning

Skýring	Blaðsíða	Skýring	Blaðsíða
Almennt		Áhættustýring	
1 Upplýsingar um félagið sem reikningsskilin taka til.....	11	47 Áhættustýringarrammi.....	51-52
2 Grundvöllur reikningsskilanna.....	11	48 Áhættuvilji.....	52-53
3 Mikilvægar reikningsskilaaðferðir.....	12-22	49 Áhættustjórnunarferli.....	53
4 Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir.....	23-24	Útlánaáhætta	
5 Business combinations.....	24-25	50 Greining útlánaáhhættu.....	53
6 Starfspættir.....	25-26	51 Mat á útlánaáhhættu.....	53-54
Skýringar við efnahagsreikning		52 Eftirlit með útlánaáhhættu.....	54
7 Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda.....	27-31	53 Stýring útlánaáhhættu.....	54
8 Sjóður og innstæður við Seðlabanka.....	31	54 Varnir gegn útlánaáhhættu.....	54-55
9 Skuldabréf og hlutabréf.....	31-32	55 Virðisrýrnun útlána.....	55
10 Afleiðusamningar og skortstöður.....	32	56 Hámarks útlánaáhhætta og skipting eftir atvinnugreinum.....	56-57
11 Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki.....	32	57 Tryggingar og veðhlutföll eftir atvinnugreinum.....	58
12 Útlán og kröfur á viðskiptavini.....	32	58 Útlán og kröfur á viðskiptavini og fjármálafyrirtæki	
13 Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum sem færð eru		landfræðileg skipting	59
samkvæmt hlutdeildaraðferð.....	32-33	59 Tegundir trygginga.....	59
14 Rekstrarfjármunir.....	33-34	60 Lán og kröfur eftir litaflokkum.....	60
15 Óefnislegar eignir.....	34	61 Útlánagæði fjáreigna.....	60
16 Aðrar eignir.....	34	62 Útlán og aðrar kröfur þar sem ekki er um vanskil eða	
17 Eignir í sölumeðferð.....	34	sérstaka virðisrýrnun að ræða	61
18 Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka.....	35	63 Útlán og aðrar kröfur sem eru í vanskilum en án	
19 Innlán frá viðskiptavinum.....	35	virðisrýrnunar	61
20 Veðtryggð skuldabréf.....	35	64 Útlán og aðrar kröfur eftir atvinnugreinum.....	62
21 Skilyrt skuldabréf.....	35-36	65 Virðisrýrnun útlána og krafna á fjármálafyrirtæki og	
22 Skatteign og skattskuld.....	36	viðskiptavini og annarra fjáreigna.....	63
23 Aðrar skuldir.....	37	66 Útlán sem hefur verið endursamið um.....	63
24 Eigið fé.....	37	67 Stórar áhættuskuldbindingar.....	63
Skýringar við rekstrarreikning		68 Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með	
25 Hreinar vaxtatekjur.....	38	föstum tekjum.....	64
26 Hrein virðisbreyting útlána og krafna.....	38	69 Afleiðusamningar.....	64
27 Hreinar þjónustutekjur.....	38	Lausafjáráhætta	
28 Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði.....	39	70 Lausafjáráhætta.....	64
29 Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum.....	39	71 Stýring lausafjáráhættu.....	65
30 Arðstekjur.....	39	72 Kvikleiki innlána.....	66
31 Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap).....	39	73 Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda.....	67-69
32 Aðrar tekjur og gjöld.....	39	74 Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda eftir myntum.....	69-70
33 Laun og launatengd gjöld.....	39	Markaðsáhætta	
34 Annar rekstrarkostnaður.....	40	75 Markaðsáhætta.....	70
35 Yfirtökukostnaður.....	40	76 Stýring markaðsáhhættu.....	70-71
36 Tekjuskattur.....	40	77 Vaxtaáhætta.....	71-72
Aðrar skýringar		78 Næmnigreining eigna í veltubók.....	72-73
37 Málaferli.....	41-44	79 Næmnigreining eigna utan veltubókar.....	73
38 Veðsettar eignir.....	44	80 Verðtryggingaráhætta (öll söfn).....	74
39 Leigusamningar.....	45	81 Gjalddeyrísáhætta (öll söfn).....	74
40 Fjárvarsla.....	45	82 Samþjöppun gjalddeyrísáhættu.....	74-75
41 Viðskipti við tengda aðila.....	46-48	83 Næmni gagnvart gjalddeyrísáhættu.....	76
42 Atburðir eftir reikningsskiladag.....	48	84 Gengi erlendra gjaldmiðla.....	76
Eiginfjárstýring		85 Rekstraráhætta.....	76
43 Eiginfjárstýring.....	49	Lykiltölur samstæðunnar	
44 Eiginfjárgrunnur og eiginfjárlutfall.....	49	86 Rekstur eftir árum.....	77
Eiginfjárpörf		87 Rekstur eftir ársfjórðungum.....	78
45 Rammi um eiginfjárpörf.....	50		
46 Eiginfjárpörf vegna mismunandi áhættuþátta.....	51		

Skýringar við samstæðuársreikning

1. Upplýsingar um félagið sem reikningsskilin taka til

Fjármálaráðuneytið stofnaði Landsbankann hf. (áður NBI hf. og hér eftir vísað til sem „bankinn“ eða „Landsbankinn“) 7. október 2008 fyrir hönd ríkissjóðs á þann hátt að bankinn tók yfir innlendan rekstur LBI hf. (áður Landsbanki Íslands hf.)

Bankinn er hlutafélag með takmarkaða ábyrgð, stofnað og skráð á Íslandi og með aðsetur þar. Bankinn starfar samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og Fjármálaeftirlitið (FME) hefur veitt bankanum rekstrarleyfi sem viðskiptabanki samkvæmt sömu lögum. FME hefur eftirlit með bankanum á grundvelli laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Skráð aðsetur bankans er í Austurstræti 11, 155 Reykjavík.

Samstæðuársreikningur bankans fyrir árið 2012 tekur til bankans og dótturfélaga hans (saman nefnd „samstæðan“ og hvert fyrir sig „samstæðufélag“). Meginstarfsemi bankans er á sviði fyrirtækja-, viðskipta- og fjárfestingabankastarfsemi, eignastýringar og önnur tengd þjónusta. Bankinn starfar eingöngu á Íslandi.

Ársreikningur samstæðunnar var samþykktur af bankaráði og bankastjóra þann 7. mars 2013.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar fyrir árið 2012 hefur verið gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku, samþykktur af bankaráði og áritaður af endurskoðendum félagsins þann 7. mars 2013. Sé munur á enskri útgáfu og íslenskri þýðingu, þá gildir enska útgáfan.

Rekstrarhæfi

Stjórnendur bankans hafa metið hvort bankinn hafi getu til áframhaldandi rekstrar og er það skoðun þeirra að svo sé. Þar af leiðandi er ársreikningurinn gerður miðað við þá forsendu að bankinn sé rekstrarhæfur.

Matsgrundvöllur

Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverði að undanskildum:

- Fjáreignum og fjárskuldum sem flokkaðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og metnar eru á gangvirði,
- Fjáreignum og fjárskuldum sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og metnar eru á gangvirði,
- Fastafjármunum til sölu og eignahlutum í félögum í sólumæðferð, sem metnir eru á því sem lægra reynist kostnaðarverð eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði.

Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Liðir í reikningsskilum hvers og eins félags innan samstæðunnar eru færðir í gjaldmiðli þess efnahagsumhverfis sem viðkomandi félag starfar í (starfrækslugjaldmiðli þess). Allar fjárhæðir eru birtar í íslenskum krónum (ISK), sem er einnig starfrækslugjaldmiðill bankans, námundaðar að næstu milljón nema annað komi fram.

Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, leggi mat á og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og undirliggjandi forsendur stjórnenda eru í stöðugri endurskoðun og eru áhrifin af breytingum á mati og forsendum færð á því tímabili sem breytingin á sér stað og á síðari tímabilum, ef breytingarnar hafa áhrif á þau.

Í skýringu 4 er fjallað um mat og gefnar forsendur sem fela í sér talsverða áhættu sem gæti leitt til verulegra breytinga á bókfærðu virði eigna og skulda á næsta fjárhagsári.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum, sem settar eru fram í samstæðuársreikningnum, hefur verið beitt með samræmdum hætti fyrir sambærileg viðskipti og önnur atvik við líkar aðstæður. Reikningsskilaaðferðunum hefur verið beitt með samræmdum hætti fyrir öll tímabil sem fram koma í reikningnum.

Hér á eftir er gerð grein fyrir mikilvægustu reikningsskilaaðferðum sem beitt var við gerð þessa ársreiknings.

3.1 Dótturfélög og hlutdeild minnihluta

(a) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur vald til að stjórna fjárhags- og rekstrarstefnu þeirra í þeim tilgangi að öðlast ávinning af starfsemi þeirra. Almenn fylgir slíku eignarhald á hlutum með meira en helmingi atkvæðaréttar. Við mat á því hvort bankinn hafi yfirráð yfir félagi er tekið tillit til áhrifa mögulegs atkvæðisréttar sem þegar er nýtanlegur eða hægt er að breyta í virkan rétt. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í reikningsskilum samstæðunnar frá því að yfirráð hefjast og þar til þeim lýkur.

Kaupaðferðinni er beitt við sameiningu fyrirtækja í samstæðunni. Endurgjald við kaup á dótturfélagi felur í sér gangvirði yfirfærðra eigna, skulda sem stofnað er til og eigin fé útgefnu af samstæðunni. Endurgjaldið innifelur gangvirði sérhverrar eignar eða skuldar sem eru tilkomnar vegna skilyrttra greiðslna. Kostnaður tengdur kaupum, annar en sá sem tilheyrir útgáfu skulda- og hlutabréfa, er gjaldfærður þegar hann fellur til. Aðgreinanlegar keyptar eignir og yfirteknar skuldir við sameiningu fyrirtækja eru upphaflega metnar á gangvirði á yfirtökudegi. Skilyrtar skuldbindingar hins yfirteknna félags eru aðeins skráðar við sameiningu fyrirtækja ef slík skuldbinding er þegar til staðar og er til komin vegna liðins atburðar, og hægt er að meta gangvirði hennar með áreiðanlegum hætti. Nánari upplýsingar eru veittar í þessari skýringu um hvernig samstæðan færir viðskiptavild sem til verður við sameiningu fyrirtækja.

Viðskipti á milli félaga innan samstæðunnar, viðskiptastöður og óinnleystur hagnaður af viðskiptum þeirra á milli eru felld út í ársreikningi samstæðunnar. Óinnleyst tap er einnig felld út nema að með viðskiptunum sé sýnt fram á virðisrýrnun yfirfærðrar eignar. Reikningsskilaaðferðum dótturfélaga hefur verið breytt eftir því sem við á til að tryggja samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.

(b) Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er sá hluti hagnaðar eða taps og eiginfjár sem bankinn á ekki beint eða óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í rekstrarreikningi samstæðunnar og er talin með eigin fé í efnahagsreikningi samstæðunnar, aðskilin frá eigin fé sem tilheyrir eigendum bankans. Samstæðan ákveður í hverjum kaupum fyrir sig hvort meta eigi eignarhlut minnihlutaeigenda í keyptu félagi á gangvirði eða miðað við hlutdeild þeirra í hreinu eignum keypta félagsins. Breytingar á eignarhlut bankans í dótturfélagi sem leiða ekki til þess að yfirráð tapist eru færðar sem eiginfjárhreyfingar. Þegar um þess háttar breytingar er að ræða er hlutdeild meirihluta- og minnihlutaeigenda í dótturfélaginu breytt til samræmis við fyrrgreindar breytingar. Þegar stöðu eignarhluta án yfirráða er breytt er mismuninum á stöðunni og gangvirði endurgjaldsins sem greitt er eða móttækið fært beint undir þann hluta eigin fjárisins sem fellur undir eigendur bankans.

3.2 Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20% til 50% atkvæðisréttar annars félags. Í reikningsskilum vegna fjárfestinga í hlutdeildarfélögum er annað hvort beitt hlutdeildaraðferð eða fjárfestingin er færð sem fjáreign tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, eins og lýst er frekar í þessari skýringu. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum sem eru færð með hlutdeildaraðferð koma fram í efnahagsreikningnum í línunni „Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum með hlutdeildaraðferð“. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum sem færðar eru sem fjáreignir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning kom fram í efnahagsreikningnum í línunni „Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum“.

Hlutdeildarfélög með hlutdeildaraðferð

Hlutdeildaraðferð er beitt vegna fjárfestinga í hlutdeildarfélögum með hlutdeildaraðferð frá og með þeim degi sem verulegum áhrifum er náð og eru fjárfestingarnar færðar á kostnaðarverði í upphafi. Viðskiptavild í tengslum við fjárfestingu í hlutdeildarfélagi er innifalin í bókfærðu verði fjárfestingarinnar. Afskrift viðskiptavilda er ekki heimil. Ef hlutdeild samstæðunnar í hreinu gangvirði aðgreinanlegra eigna og skulda hlutdeildarfélags er umfram kostnaðinn við fjárfestinguna, er það sem umfram er, fært sem tekjur við ákvörðun á hlutdeild samstæðunnar í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélagsins á því tímabili sem fjárfestingin á sér stað.

Þar sem viðskiptavild er ekki aðgreind frá bókfærðu verði fjárfestingar í hlutdeildarfélagi, er virðisrýrnun hennar ekki prófuð sérstaklega samkvæmt kröfum alþjóðlega reikningsskilastaðalsins IAS 36, Virðisrýrnun eigna („Impairment of Assets“). Í staðinn er bókfært virði fjárfestingarinnar í heild sinni prófað fyrir virðisrýrnun samkvæmt IAS 36 með því að bera saman endurheimtanlegt virði fjárfestingarinnar og bókfært virði hennar, í hvert skipti sem kröfur alþjóðlega reikningsskilastaðalsins IAS 39, Fjármálagæmingar: Skráning og mat („Financial Instruments: Recognition and Measurement“), gefa til kynna mögulega virðisrýrnun á fjárfestingunni.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.2 Hlutdeildarfélag (framhald)

Hlutdeildarfélag með hlutdeildaraðferð (framhald)

Eftir kaupin í hlutdeildarfélagum með hlutdeildaraðferð er hlutdeild samstæðunnar í hagnaði eða tapi færð í rekstrarreikning og hlutdeild hennar í hreyfingum varasjóða þeirra er færð í varasjóðum samstæðunnar. Uppsafnaðar hreyfingar eftir yfirtöku eru færðar til hækkunar eða lækkunar á bókfærðu virði fjárfestingarinnar. Verði hlutdeild samstæðunnar í tapi hlutdeildarfélags jöfn eða hærri en bókfært verð þess, að meðtöldum öllum öðrum ótrygðum kröfum, færir samstæðan ekki frekara tap, nema að hún hafi gengist í ábyrgðir fyrir félagið eða innt af hendi greiðslur fyrir hönd þess.

Óinnleystur hagnaður af viðskiptum á milli samstæðunnar og hlutdeildarfélaga hennar eru felldur út, að því marki sem nemur hlutdeild samstæðunnar í hlutdeildarfélagunum. Óinnleyst tap er jafnframt felld út nema að viðskiptin gefi vísbendingu um virðisrýrnun eignarinnar sem var yfirfærð. Reikningsskilaaðferðum hlutdeildarfélaga hefur verið breytt þar sem þarf til að tryggja samræmi í reikningsskilaaðferðum samstæðunnar.

Hlutdeildarfélag metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Samstæðan tilgreinir við upphaflega skráningu vissar fjárfestingar í hlutdeildarfélagum, sem eru í eigu félaga innan samstæðunnar sem sérhæfa sig í áhættufjárfestingum, á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við IAS 39 "Fjármálagæringar, Skráning og mat" („Financial Instruments: Recognition and Measurement"). Samstæðan metur slíkar fjárfestingar á gangvirði og skráir breytingar á gangvirði í rekstrarreikning í línunni „Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði".

3.3 Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðil viðeigandi félags innan samstæðunnar á stundargengi þess dags sem viðskiptin eiga sér stað. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum á uppgjörsdegi eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði, eftir því sem við á, í viðkomandi erlendum gjaldmiðli og umreiknuð í starfrækslugjaldmiðlinum á stundargengi þess dags. Gjaldmiðlagishagnaður eða -tap af peningalegum liðum er munurinn á afskrifuðu kostnaðarverði í starfrækslugjaldmiðlinum við upphaf tímabilsins, leiðrétt fyrir virkum vöxtum og greiðslum á tímabilinu, og afskrifaða kostnaðarverðinu í erlenda gjaldmiðlinum umreiknuðu á stundargengi í lok tímabilsins. Ópeningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum sem metnar eru á gangvirði eru fyrst metnar á gangvirði í viðeigandi gjaldmiðli, sem er síðan umreiknað í starfrækslugjaldmiðlinum á stundargengi þess dags sem gangvirðið var ákvarðað. Allur gjaldeyrisgengismunur sem verður til vegna umreiknings í starfrækslugjaldmiðil er færður í rekstrarreikninginn.

3.4 Fjáreignir og fjárskuldir

(a) Skráning

Samstæðan skráir upphaflega í fjárhagsbókhalð sitt útlán og kröfur, innlán og útgefin skuldabréf á þeim degi þegar til skuldbindinganna er stofnað. Allar aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru upphaflega skráðar á þeim degi sem samstæðan verður aðili að samningsákvæðum gerningsins Reglubundin kaup og sala fjáreigna eru skráð á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignina.

Fjáreign eða fjárskuld er upphaflega metin á gangvirði að teknu tilliti til, þegar um er að ræða fjáreign eða fjárskuld sem er ekki metin síðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, viðskiptakostnaðar sem rekja má beint til kaupa fjáreignarinnar eða útgáfu fjárskuldarinnar.

(b) Flokkun

Samstæðan flokkar allar fjáreignir ýmist sem útlán og kröfur eða á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Samstæðan flokkar allar fjárskuldir ýmist á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eða á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreign eða fjárskuld er flokkuð sem veltufjáreign eða veltufjárskuld ef hún er keypt eða til orðin aðallega í þeim tilgangi að selja eða kaupa hana aftur innan skamms tíma eða ef hún er hluti af safni skilgreindra fjármálagæringa sem er stýrt sameiginlega og fyrir liggja merki um nýlegt mynstur um skammtíma hagnaðartöku. Veltufjáreignir samanstanda af skulda-, eiginfjár- og afleiðugæringum. Veltufjárskuldir eru afleiðuskuldir og skortstöður, þ.e. skuldbindingar um að láta af hendi fjáreignir sem samstæðan hefur fengið lánaðar og selt þriðja aðila.

Samstæðan tilgreinir ákveðnar fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald þegar fjáreignirnar eru hluti af safni fjármálagæringa sem lýtur áhættustjórnun og upplýsingagjöf til yfirstjórnenda á grundvelli gangvirðis.

Útlán og kröfur eru fjáreignir með fastar eða útreiknanlegar greiðslur sem ekki er átt viðskipti með á virkum markaði og eiga upptök sín innan samstæðunnar eða samstæðan eignast án þess að hafa í hyggju að eiga viðskipti með þær.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.4 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(c) Afskráning

Samstæðan afskráir fjáreign þegar samningsbundinn réttur til sjóðstreymis af eigninni rennur út, eða þegar samstæðan flytur réttinn til samningsbundins sjóðstreymis í tengslum við fjáreignina í viðskiptum sem flytja í reynd alla áhættu og ávinning af því að eiga eignina. Sérhver hlutdeild í yfirfærðri fjáreign sem verður til eða samstæðan heldur eftir er skráð sem sérstök eign eða skuld.

Samstæðan á í viðskiptum þar sem hún yfirfærir eignir sem skráðar eru í efnahagsreikning hennar, en heldur eftir annaðhvort öllum eða verulegum hluta af áhættu og ávinningi eignanna sem fluttar eru, eða hluta þeirra. Í þeim tilvikum þar sem öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir þá er yfirfærð eign ekki afskráð. Til yfirfærsluigna, þar sem öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir, teljast til dæmis verðbréfalán og endurkaupaviðskipti.

Samstæðan afskráir fjárskuld þegar samningsbundnar skuldbindingar hennar eru uppfylltar, þær felldar niður eða renna út.

(d) Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettófjárhæðin færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar, til staðar er lagalegur réttur til jöfnunar og ætlunin er að gera annað hvort upp á nettógrunni, eða innleysa eignina og gera skuldina upp samtímis.

Tekjur og gjöld eru aðeins settar fram á nettógrunni þegar reikningsskilareglur leyfa slíkt, eða þegar hagnaður og tap er til kominn af flokki áþekkra viðskipta svo sem viðskipta með veltufjáreignir og veltufjárskuldir.

(e) Mat afskrifaðs kostnaðarverðs

Afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar er sú upphæð fjáreignar eða fjárskuldar sem hún var metin á við upphaflega skráningu, að frádregnum endurgreiðslum af höfuðstól, að viðbættum eða frádregnum uppsöfnuðum afskriftum þar sem beitt er virkum vöxtum á mismun upphaflegu upphæðarinnar sem skráð var og innlausnarupphæðarinnar, að frádreginni virðisrýrnun.

(f) Mat gangvirðis

Gangvirði er sú upphæð sem hægt væri að skipta á fyrir eign eða gera upp skuld á milli óskyldra aðila sem eru upplýstir og fúsir til viðskipta á þeim degi sem virðið er ákvarðað.

Samstæðan ákvarðar gangvirði gernings með tilboðsverði á virkum markaði fyrir þann gerning, ef það er til staðar. Markaður er talinn virkur ef tilboðsverð eru aðgengileg og tiltæk reglulega og teljast vera raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli óskyldra aðila. Þar sem það er tiltækt, er það lokaverð viðkomandi markaðar sem ákvarðar gangvirði veltufjáreignar og eigna sem tilgreindar eru á gangvirði með breytingum í gegnum rekstrarreikning, en það verður yfirleitt síðasta viðskiptaverð.

Ef ekki er til virkur markaður fyrir fjármálagerning ákvarðar samstæðan gangvirði með verðmatsaðferð. Verðmatsaðferðir styðjast við nýleg viðskipti á milli óskyldra aðila sem eru upplýstir og fúsir til viðskipta, ef slíkt er tiltækt, vísan í gildandi gangvirði annarra gerninga sem eru að miklu leyti eins, núvirðisgreiningu sjóðstreymis og verðmyndunarlíkön valréttarsamninga. Sú verðmatsaðferð sem valin er styðst eins mikið og hægt er við gögn af markaði, styðst eins lítið og hægt er við sérstakt mat samstæðunnar, tekur inn í myndina alla þætti sem þátttakendur á markaði myndu líta til við ákvörðun verðs og er í samræmi við viðtekna hagræna aðferðafræði sem beitt er við verðlagningu fjármálagerninga. Inntök verðmatsaðferða endurspeglar markaðsvæntingar með sanngjörnum hætti og meta áhættu- og arðsemisþætti þá sem felast í fjármálagerningnum. Bankinn er með verðmatsnefnd sem metur gangvirði með því að beita líkönum og taka mið af greinanlegum markaðsupplýsingum og beita faglegri dómgreind. Samstæðan stillir af og prófar verðmatsaðferðir með því að nota verð af greinanlegum gildandi markaðsviðskiptum með sama gerning eða byggir á öðrum tiltækum og greinanlegum markaðsgögnum.

Ef viðskiptaverðið er ekki það sama og gangvirði annarra greinanlegra gildandi markaðsviðskipta með sama gerning eða ef það er byggt á verðmatsaðferð þar sem aðeins er stuðst við breytur með gögnum af greinanlegum mörkuðum, skráir samstæðan tafarlaust mismuninn á milli viðskiptaverðs og gangvirðis (fyrsta dags hagnaður eða tap). Í tilvikum þar sem gangvirði er ákveðið með gögnum sem ekki eru greinanleg, er mismunur viðskiptaverðs og verðs líkansins skráð í rekstrarreikning eftir aðstæðum við hver viðskipti en eigi síðar en þegar gögnin sem stuðst er við verða greinanleg eða þegar gerningurinn er afskráður.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.4 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(g) Virðisrýrnun fjáreigna

Virðisrýrnun útlána og krafna

Samstæðan metur á hverjum reikningsskiladegi hvort einhver hlutlæg merki séu um að virði láns eða lánasafns hafi rýnað. Virði láns eða lánasafns er talið hafa rýnað og virðisrýrnun til orðin aðeins þegar fyrir liggja hlutlæg merki um virðisrýrnun vegna eins eða fleiri atburða sem orðið hafa eftir upphaflega skráningu eignarinnar og slíkur eða slíkir atburðir hafa áhrif á framtíðarsjóðstreymi sem hægt er að áætla með áreiðanlegum hætti fyrir lánið eða lánasafnið. Til hlutlægra merkja um rýrnun teljast greinanleg gögn um eftirfarandi tapsatburði:

- verulegir fjárhagserfiðleikar lántakans,
- brot á samningi, eins og vanefnd afborgunar eða greiðslu vaxta eða höfuðstóls,
- samstæðan veitir lántakanum, af viðskiptalegum eða lagalegum ástæðum sem varða fjárhagsvanda lántakandans, ívilnun með endurfjármögnun sem lánveitandi myndi ekki annars taka til greina,
- líklegt má teljast að lántakinn verði gjaldþrota eða gangist undir aðra fjárhagslega endurskipulagningu, eða
- greinanleg gögn gefa til kynna mælanlega lækkun áætlaðs sjóðstreymis af útlánasafni frá upphaflegri skráningu þess jafnvel þó að enn sé ekki hægt að tengja lækkunina við einstök útlán í safninu, þar með taldar óhagstæðar breytingar á greiðslustöðu lántakenda í safninu eða almennt versnandi efnahagsleg skilyrði sem tengjast þessu lánasafni.

Samstæðan skilgreinir einstök mikilvæg útlán og metur fyrst hvort hlutlæg merki séu um virðisrýrnun þeirra, og metur þetta síðan fyrir einstök útlán eða söfn útlána og krafna sem ekki hafa verið skilgreind sem mikilvæg hvert fyrir sig. Ef samstæðan ákvarðar að engin hlutlæg merki séu um virðisrýrnun fyrir mikilvæg útlán, tekur hún það útlán með í safni útlána með svipaða lánsáhættu og metur virðisrýrnun þeirra saman. Einstakar mikilvægar eignir sem hafa fengið virðisrýrnun eru ekki teknar með í sameiginlegu virðisrýrnunarmati.

Ef fyrir eru hlutlæg merki um að virðisrýrnun hafi orðið á útláni eða kröfum, er fjárhæð tapsins mismunurinn á bókfærðu virði eignarinnar og endurheimtanlegu virði hennar. Endurheimtanlegt virði er núvirt áætlað framtíðarsjóðsflæði að undanskildu ætluðu útlánatapi í framtíðinni, núvirt með upprunalegum virkum vöxtum fjáreignarinnar. Bókfært virði eignarinnar er lækkað sem nemur virðisrýrnuninni, með færslu á afskriftareikning og upphæð tapsins færð undir „Virðisrýrnun útlána og krafna“ í rekstrarreikningi. Við ákvörðun virðisrýrnunar lána með breytilega vexti er notast við gildandi virka vexti við núvirðinguna.

Útreikningur núvirðis áætlaðs framtíðarsjóðstreymis af veðsettri fjáreign endurspeglar sjóðstreymi sem gæti stafað af því að ganga að veði, að undanskildum kostnaði við að yfirtaka og selja veðið, hvort sem líklegt er að gengið verði að veðinu eða ekki.

Þegar meta á virðisrýrnun heildstætt, eru útlán flokkuð eftir svipuðum eiginleikum lánsáhættu, út frá matsferlum samstæðunnar, sem taka tillit til tegundar eignar og veðs, atvinnugreinar, stöðu vanskila og annarra þátta sem máli skipta. Þessir eiginleikar eru viðeigandi til að áætla framtíðarsjóðstreymi í safni slíkra lána, með því að gefa til kynna getu skuldarans til að greiða hverja þá upphæð sem er á gjalddaga samkvæmt samningsskilmálum.

Virðisrýrnun útlánasafna er metin heildstætt á grunnni vænts sjóðstreymis og jafningjamats á eignum með svipaða eiginleika lánsáhættu. Slíkt jafningjamat er einnig lagað að nýjustu greinanlegum gögnum, til að endurspeglar áhrifin af núverandi aðstæðum sem höfðu ekki áhrif á tímabilið sem jafningjamatið var upphaflega byggt á og til að losna við áhrifin af fyrri tappáttum sem ekki eru til staðar lengur.

Áætlaðar breytingar á framtíðarsjóðstreymi í safni eigna eru í samræmi við breytingar á greinanlegum gögnum á milli tímabila, til dæmis breytingar á fasteignaverði, greiðslustöðu, eða öðrum þáttum sem gefa til kynna leitni á líkum og umfangi á tapi samstæðunnar. Samstæðan endurskoðar reglulega aðferðir sínar og forsendur við að áætla framtíðarsjóðstreymi til að lágmarka ósamræmi á milli áætlaðs og raunverulegs taps.

Þegar lán er óinnheimtanlegt, er það afskrifað á móti framlagi til virðisrýrnunar útlána í efnahagsreikninginum. Lán eru afskrifuð eftir að öllum nauðsynlegum ferlum hefur verið lokið, eins og tilgreint er í lánareglum samstæðunnar, og fjárhæð tapsins hefur verið ákvörðuð. Sérhver áður afskrifuð fjárhæð sem síðar er endurheimt er færð í rekstrarreikning undir „Virðisrýrnun útlána og krafna“.

Fari svo, á síðara tímabili, að upphæð virðisrýrnunartapsins lækki og ástæðu þess megi tengja hlutlægt við atvik sem varð eftir að upprunalega virðisrýrnunin var skráð, þá er virðisrýrnunartapinu sem áður var skráð snúið við með leiðréttingu á afskriftarreikninginn. Fjárhæð viðsnúningsins er færð í rekstrarreikning undir „Virðisrýrnun útlána og krafna“.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.4 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(g) Virðisrýrnun fjáreigna (framhald)

Útlán sem endursamið er um

Samstæðan reynir að endurskipuleggja lán frekar en að ganga að veðum. Slíkt kann að fela í sér greiðsludreifingu og samning um nýja lánaskilmála. Virðisrýrð útlán sem samið er um upp á nýtt eru ekki talin ný útlán. Þegar búið er að endursema um lánaskilmála eru slík útlán ekki lengur í vanskilum og öll síðari virðisrýrnun er metin út frá upphaflegum virkum vöxtum eins og þeir voru reiknaðir fyrir breytingu lánaskilmálanna. Stjórnendur yfirfara stöðugt útlán sem samið hefur verið um að nýju til að ganga úr skugga um að öll viðmið standist og að líklegt sé að framtíðargreiðslur muni berast. Virðisrýrnun þessara útlána verður metin áfram hver fyrir sig eða sameiginlega. Virði einstakra útlána sem hafa ekki rýrnað en þar sem samið hefur verið um skilmála að nýju eru skráð sem ný útlán. Þar af leiðandi eru upprunalegu útlánin afskráð og endurumsömdu útlánin skráð sem ný útlán.

3.5 Handbært fé

Í sjóðstreymi er handbært fé skilgreint sem reiðufé og óbundnar innstæður hjá Seðlabanka og fjármálafyrirtækjum.

3.6 Skuldabréf og hlutabréf

Skuldabréf og hlutabréf sem eru flokkuð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru skráð á gangvirði í efnahagsreikning bæði í upphafi og eftir upphaflega skráningu. Viðskiptakostnaður er skráður beint í rekstrarreikning. Hagnaður og tap sem til verður af breytingum á gangvirði er færður beint í rekstrarreikning bankans undir viðkomandi lið, „Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum“ eða „Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði“. Með hagnaði og tapi eru taldar vaxtatekjur skuldabréfa en undanskilinn er gjaldeyrisgengishagnaður og -tap, sem færður er á liðinn „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)“.

Skuldabréf sem flokkuð eru sem lán og kröfur eru upphaflega metin á gangvirði auk viðskiptakostnaðar sem tengist þeim beint og við síðara mat á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir eru innifaldir í bókfærðu virði skuldabréfanna og eru færðir undir „Vaxtatekjur“ í rekstrarreikningi.

3.7 Afleiðusamningar

Afleiður eru upphaflega skráðar í efnahagsreikning á gangvirði og viðskiptakostnaður skráður í rekstrarreikning. Við síðara mat eru afleiður skráðar á gangvirði, og allar breytingar á gangvirði færðar undir liðinn „Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum“ í rekstrarreikningi, að undanskildum breytingum á framvirkum gjaldeyrisafleiðum og hreinum gjaldeyrisgengismun vegna óstaðlaðra gjaldeyrisvalréttanna sem færðar eru undir liðinn „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður/(tap)“ í rekstrarreikningi. Afleiður með jákvætt gangvirði eru færðar í efnahagsreikning sem eignir og afleiður með neikvætt gangvirði eru færðar sem skuldir. Bankinn beitir ekki áhættuvarnarreikningsskilum.

3.8 Útlán og kröfur

Útlán og kröfur eru upphaflega metnar á gangvirði að viðbættum viðskiptakostnaði sem tengist þeim beint, en við síðara mat á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir eru taldir með í bókfærðu virði lána og krafna. Vaxtatekjur af lánum og kröfum eru skráðar undir liðnum „Vaxtatekjur“ í rekstrarreikningi og gengismunur undir liðnum „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)“.

Útlán og kröfur yfirtekin með miklum afföllum

Bankinn yfirtók lán af LBI hf. með miklum afföllum sem endurspegladi áorðið útlánatap á yfirtökudegi. Afföllin voru innifaldir í gangvirði þessara lána; og krafna sem metið var við upphaflega skráningu. Afföllin eru einnig innifaldir í áætluðu framtíðar sjóðstreymi sem notað er af bankanum til þess að reikna afskrifað kostnaðarverð og virka vexti þessara útlána og krafna.

Á hverjum reikningsskiladegi metur bankinn stöðuna á þessum útlánum og kröfum og hvort það séu hlutlæg merki um breytingar á væntu sjóðstreymi frá þeim, til dæmis vegna mismunar á væntum og raunverulegum greiðslum, breytingar á virði trygginga og bætt fjárhagsstaða lántaka. Ef það er einhver breyting á væntu sjóðstreymi endurreiknar bankinn bókfært verð þessara lána og krafna sem núvirði uppfærðs áætlaðs framtíðar sjóðstreymis, sem reiknað er út frá virkum vöxtum lánanna og krafanna. Mismunurinn á uppfærðu bókfærðu virði og bókfærðu virði eins og það stendur fyrir uppfærslu, sem felur í sér áfallna vexti, verðbætur, gjaldeyrisgengismun og raunverulegar greiðslur af lánum og kröfum til samstæðunnar, er skráður á grundvelli lánasafna í rekstrarreikninginn í línunni „Virðisbreyting útlána og krafna yfirteknum með miklum afföllum“.

Samstæðan skráir vexti og verðbætur á þessi útlán og kröfur á grundvelli bókfærðs virðis og aðeins að því marki sem vextir og verðbætur teljast innheimtanlegar. Vextir og verðbætur skrást í rekstrarreikninginn í línunni „Vaxtatekjur“.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.9 Varanlegir rekstrarfjármunir

Allir varanlegir rekstrarfjármunir eru skráðir á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri afskrift og virðisrýmun. Til kostnaðarverðs teljast útgjöld sem rekja má beint til kaupa á eignumum.

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins talinn með bókfærðu verði eignar ef líklegt er að fjárhagslegur ábati af eigninni í framtíðinni muni renna til samstæðunnar og ef hægt er að meta kostnaðinn áreiðanlega. Allur annar kostnaður vegna viðgerða og viðhalds er gjaldfærður í rekstrareikning á því fjárhagstímabili sem hann fellur til.

Allir varanlegir rekstrarfjármunir eru afskrifaðir með línulegri aðferð. Aðferðin er notuð á afskrifanlegan hluta eignanna, en það er kostnaður þeirra að frádregnu hrakvirði deilt á áætlaðan líftíma þeirra, með eftirfarandi hætti:

Byggingar	25 - 50 ár
Tölvuvélbúnaður	3 ár
Annar búnaður og ökutæki	3 - 10 ár

Hrakvirði eignanna og líftíma þeirra er endurskoðaður árlega og breytt þar sem við á.

Hagnaður og tap af sölu eigna er fundið með því að bera söluverð eignar saman við bókfært verð hennar á sóludegi. Hagnaður og tap eru talin með undir liðnum „Aðrar tekjur og gjöld“ í rekstrarreikningnum.

3.10 Óefnislegar eignir

(a) Hugbúnaðarleyfi

Keypt hugbúnaðarleyfi er eignfært miðað við kostnaðinn sem fellur til við kaup hugbúnaðarins og sem til fellur við að koma honum í notkun. Hugbúnaðarleyfi sem er skráð sem óefnisleg eign er niðurfært á líftíma þess sem er áætlaður 3 – 5 ár.

Kostnaður við að viðhalda hugbúnaði er færður sem útgjöld á þeim tíma sem hann fellur til.

(b) Viðskiptavild

Viðskiptavild er aðeins skráð sem eign ef hún er keypt við sameiningu félaga. Hún er skráð á kaupdegi og metin sem samtala (a) gangvirðis afhents endurgjalds, (b) skráð upphæð allra eignahluta án yfirráða í yfirtekna félaginu, og (c) gangvirði alls eigin fjár sem kaupandi átti fyrir í yfirtekna félaginu, að frádregnu hreinu skráðu virði (yfirleitt gangvirði) aðgreinanlegra keyptra eigna og yfirtekinnar skulda, allt metið miðað við kaupdag. Til afhents endurgjalds telst gangvirði afhentra eigna, áfallnar skuldir og eigið fé útgefið af samstæðunni. Þessu til viðbótar telst gangvirði alls skilyrts endurgjalds með sem hluti af afhentu endurgjaldi.

Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild metinn á kostnaðarverði að frádregnu uppsöfnuðu virðisrýmnunartapi. Almennt er virðisrýrnun viðskiptavildar endurskoðuð árlega, en oftast ef atburðir eða breytingar á aðstæðum gefa til kynna mögulega rýrnum bókfærðs verðs. Vegna virðisrýrnunarprófa er viðskiptavild úthlutað miðað við kaupdag til hvernar fjárskapandi einingar samstæðunnar eða hópa fjárskapandi eininga sem búið er við að njóti hagsbóta af samlegðaráhrifum sameiningarinnar, hvort sem þær einingar fá úthlutað öðrum eignum eða skuldum keypta félagsins eða ekki. Hver eining sem fær úthlutaða viðskiptavild er lægsta stig innan samstæðunnar þar sem liður í innri stjórnum er að fylgjast með viðskiptavildinni. Þegar viðskiptavild er tengd ákveðnum hluta fjárskapandi einingar (eða hópi fjárskapandi eininga) og hluti af rekstri einingarinnar er seldur, er viðskiptavildin sem tengist selda rekstrinum innifalin í bókfærðu virði þess rekstrar þegar reiknaður er hagnaður eða tap af sölu rekstrarins.

3.11 Virðisrýrnun eigna annarra en fjáreigna

Eignir með ótakmarkaðan líftíma eru ekki afskrifaðar en prófað er árlega hvort þær hafi rýrnað í virði. Farið er yfir eignir sem eru afskrifaðar til að gæta að virðisrýrnun í hvert sinn sem atburðir eða breyttar aðstæður benda til þess að bókfært verð kunni að vera óendurkræft. Skráð er virðisrýrnun sem nemur því sem bókfært virði eignarinnar er umfram endurheimtanlegt virði hennar. Endurheimtanlegt virði hennar er annað hvort gangvirði eignarinnar að frádregnum sölukostnaði eða notkunarvirði hennar, hvort sem hærra er. Í þeim tilgangi að meta virðisrýrnun eru eignir flokkaðar á lægstu stig aðgreinanlegs sjóðstreymis (fjárskapandi einingar). Á hverjum reikningsskiladegi er kannað hvort virðisrýrnun hafi snúist við á eignum öðrum en fjáreignum, að viðskiptavild undanskilinni.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.12 Frestaður tekjuskattur

Frestuð skatteign er skráð þegar líklegt er að skattskyldur framtíðarhagnaður fáið sem jafna má gegn tímabundnum mismun til frádráttar.

Frestaður tekjuskattur er færður að fullu sem skuld, vegna tímabundins mismunar á skattverði eigna og skulda og bókfærðs virðis þeirra í ársreikningi samstæðunnar. Frestaður tekjuskattur er hins vegar ekki færður ef hann myndast vegna upphaflegrar skráningar eignar eða skuldar í öðrum viðskiptum en sameiningu fyrirtækja, en það hefur hvorki áhrif á reikningshaldslegan né skattalegan hagnað eða tap þegar viðskiptin eiga sér stað. Frestaður tekjuskattur er ákvarðaður með skatthlutföllum sem hafa verið lögleidd eða efnislega lögleidd fyrir reikningsskiladag og vænst er að verði í gildi þegar viðkomandi frestuð tekjuskattseign er innleyst eða frestuð tekjuskattsskuld er gerð upp.

Meginhluti tímabundins mismunar er til kominn vegna breytinga á gangverði ýmissa fjáreigna og fjárskulda og mismunar á gangvirði keyptra eigna og skattverði þeirra.

3.13 Eignir í sölumeðferð

Samstæðan flokkar fastafjármuni (eða flokka af eignum ásamt tengdum skuldum) sem eignir í sölumeðferð þegar bókfært virði þeirra endurheimtist aðallega með sölu. Það á venjulega við um veð sem samstæðan hefur gengið að og hún heldur sem tryggingu fyrir lánum og kröfum, þar með taldar eignir og skuldir dótturfélaga sem samstæðan hefur náð yfirráðum yfir með því að ganga að veði og/eða vegna fjárhagslegrar endurskipulagningar.

Talið er að fastafjármunir (eða flokkur eigna með tengdar skuldir) verði endurheimtir aðallega með sölu þegar sala eignarinnar er mjög líkleg og hún er tiltæk fyrir tafarlausa sölu í núverandi ástandi, með fyrirvara um venjulega og hefðbundna skilmála um sölu á slíkum eignum. Stjórnendur verða að vera staðráðnir í að selja og verða að vinna með virkum hætti að sölu eignarinnar á verði sem er hæfilegt miðað við gildandi gangvirði hennar. Frekara skilyrði er að búist sé við að skrá megi söluna sem frágengna innan eins árs frá dagsetningu flokkunarinnar.

Eignir og eignasamstæður sem flokkaðar eru í sölumeðferð eru metnar á því sem lægra reynist af bókfærðu virði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði. Hreinar eignir til viðbótar sem verða hluti af eignasamstæðu til sölu, til dæmis vegna hagnaðar sem eignasamstæðan skilar, auka bókfært verð eignasamstæðunnar, en þó ekki meira en sem nemur gangvirði að frádregnum kostnaði við sölu eignasamstæðunnar eins og það er ákvarðað á hverjum reikningsskiladegi.

Þegar um er að ræða stakar eignir sem samstæðan hefur flokkað í sölumeðferð, ákvarðar hún gangvirði þeirra að frádregnum sölukostnaði með tilliti til gildandi markaðsverðs á hverjum reikningsskiladegi. Þegar um er að ræða dótturfélög sem flokkuð eru í sölumeðferð ákvarðar samstæðan gangvirði þeirra á grunni aðferða við núvirðingu sjóðstreymis. Sölukostnaður er aðeins viðbótarkostnaður og kostnaður sem rekja má beint til sölu eignasamstæðna, að undanskildum fjármögnunarkostnaði og tekjuskatti.

3.14 Innstæður og veðtryggð skuldabréf

Samstæðan fjármagnar sig með innlánum, lántókum hjá fjármálafyrirtækjum og skuldabréfaútgáfu.

Þegar samstæðan selur fjáreign og semur um leið um endurkaup á eigninni eða svipaðri eign á föstu verði í framtíðinni („endurkræf viðskipti“), er það fært sem skuld við fjármálafyrirtæki eða Seðlabankann og undirliggjandi eign er áfram skráð í reikningsskilum samstæðunnar.

Samstæðan flokkar fjármálagerninga sem fjárskuldir eða eiginfjárgerninga samkvæmt efni þeirra og skilgreiningu fjárskuldar, fjáreignar eða eiginfjárgjörnings.

Innstæður og veðtryggð skuldabréf eru í upphafi metin á gangvirði auk alls viðskiptakostnaðar sem rekja má beint til viðskiptanna. Eftir það eru þau metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Gangvirði fjárskulda með innlausnarákvæði eins og veltiinnlán, er ekki lægra en innlausnarupphæðin núvirk frá fyrsta degi sem krefjast má greiðslu fjárhæðarinnar.

3.15 Skilyrt skuldabréf

Skilyrta skuldabréfið er skilyrt skuldbinding bankans um að gefa út skuldabréf til LBI hf. eigi síðar en þann 31. mars 2013, sem viðbótarendurgjald fyrir eignir og skuldir sem bankinn yfirtók af LBI hf. þann 9. október 2008. Útgáfa skuldabréfsins og nafnverð þess eru skilyrt af umframvirði ákveðinna safna eigna, sem ákvarðað á þann 31. desember 2012, yfir framtíðarvirði kaupverðs þeirra eigna þann 9. október 2008, með fyrirvara um ákveðnar leiðréttingar.

Skilyrta skuldabréf bankans er flokkað sem fjárhagsleg skuld og er metið á gangvirði. Allur hagnaður eða tap sem af leiði er skráð undir liðnum „Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs“ í rekstrarreikningi.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.16 Skortstöður

Skortstöður eru skuldbindingar samstæðunnar um að láta af hendi fjáreignir sem hún hefur fengið að láni og selt þriðja aðila. Þessar skuldbindingar eru upphaflega skráðar í efnahagsreikning á gangvirði og viðskiptakostnaður skráður í rekstrarreikning. Eftir það eru þær skráðar á gangvirði og allar breytingar á gangvirði skráðar í rekstrarreikning undir liðnum „Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum“.

3.17 Fjárhagslegar ábyrgðir

Samningar um fjárhagslegar ábyrgðir eru samningar sem krefjast þess að útgefandi inni af hendi tilteknar greiðslur til að bæta samningshafa tap sem hann verður fyrir ef tiltekinn skuldari stendur ekki við greiðslur á tilskildum tíma, samkvæmt skilmálum skuldagernings. Samstæðan hefur gefið út slíkar ábyrgðir til annarra banka, fjármálastofnana eða annarra aðila til tryggingar á skuldbindingum viðskiptavina samstæðunnar gagnvart þessum aðilum.

Fjárhagslegar ábyrgðir sem samstæðan gefur út eru einkum bankaábyrgðir í formi bakábyrgða og skjalaábyrgðir. Fjárhagslegar ábyrgðir eru bæði til skemmri og lengri tíma. Þjónustutekjur af langtíma ábyrgðum eru greiddar til bankans með ákveðnu millibili yfir líftíma hvern ábyrgðar, upphaflega við útgáfu ábyrgðar og síðan í upphafi hvers tímabils þar á eftir. Þjónustutekjur af skammtíma ábyrgðum eru eðli máls samkvæmt greiddar til bankans við útgáfu ábyrgðar. Þjónustutekjur vegna ábyrgða eru skráðar sem tekjur yfir tíma um leið og þær koma til greiðslu. Afskriftarframlag vegna ábyrgða er háð óvissunni á matinu á því að hve miklu leyti reynir á ábyrgðirnar. Í þessu skyni eru bankaábyrgðir og skjalaábyrgðir metnar ársfjórðungslega með tilliti til útlánaáættu og afskriftarframlaga. Slíkt mat ákvarðast á grundvelli reynslu af sams konar viðskiptum og tapi, ásamt mati stjórnenda.

3.18 Óvissar skuldir og skuldbindingar

Samstæðan skráir óvissar skuldir ekki sem skuldir í efnahagsreikningi sínum, fyrir utan þær óvissuskuldir sem teknar eru yfir við sameiningu fyrirtækja og sem eru með gangvirði sem hægt er að meta áreiðanlega. Óviss endurgjald sem samstæðan afhendir við sameiningu fyrirtækja er skráð á gangvirði á yfirtökudegi. Samstæðan flokkar skuldbindinguna um að greiða óviss endurgjald sem skuld eða eigið fé.

Skuldbindingar vegna kostnaðar eins og þær sem tengjast löglegum kröfum eða endurskipulagningu eru skráðar áorðnar þegar (i) samstæðunni ber, vegna liðinna atburða, lagaleg eða rökstudd skylda til að borga, (ii) líklegra er en ekki að veita þurfi fjármunum til að gera upp skuldbindinguna, og (iii) að upphæðin hafi verið áætluð með áreiðanlegum hætti.

Skuldbinding er metin á núvirði greiðslanna sem ætla má að þurfi til að gera upp skuldbindinguna. Notuð er ávöxtunarkrafa fyrir skatta sem endurspeglar mat markaðarins á hverjum tíma á tímavirði peninga og áhættunni sem fylgir skuldbindingunni. Öll hækkun á skuldbindingunni yfir tíma er skráð sem vaxtakostnaður.

3.19 Starfskjör

Öll fyrirtæki samstæðunnar eru með iðgjaldatengt lífeyrisskerfi þar sem þau greiða skyldu- og samningsbundin iðgjöld með ákveðnu framlagi í séreigna- eða almenna lífeyrissjóði. Samstæðan er ekki skuldbundin til frekari greiðslna þegar þessi iðgjöld hafa verið greidd. Iðgjöldin eru gjaldfærð í rekstrarreikning meðal launa og launatengdra gjalda eftir því sem þau falla til. Samstæðan er ekki með neinn réttindatengdan lífeyrissjóð.

3.20 Hlutfé

(a) Kostnaður við útgáfu hluta

Kostnaður sem rekja má beint til útgáfu nýrra hluta er aðgreindur undir eigin fé sem frádráttur frá yfirverði hlutabréfa, að frádreginni tekjuskattspörun.

b) Arður á almenn hlutabréf

Arður er færður á eigið fé á því tímabili sem hann er samþykktur af hluthafafundi bankans.

3.21 Fjárvarsla

Samstæðan er fjárvörsluaðili, þar sem hún er handhafi eða sér um ráðstöfun eigna meðal annars fyrir hönd einstaklinga, stofnana og lífeyrissjóða. Þessar eignir og tekjur sem af þeim fást eru ekki færðar í þessi reikningsskil þar sem þær eru ekki eignir samstæðunnar.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.22 Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Til vaxtatekna og vaxtagjalda sem eru færðar í rekstrarreikning teljast vextir af fjáreignum og fjárskuldum metnum á afskrifuðu kostnaðarverði.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru skráð í rekstrarreikninginn eftir aðferð virkra vaxta. Aðferð virkra vaxta byggist á því að reiknað er endurgreiðsluvirði fjáreignar eða fjárskuldar og vaxtatekjum eða vaxtagjöldum dreift á viðeigandi tímabil. Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem núvirðir áætlað sjóðstreymi yfir áætlaðan líftíma fjármálagerningsins eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar hlutfall virkra vaxta er reiknað áætlað samstæðan sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til útlánataps í framtíðinni. Útreikningurinn tekur til allra gjalda og greiðslna á milli aðila að samningnum, sem eru hluti af hlutfalli virkra vaxta sem og viðskiptakostnaði, yfirverði og afföllum.

3.23 Hrein virðisrýrnun lána og krafna

Gjöld vegna virðisrýrnunar lána og krafna á fjármála fyrirtæki og viðskiptavini eru sett fram í rekstrarreikningi undir liðnum „Virðisrýrnun útlána og krafna“. Eftir að virðisrýrnun hefur verið færð, eru vaxtatekjur færðar á þeim vöxtum sem notaðir voru við núvirðingu á því framtíðarsjóðstreymi sem notað var við að meta virðisrýrnunina.

3.24 Þjónustutekjur og þjónustugjöld

Þjónustutekjur og umboðslaun eru yfirleitt skráð á rekstrargrunni þegar viðkomandi þjónusta er veitt. Umsýslugjöldum er almennt frestað ásamt tengdum beinum kostnaði og þau skráð sem leiðrétting á virkum vöxtum lánsins. Umboðslaun og gjöld fyrir þátttöku í samningum um viðskipti fyrir þriðja aðila, eins og umsýsla viðskipta með hlutabréf eða önnur verðbréf eða kaup eða sala á fyrirtækjum, eru færð þegar undirliggjandi viðskiptum er lokið. Þjónustutekjur fyrir umsjón með verðbréfasöfnum og aðra ráðgjöf og þjónustu eru færðar samkvæmt viðkomandi þjónustusamningi, yfirleitt í hlutfalli við tíma. Þjónustutekjur fyrir eignastýringu sem tengist fjárfestingasjóðum eru skráðar hlutfallslega á það tímabil sem þjónustan er veitt. Sömu grunnreglu fyrir skráningu tekna er beitt fyrir aðra fjárvörsluþjónustu sem er veitt með samfelldum hætti til langs tíma.

3.25 Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði

Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning tengist fjáreignum sem samstæðan tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og felur í sér:

- allar innleystar og óinnleystar breytingar á gangvirði,
- vaxtatekjur á rekstrargrunni, og
- arðstekjur, sem skráðar eru þegar samstæðan öðlast rétt til að fá greiðslu.

3.26 Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum

Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og –skuldum tengist fjáreignum og skuldum sem samstæðan flokkar sem veltubókarliði og felur í sér:

- allar innleystar og óinnleystar breytingar á gangverði,
- vaxtatekjur á rekstrargrunni,
- arðstekjur sem skráðar eru þegar réttur samstæðunnar til greiðslu er til orðinn, og
- gjaldeyrisgengishagnaður og –tap af afleiðueignum og afleiðuskuldum, að undanskildum breytingum á gangvirði framvirkra gjaldeyrisafleiða og hreinum gjaldeyrisgengismun vegna óstaðlaðra gjaldeyrisvalréttta, sem fært eru undir liðnum „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)“ í rekstrarreikningnum.

3.27 Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)

Með hreinum gjaldeyrisgengishagnaði (tapi) er talinn allur hagnaður og tap vegna gengisbreytinga á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum. Gjaldyrisgengishagnaður og -tap af afleiðu fjáreignum og fjárskuldum er talið með undir liðnum „Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum“, að undanskildum breytingum á gangvirði framvirkra gjaldeyrisafleiða og hreinum gjaldeyrisgengismun vegna óstaðlaðra gjaldeyrisvalréttta, sem eru teknar með undir liðnum „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)“ í rekstrarreikningnum.

3.28 Aðrar tekjur og gjöld

Til annarra tekna og gjalda teljast tekjur af samningum um endurkröfur og hagnaður og tap af fullnustueignum og fastafjármunum.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.29 Leigusamningar

(a) Þegar samstæðan er leigutaki

Leigusamningar sem samstæðan á aðild að og er leigutaki eru aðallega rekstrarleigusamningar. Á leigutíma eru greiðslur fyrir rekstrarleigu færðar línulega í rekstrarreikning, undir liðinn „Annar rekstrarkostnaður“.

Þegar rekstrarleigusamningi er rift áður en leigutíminn er útrunninn, er hver sú fjárhæð sem greidd er leigusala gjaldfærð á því tímabili sem riftun á sér stað.

(b) Þegar samstæðan er leigusali

Þegar um er að ræða fjármögnunarleigusamninga, er núvirði leigugreiðslna skráð sem krafa, undir útlán og kröfur á viðskiptavini. Fjármagnstekjur eru færðar yfir líftíma leigusamningsins, með því að endurspegla fasta ávöxtunarkröfu af hreinni fjárfestingu samstæðunnar í leigusamningnum.

3.30 Aflögð starfsemi

Samstæðan setur fram aflagða starfsemi undir sérstökum lið í rekstrarreikningi ef fyrirtæki eða hluti þess hefur verið seldur eða flokkaður í sölumeðferð og:

- telst vera stór aðskilinn hluti rekstrar,
- er hluti af stakri samhæfðri áætlun um að selja stóran aðskilinn hluta rekstrar, eða
- er dótturfélag keypt sérstaklega til að selja aftur.

Hagnaður af aflagðri starfsemi sem kemur fram í rekstrarreikningi samanstendur af (a) hagnaði eftir skatta eða tapi af rekstri af aflagðri starfsemi og (b) hagnaði eftir skatta eða tapi sem færast við gangvirðismat að frádrögnum kostnaði við sölu eða við sölu eignanna eða safns í sölumeðferð sem telst vera aflagða starfsemin. Hlutur fyrirtækis tekur til reksturs og sjóðstreymis sem hægt er að aðgreina með skýrum hætti, rekstrarlega og vegna reikningsskila, frá öðrum rekstri samstæðunnar og sjóðstreymi hennar.

3.31 Starfspáttir

Starfspáttur er sú eining samstæðunnar sem leggur sitt af mörkum í viðskiptum til þess að skapa tekjur og gjöld sem falla til vegna hans, þ.m.t. tekjur og gjöld í viðskiptum við aðrar einingar samstæðunnar. Rekstrarniðurstaða starfspáttarins er yfirfarin reglulega af stjórnendum samstæðunnar, sem taka jafnframt ákvarðanir um framlag fjármuna til hvers starfspáttar og leggja mat á fjárhagslegan árangur, á grundvelli aðgreindra fjárhagslegra upplýsinga.

3.32 Nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkanir sem hafa ekki enn verið innleiddar

Nokkrir nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkunum hafa ekki ennþá tekið gildi í árslok 2012 og hefur ekki verið beitt við gerð þessa ársreiknings samstæðunnar. Nýir staðlar og breytingar á stöðlum sem gætu haft veruleg áhrif á ársreikning samstæðunnar eru eftirfarandi:

Breytingarnar á IAS 32 og IFRS 7 – *Jöfnun fjáreigna og fjárskulda* („Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities“), sem skýra hvenær félag hefur lagalega heimild til þess að skuldajafna fjáreignir og fjárskuldir og gerir kröfur til félags um að birta vissar upplýsingar um áhrif eða möguleg áhrif á fjárhagslega stöðu félags vegna skuldajöfnunarsamninga. Samstæðunni verður skylt að veita upplýsingar í samræmi við breytingarnar á IAS 32 í samstæðureikningsskilum sínum frá og með byrjun árs 2014. Samstæðunni verður hins vegar skylt að veita upplýsingar í samræmi við breytingarnar á IFRS 7 í samstæðureikningsskilum sínum frá og með byrjun árs 2013. Krafist er að þessum breytingum sé beitt afturvirkir vegna bæði IAS 32 og IFRS 7. Samstæðan hefur ekki í hyggju að innleiða þessar breytingar með heimild áður en henni ber skylda til þess og vinnur nú að því að meta áhrif þeirra á samstæðureikninginn. Samstæðan gerir hins vegar ráð fyrir því að auknar kröfur verði gerðar um upplýsingagjöf vegna áhrifa eða mögulegra áhrifa skuldajöfnunarsamninga á fjárhagsstöðu samstæðunnar.

IFRS 10 – *Samstæðureikningar* („Consolidated Financial Statements“) setur fram reglur um gerð og framsetningu samstæðureikninga fyrir félög sem hafa yfirráð yfir einu eða fleiri félögum. Samkvæmt IFRS 10 eru yfirráð grundvallarhugtakið í skilgreiningu á því hvaða félög teljast hluti af samstæðu. Reglan um yfirráð byggir á þremur undirstöðupáttum yfirráða: (a) ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, (b) áhætta eða réttur til að njóta breytilegs ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og (c) möguleiki til að nota ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni til að hafa áhrif á arðsemi fjárfestingarinnar. IFRS 10 inniheldur leiðbeiningar um hvernig beita skuli yfirráðareglunni við mismunandi aðstæður, þ.m.t. aðstæður þar sem fjárfestir ræður ekki yfir meirihluta atkvæðisrétt. Í IFRS 10 er byggt á samstæðu aðferðarfræðinni úr IAS 27 – Samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil („Consolidated and Separate Financial Statements“) (með áorðnum breytingum frá 2008). IFRS 10 leysir af hólmi IAS 27 (2008) og SIC-12 Samstæðureikningsskil rekstrareiningar um sérverkefni („Consolidation – Special Purpose Entities“). Samstæðunni verður skylt að fylgja IFRS 10 í samstæðureikningsskilum sínum frá og með byrjun árs 2014. Samanburðarfrjárhæða frá fyrri tímabilum er krafist en þó í samræmi við sérstakar yfirfærslu reglur. Samstæðan hefur ekki í hyggju að innleiða IFRS 10 áður en henni ber skylda til þess og vinnur nú að því að meta áhrif IFRS 10 á samstæðureikninginn.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.32 Nýir staðlar, breytingar á stöðlum og tulkunarir sem hafa ekki enn verið innleiddar (framhald)

IFRS 12 - *Upplýsingagjöf um hagsmuni í öðrum félögum* („Disclosure of Interests in Other Entities“) tekur til allrar upplýsingagjafar vegna hagsmuna í dótturfélögum, sameiginlegum verkefnum, hlutdeildarfélögum og félögum utan samstæðunnar. Almennt eru kröfur IFRS 12 um upplýsingagjöf víðtækari en kröfur núverandi staðla. Samstæðunni ber skylda til að fylgja IFRS 12 í reikningsskilum sínum frá og með byrjun árs 2014. Samanburðarfjárhæða frá fyrri tímabilum er krafist en þó í samræmi við sérstakar yfirfærslu reglur. Samstæðan hefur ekki í hyggju að innleiða IFRS 12 áður en henni ber skylda til þess og vinnur nú að því að meta áhrif IFRS 12 á samstæðureikninginn. Samstæðan gerir hins vegar þegar ráð fyrir því að krafa verði gerð um víðtækari upplýsingagjöf í tengslum við eðli og áhættu vegna hagsmuna bankans í öðrum félögum og áhrifa þeirra hagsmuna á fjárhagsstöðu, afkomu og sjóðstreymi samstæðunnar.

IFRS 13 *Mat á gangvirði* („Fair value measurement“), sem setur fram einn ramma um mat á gangvirði bæði fyrir þá liði sem eru fjárhagslegir og ófjárhagslegir, ásamt kröfum um upplýsingagjöf þeim tengdum. IFRS 13 setur ekki fram nýjar kröfur um það hvenær krafist er mats á gangvirði, heldur gefur leiðbeiningar um það hvernig meta skuli gangvirði og upplýsingagjöf þar að lútandi, þegar þess er krafist eða heimilt samkvæmt öðrum alþjóðlegum reikningsskilastöðlum. Almennt eru kröfur um upplýsingagjöf samkvæmt IFRS 13 víðtækari en þær sem krafist er í núgildandi stöðlum. Samstæðunni ber að fylgja IFRS 13 í samstæðureikningsskilum sínum frá og með byrjun árs 2013. Samstæðan verður að beita matskröfunum samkvæmt IFRS 13 framvirk, frá og með byrjun þess fjárhagsárs sem það beitir staðlinum upphaflega en samstæðan hefur val um það hvort það veitir samanburðarupplýsingar fyrra fjárhagsárs. IFRS 13 mun hafa það í för með sér að samstæðan verður að birta ítarlegri upplýsingar um mat á gangvirði.

IFRS 9 - *Fjármálagerningar* („Financial Instruments“) kemur í stað þess hluta IAS 39 *Fjármálagerningar: Skráning og mat* („Financial Instruments: Recognition and Measurement“) sem fjallar um flokkun og mat á fjáreignum og fjárskuldum. Helstu atriði IFRS 9 eru eftirfarandi:

- Gerð er krafa um að fjáreignir séu flokkaðar í annan af tveimur matshópum: eignir sem síðar eru metnar á gangvirði og eignir sem síðar eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði. Ákvörðunin skal tekin við upphaflega skráningu eignanna. Flokkunin byggir á viðskiptalíkani sem félag notar til að stýra fjármálagerningum sínum og samningsbundnu sjóðstreymi þeirra.
- Fjármálagerningur er við síðara mat metinn á afskrifuðu kostnaðarverði einungis ef um skuldagerning er að ræða og bæði að markmið viðskiptalíkans félags gera ráð fyrir að eignarhald miði að innheimtu á samningsbundnu sjóðstreymi sem og að samningsbundni sjóðstreymi vegna eignarinnar sé einungis vegna greiðslna af höfuðstól og vöxtum. Allir aðrir skuldagerningar skulu færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.
- Allir eiginfjárgerningar skulu við síðara mat metnir á gangvirði. Eiginfjárgerningar í veltubók skulu metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Fyrir alla aðra eiginfjárgerninga eru tveir dafturkræfir valkostir við upphaflega skráningu, að færa innleystan og óinnleystan hagnað og tap vegna gangvirðisbreytinga undir aðra heildarafkomu eða í gegnum rekstrarreikning. Endurflokkun á hagnaði og tapi vegna gangvirðisbreytinga er óheimil. Ákvörðun um framangreinda valkosti má taka á grundvelli hvers einstaks gernings fyrir sig. Að skal færa í gegnum rekstrarreikning svo framarlega sem arðurinn er ávöxtun fjárfestingarinnar.
- Afleiður sem eru innbyggðar í samninga með hýsil sem er fjáreign í skilningi staðalsins á ekki aðskilja frá hýslinum. Samsetta fjármálagerninga af því tagi skal meta í heild sinni hvort sem meta skal á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði.
- IFRS 9 (2010) gerir almennt kröfu um að breyting á gangvirði vegna breytinga útlánaáhættu skulda sem félag tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning komi fram í yfirliti um aðra heildarafkomu og einungis það sem eftir stendur af fjárhæð heildarhagnaðar eða -taps sé fært í rekstrarreikninginn. Fjárhæðir sem koma fram í yfirliti um aðra heildarafkomu má ekki endurskilgreina síðar og færa í rekstrarreikninginn en þær má færa til innan eigin fjár. Hins vegar, ef skráning hagnaðar og taps í yfirliti um aðra heildarafkomu myndar eða eykur reikningshaldslegt ósamræmi í rekstrarreikningi, verður öll gangvirðisbreytingin að koma fram í rekstrarreikningnum. Allur hagnaður og tap á gangvirði í tengslum við lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning verður áfram færður í rekstrarreikning.

IASB hefur sett fram tvær útgáfur af IFRS 9. Sú fyrri var gefin út árið 2009 og sú síðari árið 2010. Útgáfan frá árinu 2010 inniheldur allar kröfur 2009 útgáfunnar án breytinga en einnig kröfur um flokkun og mat á fjárskuldum og afskráningu fjáreigna og fjárskulda. 2010 útgáfan leysir þá frá árinu 2009 af hólmi. Hinsvegar getur félag ákveðið að nota 2009 útgáfuna í stað þeirrar frá 2010 fyrir reikningsár sem hefjast fyrir 1. janúar 2015.

Ef IFRS 9 verður samþykktur af ESB verður skylt að beita honum í samstæðureikningsskilum frá og með árinu 2015. Við upphaflega innleiðingu á IFRS 9 hefur samstæðan val um að endurgera samanburðarfjárhæðir fyrri tímabil eða ekki og mun þurfa að veita ákveðnar upplýsingar um umbreytinguna frá IAS 39 yfir í IFRS 9. Samstæðan hefur ekki í hyggju að innleiða IFRS 9 áður en henni er það skylt og vinnur nú að því að meta áhrif staðalsins á samstæðureikninginn. Með hliðsjón af starfsemi samstæðunnar má búast við því að staðallinn hafi víðtæk áhrif á samstæðureikninginn.

Skýringar við samstæðuársreikning

4. Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir

(a) Virkir vextir á lánum og kröfum

Bankinn yfirtók lán og kröfur frá LBI hf. með miklum afföllum sem endurspeglar áorðið útlánatap. Virkir vextir eru reiknaðir fyrir þau lán með því að áætla framtíðarsjóðstreymi þeirra og bera það saman við kaupverð þeirra. Til að meta sjóðstreymi þurfa stjórnendur að beita huglægu mati um fjárhagsstöðu skuldara og getu þeirra til að greiða skuldir sínar, hreint söluvirði allra undirliggjandi veða og tímasetningu alls mögulegs sjóðstreymis. Í þeim áætlunum felst veruleg áhætta á því að breyta þurfi bókfærðu virði lánanna innan næsta fjárhagsárs.

(b) Virðisrýrnun útlána og krafna

Samstæðan yfirfer útlánasöfn sín til að meta virðisrýrnun að minnsta kosti ársfjórðungslega. Til að ákveða hvort virðisrýrnun skuli færð, þá metur samstæðan hvort fyrir liggi greinanleg og mælanleg gögn sem bendi til þess að áætlað framtíðarsjóðstreymi af lánasafni hafi minnkað áður en hægt verður að greina lækkun á einstökum lánum í því safni. Meðal vísbendinga um virðisrýrnun geta verið gögn sem benda til þess að óhagstæð breyting hafi átt sér stað á greiðslugetu lántakenda í tilteknum hópi, eða fylgni er á milli efnahagsaðstæðna og vanefnda í þessum hóp. Til að áætla framtíðarsjóðstreymi sitt nota stjórnendur áætlanir sem byggja á tapreynslu, ásamt hlutlægum merkjum um virðisrýrnun í einsleitum söfnum. Aðferðafræðin og forsendur sem notaðar eru við að áætla bæði fjárhæð og tímasetningu framtíðarsjóðstreymis eru endurskoðaðar reglulega til að draga úr mögulegum mismun á áætlunum um tap og raunverulegu tapi.

(c) Mat fjármálagerninga

Gangvirði fjármálagerninga er ákveðið með matsaðferðum ef enginn virkur markaður er til staðar eða skráð verð er ekki tiltækt með öðrum hætti. Í slíkum tilfellum er gangvirði áætlað út frá greinanlegum gögnum fyrir svipaða fjármálagerninga eða með því að nota líkön. Þar sem greinanleg markaðsgögn eru ekki tiltæk er mat á þeim byggt á viðeigandi forsendum. Þegar matsaðferðir (til dæmis líkön) eru notaðar til að ákveða gangvirði, eru þær yfirfarnar og endurskoðaðar reglulega af til þess hæfum og óháðum starfsmönnum. Öll líkön eru yfirfarin áður en þau eru sett í gagnið, og stillt til að tryggja að útkoman endurspegli raunveruleg gögn og sambærilegt markaðsverð. Alltaf þegar því verður við komið eru aðeins notuð greinanleg gögn, en þættir eins og sveiflur, fylgni og lánsáhætta, hvort sem hún er eigin eða gagnaðila, krefjast þess að stjórnendur komi með sitt mat. Breyttar forsendur fyrir þessa þætti gætu haft áhrif á skráð gangvirði fjármálagerninga.

(d) Flokkun fjáreigna og fjárskulda

Við vissar kringumstæður gefa reikningsskilareglur samstæðunnar svigrúm til að skipta eignum og skuldum í mismunandi flokka við upphaflega skráningu.

- Þar sem fjáreignir eða fjárskuldir hafa verið flokkaðar sem veltufjáreignir eða veltufjárskuldir hefur samstæðan ákveðið að þær uppfylli lýsingu á slíkum eignum og skuldum eins og hún er sett fram í reikningsskilareglum samstæðunnar.
- Þar sem fjáreignir hafa verið tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning hefur samstæðan ákveðið að þær uppfylli þau viðmið sem sett eru fram í reikningsskilareglum samstæðunnar.
- Þar sem fjáreignir hafa verið flokkaðar sem útlán og kröfur hefur samstæðan ákveðið að þær uppfylli þau viðmið sem sett eru fram í reikningsskilareglum samstæðunnar.

(e) Eignir í sölumeðferð

Samstæðan flokkar eignir (og eignasamstæður ásamt tengdum skuldum) sem eignir í sölumeðferð ef slíkar eignir eða eignasamstæður eru lausar til sölu í núverandi ástandi þeirra, með fyrirvara um venjulega og hefðbundna skilmála við sölu slíkra eigna eða eignasamstæðna, ef stjórnendur eru staðráðnir í að selja slíkar eignir og leita með virkum hætti eftir kaupanda, ef reynt er að markaðssetja eignirnar með virkum hætti á sanngjörnu verði miðað við gangvirði þeirra, ef búist er við að sölunni verði lokið innan eins árs og ef salan er talin mjög líkleg. Þó kunna atburðir og aðstæður að lengja tímann til að ljúka sölunni umfram eitt ár. Lenging tímans sem þarf til að ljúka sölunni undanskilur ekki eign (eða eignasamstæðu) frá því að vera flokkuð í sölumeðferð ef töfin verður vegna atburða eða aðstæðna sem eru utan áhrifasviðs bankans og hann er enn staðráðinn í að selja eignina (eða eignasamstæðuna).

Þegar eignir eru flokkaðar sem eignir í sölumeðferð hefur bankinn ákveðið að þær uppfylli flokkunarviðmiðið.

(f) Frestuð skatteign

Frestuð skatteign er skráð í efnahagsreikning. Frestuð skatteign er skráð að svo miklu leyti sem líklegt er talið að hún nýtist í framtíðinni. Beita þarf huglægu mati við að finna hve mikið af frestuðu skatteigninni skuli skrá, eftir því hvenær og hve mikill skattskyldur hagnaður er líklegur.

Skýringar við samstæðuársreikning

4. Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir (framhald)

(g) Laust fé

Lykilviðmið samstæðunnar við að fylgjast með lausafjáráhættu er hlutfall grunn lausafjáreigna og innlána. Við útreikning þessa hlutfalls þarf að beita huglægu mati við að ákveða hvaða eignir eru seljanlegar. Ennfremur er lánstími sumra eigna, sem eru í eftirstöðvagreiningu fjáreigna og -skulda sem fram kemur í skýringunum, til dæmis lán yfirtekin frá LBI hf., byggður á væntanlegu sjóðstreymi frekar en samningsbundnum lánstíma. Til að áætla sjóðstreymi frá þessum fjáreignum verða stjórnendur að beita huglægu mati á fjárhagsstöðu skuldaranna og getu þeirra til að endurgreiða skuldir sínar, á hreint söluvirði allra undirliggjandi veða og tímasetningu sjóðstreymis.

(h) Gjaldmiðla- og vaxtaviðmið lánasamninga

Á árunum 2010, 2011 og 2012 kvað Hæstiréttur upp dóma um ólögmati ákvæða um gengistryggingu í lánsamningum útgefnum í íslenskum krónum. Lögum samkvæmt skulu slík lán bera lægstu vexti óverðtryggðra útlána í íslenskum krónum, eins og þeir eru birtir af Seðlabanka Íslands.

Samstæðan hefur gert ráð fyrir áhrifum framangreindra dóma í reikningsskilum sínum og gjaldfært rekstrarreikningi samstæðunnar 18.157 milljónir króna í árslok 2010 og til viðbótar 2.684 milljónir króna í árslok 2011 undir liðnum "Tap af gengistryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavinum".

Þann 15. febrúar 2012 og 18. október 2012 komst Hæstiréttur í tveimur aðskildum málum að þeirri niðurstöðu að lánveitanda væri óheimilt að nota viðmiðunarvexti Seðlabankans við ákveðnar aðstæður sem tilteknar eru í dóminum, m.a. vegna þess að lánveitandi hafði gefið út fullnaðarkvittanir fyrir greiðslur vaxta. Samstæðan hefur gert ráð fyrir mögulegum áhrifum þessara tveggja dóma og gjaldfært í rekstrarreikningi sínum, annars vegar 38.042 milljónir króna á árinu 2011 og hins vegar 2.120 milljónir króna á árinu 2012, undir liðnum "Tap af gengistryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavinum". Frekari dóma er þörf sem skýra nánar fordæmisgildið og þar af leiðandi gæti matið á fjárhagslegum áhrifum breyst í samræmi við niðurstöður þeirra. Samstæðan á von á að viðsnúningur verði að hluta á framangreindum gjaldfærslum þegar það verður full ljóst hvert fordæmi dómana er.

Í skýringu 37 er getið tveggja málshöfðanna gegn bankanum á árinu 2012 þar sem ágreiningur er um gengistryggingulána. Það er afstaða bankans að málavextir í þessum tveimur málum séu ólíkir, í samanburði við fyrri málaferli vegna gengistryggingarlána sem Hæstiréttur úrskurðaði ólögmat, telur bankinn að um lán í erlendum gjaldmiðli sé að ræða. Hins vegar ef úrskurðir dómstóla verða bankanum óhagstæðir gæti það haft fordæmisgildi fyrir lán af svipuðum toga og mögulega haft veruleg áhrif. Bankinn gæti af þeim sökum þurft að gjaldfæra í rekstrarreikninginn 28.146 milljónir króna á næstu misserum.

(i) Skilyrt skuldabréf

Þann 31. desember 2012 nam, að mati bankans, fjárhæð skilyrta skuldabréfsins 88.142 milljónir króna að nafnverði. Mat þetta er lægra en mögulegt hámark á nafnverði bréfsins, 92.000 milljónir króna. Matið var unnið af stjórnendum bankans en lokafjárhæðin á bréfinu, sem verður bindandi, er ennþá í úrvinnslu hjá þriðja aðila, sem er óháður mats- og úrskurðaraðili. Niðurstöðu er að vænta frá úrskurðaraðilanum eigi síðar en þann 31. mars 2013. Hugsanlegur mismunur á mati stjórnenda bankans og úrskurðaraðilans verður færður í fjárhagsbókhald bankans á fyrsta ársfjórðungi 2013. Mismunurinn verður færður í rekstrarreikninginn undir liðnum "Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs". Þar sem 92.000 milljóna króna hámarksþak er á útgáfufjárhæð bréfsins, þá munu heildarskuldir bankans aukast um að hámarki 3.858 milljónir króna (miðað við gengi EUR/ISK þann 31. desember 2012) vegna þessa. Hver sem mismunurinn verður á endanum þá er líklegt að bættar endurheimtur á lánasafni bankans vegi upp á móti aukningunni þannig að áhrifin á afkomuna verði ekki mikil. Hins vegar er ekki víst að breytingarnar á undirliggjandi eignum og skilyrta skuldabréfinu komi fram á sama tíma í ársfjórðungsuppgjörum.

5. Sameining félaga

Yfirtaka á SpKef

Þann 7. mars 2011 tók bankinn yfir allar eignir, skuldir og rekstur SpKef sparisjóðs í samræmi við ákvörðun FME. Fyrir samrunann var SpKef sparisjóður að fullu og í beinni eigu ríkissjóðs Íslands. Ríkissjóður Íslands skuldbatt sig til þess að gefa út skuldabréf sem greiðslu til bankans vegna neikvæðs munar á milli gangvirðis á yfirteknum eignum og yfirteknum skuldum. Samið var um yfirtökuna á grundvelli viðskipta milli óháðra aðila og almennum viðurkenndum viðskiptaskilmálum. Bankinn og ríkissjóður Íslands náðu ekki samkomulagi um gangvirði fjáreigna sparisjóðsins og þar af leiðandi var ágreiningnum vísað til úrskurðarnefndar.

Skýringar við samstæðuársreikning

5. Yfirtaka á SpKef (framhald)

Í niðurstöðu úrskurðarnefndar frá 7. júní 2012 var gangvirði endurgjaldsins úrskurðað 19.198 milljónir króna. Þetta er töluvert lægra en upphaflegt mat bankans 30.596 milljónir króna sem var byggt á mati bankans á gangvirði fjáreigna SpKef á kaupdegi. Þessi niðurstaða er endanleg og bindandi fyrir báða aðila og leysir ágreininginn um gangvirði endurgjaldsins. Ríkissjóður jók útgáfu sína á skuldabréfaflokki RÍKH 18, með lokagjalddaga 9. október 2018, um 19.198 milljónir króna til að gera upp kröfu bankans á ríkissjóð. Þann 30. júní 2012 voru áfallnir vextir á ríkisbréfin frá kaupdegi 890 milljónir króna. Endurskoðað mat bankans á gangvirði fjáreigna SpKef, í kjölfar úrskurðar gerðardómsins, leiddi í ljós betri endurheimtur og aukin gæði hluta af fjáreignunum. Fyrir vikið var hreint tap að fjárhæð 2.889 milljónir króna fært í reikningsskil bankans á öðrum ársfjórðungi 2012, sem samanstóð af tapi vegna fjáreignanna að fjárhæð 3.779 milljónir króna að frádregnum áföllnum vöxtum á

6. Starfspættir

Starfspættirnir bjóða mismunandi vörur og þjónustu og eru birtir í samræmi við innanhússkýrslur til bankastjóra og bankaráðs, sem eru ábyrg fyrir ráðstöfun fjármuna til starfspáttanna og mat á fjárhagslegum árangri þeirra.

Samstæðan samanstendur af fjórum lykilstarfspáttum:

- **Einstaklingssvið** býður einstaklingum, minni og meðalstórum fyrirtækjum upp á fjármálaþjónustu í gengum útibúanet bankan
- **Fyrirtækjasvið** býður stærri og meðalstórum fyrirtækjum upp á fjármálaþjónustu. Býður fyrirtækjum, sem eru í vanskilum með lán sín og eiga möguleika á að rétta stöðu sína, upp á lausnir til endurskipulagningar.
- **Markaðir** bjóða upp á miðlunarþjónustu í verðbréfum, gjaldeyri og afleiðum, skuldabréfa- og hlutabréfaútboð, peningamarkaðslán og ráðgjafarþjónustu. Bjóða einnig upp á viðtækt vöruúrval og þjónustu á sviði auðs- og eignastýringar fyrir einstaklinga, fyrirtæki og fagfjárfesta.
- **Fjárstýring** sér um ávöxtun óúthlutaðs eigin fjár, fjármögnun, lausafjárstýringu, millibankaviðskipti fyrir bankann og viðskiptavakt á peningamarkaði. Jafnframt stýrir Fjárstýring markaðsáhættu samstæðunnar.

Aðrir starfspættir samanstanda af nokkrum stoðeildum samstæðunnar, eins og stoðeildum Fjármála, Áhættustýringu, Þróun & Mannauði og Rekstrarsviði & Upplýsingatækni.

Jöfnunarfærslur samanstanda af viðskiptum og millifærslum sem ekki er hægt að deila niður á einhvern einn starfspátt.

Stjórnunarkostnaður stoðeilda bankans sem má rekja beint til einstakra starfspátta er deilt niður á viðeigandi starfspætti á grundvelli undirliggjandi kostnaðarvaka. Kostnaði er deilt út á viðskiptaeiningarnar á markaðsverði. Aðrir starfspættir veita viðskiptaeiningum þjónustu og viðskipti eru gerð upp á einingaverði eða eins og um viðskipti væri að ræða milli óskyldra aðila, ef mögulegt er, á grundvelli neyslu eða virkni.

Eftirfarandi tafla er samantekt á fjárhagslegri frammistöðu hvers starfspáttar, eins og þær upplýsingar koma fram í innanhússkýrslum til stjórnenda um hagnað starfspátta fyrir skatta. Í þessum skýrslum eru allir liðir rekstrarreikningsins birtir nettó en ekki brúttó, þar með taldar vaxtekjur og vaxtagjöld. Verðlagning milli starfspátta er eins og um væri að ræða viðskipti milli óskyldra aðila.

Engar tekjur af viðskiptum við einn einstakan ytri viðskiptavin námu 10% eða meira af heildartekjum samstæðunnar á tímabilinu frá 1. janúar til 31. desember 2012 og 2011.

Þann 28. september 2012 kynnti bankastjórinn nýtt skipurit bankans sem tók formlega gildi frá og með 1. október 2012. Með nýju skipuriti breyttist samsetning starfspáttanna. Nýja samsetningin og samanburðar upplýsingar eru settar fram í fyrsta skipti í ársreikningi bankans 2012.

Á árinu 2011 voru starfspættirnir í heild sjö: Viðskiptabanki, Bifreiða- og tækjafjármögnun, Fyrirtækjabanki, Endurskipulagning eigna, Markaðir og fjárstýring, Eignastýring og Aðrir starfspættir.

Skýringar við samstæðuársreikning

6. Starfspættir (framhald)

1. janúar - 31. desember 2012	Einstakl- ingssvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Fjárstýring	Aðrir starfspættir	Starfspættir samtals	Jöfnunar- færslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	17.396	17.739	194	1.728	(835)	36.222	(637)	35.584
Hrein virðisbreyting	(10.082)	1.743	-	269	3.679	(4.391)	-	(4.391)
Hreinar þjónustutekjur	2.382	403	2.035	247	(237)	4.830	(381)	4.448
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	-	(2)	3.450	2.255	-	5.703	-	5.703
Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	-	-	330	1.839	-	2.169	-	2.169
Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap)	-	-	881	3.685	-	4.566	-	4.566
Aðrar tekjur og (gjöld)	(149)	(22)	62	472	408	771	291	1.062
Rekstrartekjur samtals	9.547	19.861	6.952	10.495	3.015	49.870	(727)	49.141
Rekstrargjöld samtals	(13.437)	(3.704)	(2.394)	(2.677)	(2.228)	(24.440)	335	(24.105)
Hlutdeild í hagnaði (tapi) hlutdeildarféлага með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	618	-	-	1.793	38	2.449	-	2.449
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(3.272)	16.157	4.558	9.611	825	27.879	(392)	27.485
Hreinar tekjur (gjöld) vegna ytri viðskipta	2.973	36.367	6.647	579	3.304	49.870		
Hreinar tekjur (gjöld) vegna annarra starfspátta	6.574	(16.506)	305	9.916	(289)	0		
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	9.547	19.861	6.952	10.495	3.015	49.870		
Eignir samtals 31. desember 2012	486.318	403.379	33.051	539.568	37.385	1.499.701	(414.916)	1.084.787
Skuldir samtals 31. desember 2012	449.839	330.373	28.833	428.179	37.313	1.274.537	(414.916)	859.621
Úthlutað eigið fé 31. desember 2012	36.480	73.006	4.218	111.389	72	225.165	0	225.166

1. janúar - 31. desember 2011	Einstakl- ingssvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Fjárstýring	Aðrir starfspættir	Starfspættir samtals	Jöfnunar- færslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	13.833	14.832	(47)	6.215	(634)	34.199	(1.550)	32.649
Hrein virðisbreyting	(25.166)	2.024	-	(422)	(23)	(23.587)	-	(23.587)
Hreinar þjónustutekjur	2.281	295	1.997	259	(219)	4.613	(190)	4.423
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	37	5.304	10.759	1.452	(93)	17.459	-	17.459
Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	-	-	(345)	1.354	-	1.009	-	1.009
Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap)	(439)	-	243	(854)	-	(1.050)	291	(759)
Aðrar tekjur og (gjöld)	(976)	(171)	29	171	500	(447)	(3)	(450)
Rekstrartekjur samtals	(10.430)	22.284	12.636	8.175	(469)	32.196	(1.452)	30.744
Rekstrargjöld samtals	(12.954)	(3.704)	(1.973)	(1.942)	(1.693)	(22.266)	210	(22.056)
Hlutdeild í hagnaði (tapi) hlutdeildarféлага með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	566	(159)	-	826	184	1.417	-	1.417
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(22.818)	18.421	10.663	7.059	(1.978)	11.347	(1.242)	10.105
Hreinar tekjur (gjöld) vegna ytri viðskipta	(15.594)	39.018	12.713	(3.829)	(113)	32.195		
Hreinar tekjur (gjöld) vegna annarra starfspátta	5.163	(16.733)	(78)	12.004	(356)	0		
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	(10.431)	22.285	12.635	8.175	(469)	32.195		
Eignir samtals 31. desember 2012	493.729	458.375	26.828	549.201	33.846	1.561.979	(426.497)	1.135.482
Skuldir samtals 31. desember 2012	458.538	376.625	19.030	473.696	33.846	1.361.735	(426.497)	935.238
Úthlutað eigið fé 31. desember 2012	35.191	81.751	7.798	75.504	0	200.244	0	200.244

Skýringar við samstæðuáreikning

Skýringar við efnahagsreikning

7. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda

Samkvæmt alþjóðlega reikningsskilastaðlinum IAS 39 "Fjármálagæringar, Skráning og mat", ber að flokka fjáreignir og fjárskuldir í sérstaka flokka sem segja til um hvernig meta skuli þessar eignir og skuldir eftir upphaflega skráningu þeirra. Um síðara mat hvers flokks fer sem hér segir:

- Lán og kröfur, metnar á afskrifuðu kostnaðarverði;
- Veltufjáreignir og veltufjárskuldir, metnar á gangvirði;
- Fjáreignir sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, metnar á gangvirði;
- Aðrar fjárskuldir, metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar í samræmi við IAS 39 og gangvirði þeirra 31. desember 2012:

Fjáreignir	Lán og kröfur	Veltufjár- eignir/ skuldir	Fjáreignir á gangvirði	Skuldir á afskrifðu kostnaðar- verði	Aðrar skuldir á gangvirði	Samtals bókfært virði	Gangvirði
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	25.898	-	-	-	-	25.898	25.898
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	113.203	100.950	14.055	-	-	228.208	228.208
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	1.107	35.774	-	-	36.881	36.881
Afleiðusamningar	-	1.043	-	-	-	1.043	1.043
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	64.349	-	-	-	-	64.349	64.349
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	666.087	-	-	-	-	666.087	674.417
Aðrar fjáreignir	10.481	-	-	-	-	10.481	10.481
Samtals	880.018	103.100	49.829	0	0	1.032.947	1.041.277
Fjárskuldir							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	-	-	-	98.718	-	98.718	98.718
Innlán frá viðskiptavinum	-	-	-	421.058	-	421.058	420.856
Afleiðusamningar og skortstöður	-	9.438	-	-	-	9.438	9.438
Veðtryggð skuldabréf	-	-	-	221.791	-	221.791	221.791
Skilyrt skuldabréf	-	-	-	-	87.474	87.474	87.474
Aðrar fjárskuldir	-	-	-	14.369	-	14.369	14.369
Samtals	0	9.438	0	755.936	87.474	852.848	852.646

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar í samræmi við IAS 39 og gangvirði þeirra 31. desember 2011:

Fjáreignir	Lán og kröfur	Veltufjár- eignir/ skuldir	Fjáreignir á gangvirði	Skuldir á afskrifðu kostnaðar- verði	Aðrar skuldir á gangvirði	Samtals bókfært virði	Gangvirði
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	8.823	-	-	-	-	8.823	8.823
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	112.547	93.063	16.238	-	-	221.848	221.848
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	1.224	44.813	-	-	46.037	46.037
Afleiðusamningar	-	159	-	-	-	159	159
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	100.133	-	-	-	-	100.133	100.133
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	639.130	-	-	-	-	639.130	669.227
Aðrar fjáreignir	4.321	-	-	-	-	4.321	4.321
Samtals	864.954	94.446	61.051	0	0	1.020.451	1.050.548
Fjárskuldir							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	-	-	-	112.876	-	112.876	112.876
Innlán frá viðskiptavinum	-	-	-	443.590	-	443.590	443.582
Afleiðusamningar og skortstöður	-	7.916	-	-	-	7.916	7.916
Veðtryggð skuldabréf	-	-	-	277.076	-	277.076	277.076
Skilyrt skuldabréf	-	-	-	-	60.826	60.826	60.826
Aðrar fjárskuldir	-	-	-	6.623	-	6.623	6.623
Samtals	0	7.916	0	840.165	60.826	908.907	908.899

Skýringar við samstæðuársreikning

7. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda var ákvarðað út frá eftirfarandi aðferðum og forsendum. Hvað varðar fjáreignir og fjárskuldir í erlendri mynt er tekið mið af gengi erlendra gjaldmiðla á greinanlegum mörkuðum með stundarviðskipti, framvirka samninga og staðlaða framvirka samninga.

Innstæður í Seðlabanka

Bókfært virði innstæðna í Seðlabanka er eðlilegt mat á gangvirði þeirra.

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum

Yfirleitt er hægt að nálgast upplýsingar um verð á markaði á ríkisskuldabréfum og ákveðnum skuldabréfum fyrirtækja. Þar sem slíkar upplýsingar liggja ekki fyrir er gangvirði metið með því að leggja skuldarálag við verð á markaði fyrir svipuð skuldabréf eða viðeigandi vaxtaferla.

Fyrir skuldabréf útgefin af aðilum sem eru í vanskilum eða eiga í miklum greiðsluferðileikum er gangvirði metið út frá endurheimtuhlutfalli. Endurheimtuhlutfall er birt af skiptastjórn og byggir á upplýsingum úr efnahagsreikningi, eða sérfræðiáliti.

Vextir eru einkum grunnvextir á borð við LIBOR vexti (London Inter-Bank Offered Rate) og vextir á mörkuðum með skiptasamninga, skuldabréf og staðlaða framvirka samninga.

Þar sem það liggur fyrir er skuldarálag leitt af verðum skuldatrygginga („credit default swap“) eða öðrum skuldagerningum, svo sem skuldabréfum. Í öðrum tilfellum er skuldarálag fengið frá matsfyrirtækjum. Skuldarálag mótaðila er metið út frá láns hæfi mótaðilans ef hann er annar en gert er ráð fyrir á markaði.

Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum

Almennt er auðvelt að nálgast verð á markaði á hlutum fyrirtækja sem skráð eru í helstu kauphallir heims og helstu vísitölur slíkra hlutabréfa. Ef ekki er hægt að nálgast slíkar upplýsingar er gangvirði metið út frá markaðsvirði og afkomukennitölum svipaðra verðbréfa, nýlegum viðskiptum eða núvirtum sjóðstreymisaðferðum.

Afleiðusamningar

Gangvirði afleiðusamninga er ákvarðað með matsaðferðum sem byggja aðallega á flökt- og fylgnistuðlum sem fengnir eru úr tilboðsverðum miðlara, verðlagningaraðilum eða reiknaðir út frá valréttarverði.

Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki

Útlán og kröfur á banka eru meðal annars millibankaviðskipti og aðrar kröfur milli banka. Bókfært virði ávöxtunar fjármuna sem bera fljótandi vexti og ávöxtunar fjármuna yfir nótt telst eðlilegt mat á gangvirði þeirra.

Útlán og kröfur á viðskiptavinum

Áætlað gangvirði útlána og krafna endurspeglar núvirta fjárhæð áætlaðs framtíðarsjóðstreymis sem búist er við að innheimtist af lánunum í framtíðinni á grundvelli framtíðar endurheimtuhlutfalli lánanna. Endurheimtuhlutfall og tap að gefnum vanefndum er notað sem inntak í matslíkön sem vísbending um hversu þungt töp vegna vanskila vega. Lánin eru flokkuð eftir tegund og áætlað sjóðstreymi af hverju láni er metið þannig að gert er ráð fyrir mánaðarlegt sjóðstreymi fyrsta árið eftir að reikningsskilatímabilinu lýkur, sem ársreikningur þessi nær til, en eftir það er gert ráð fyrir sjóðstreymi í lok júní á hverju ári. Gangvirðið er fengið með því að núvirða áætlað framtíðarsjóðstreymi með núverandi markaðsvöxtum. Vextir eru einkum grunnvextir á borð við LIBOR vexti (London Inter-Bank Offered Rate) og vexti á mörkuðum með skiptasamninga, skuldabréf og staðlaða framvirka samninga eða núgildandi vexti bankans fyrir ný lán.

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka eru endurverðlagðar minnst mánaðarlega og því er áætlað gangvirði þeirra það sama og bókfært virði.

Innlán frá viðskiptavinum

Innlán frá viðskiptavinum eru metin á afskrifuðu kostnaðarverði. Munurinn frá gangvirði er mismunurinn á núgildandi markaðsvöxtum og upphaflegum vöxtum innlánanna.

Skortstöður

Skortstöður eru teknar í íslenskum ríkisskuldabréfum þar sem auðvelt er að nálgast markaðsverð.

Skýringar við samstæðuársreikning

7. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Veðtryggð skuldabréf

Gangvirði veðtryggðu skuldabréfanna jafngildir bókfærðu virði þeirra þar sem skuldabréfin voru núvirt við upphaflega skráningu á markaðsvöxtum og engar marktækar breytingar hafa átt sér stað á markaðsvöxtum fyrir þessi veðtryggðu skuldabréf frá upphaflegri skráningu þeirra.

Skilyrt skuldabréf

Gangvirði skilyrta skuldabréfsins jafngildir bókfærðu virði þess þar sem skuldabréfið var núvirt við upphaflega skráningu á markaðsvöxtum og engar marktækar breytingar hafa átt sér stað á markaðsvöxtum fyrir skilyrta skuldabréfið frá upphaflegri skráningu þess.

Þrepaskipting gangvirðis

Samstæðan notar þrepaskiptingu til að skýra mismunandi inntök í mati á gangvirði. Þrepaskiptingin raðar inntökum í þrjú almenn þrep á eftirfarandi hátt:

- 1. þrep: Verð (óleiðrétt) á virkum markaði með eins eignir eða skuldir;
- 2. þrep: Matsaðferð sem notar greinanlegt inntak annað en verð á markaði sem falla í 1. þrep og er greinanlegt fyrir eignina eða skuldina, annað hvort beint (t.d. verð) eða óbeint (t.d. afleitt af verði);
- 3. þrep: Matsaðferð sem byggir á ógreinanlegu inntaki fyrir eignina eða skuldina sem ekki byggir á greinanlegum markaðsupplýsingum (ógreinanlegt inntak). Í þriðja þrep falla allir gerningar sem metnir eru út frá verði á markaði fyrir svipaða gerninga, þar sem gera þarf mikilvægar ógreinanlegar leiðréttingar eða gefa sér forsendur til að gera grein fyrir mismuninum á milli gerninganna.

Taflan hér fyrir neðan sýnir þau þrep sem gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem færðar eru á gangvirði í efnahagsreikninginn, eru flokkuð í þann 31. desember 2012:

Fjáreignir	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	63.751	40.643	10.611	115.005
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	4.212	2.792	29.877	36.881
Afleiðusamningar	-	1.043	-	1.043
Samtals	67.963	44.478	40.488	152.929

Fjárskuldir

Afleiðusamningar	-	519	-	519
Skortstöður	8.918	-	-	8.919
Skilyrt skuldabréf	-	-	87.474	87.474
Samtals	8.918	519	87.474	96.912

Taflan hér fyrir neðan sýnir þau þrep sem gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem færðar eru á gangvirði í efnahagsreikninginn, eru flokkuð í þann 31. desember 2011:

Fjáreignir	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	69.543	28.155	11.603	109.301
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	14.290	3.488	28.259	46.037
Afleiðusamningar	-	159	-	159
Samtals	83.833	31.802	39.862	155.497

Fjárskuldir

Afleiðusamningar	-	1.729	-	1.729
Skortstöður	6.187	-	-	6.187
Skilyrt skuldabréf	-	-	60.826	60.826
Samtals	6.187	1.729	60.826	68.742

Engar tilfærslur voru milli þrepa á árinu 2012.

Skýringar við samstæðuársreikning

7. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Tölurnar hér fyrir neðan sýna afstemmingu á mati á gangvirði í 3. þrepi fyrir árin 2012 og 2011:

	Skuldabréf	Hlutabréf	Samtals fjáreignir	Skilyrt skuldabréf
1. janúar - 31. desember 2012				
Bókfært verð 1. janúar	11.603	28.259	39.862	(60.826)
Samtals (tap) hagnaður fært í rekstrarreikning	462	5.061	5.523	(26.648)
Kaup	-	2.629	2.629	-
Sala	(40)	(6.281)	(6.321)	-
Uppgjör	(1.414)	209	(1.205)	-
Bókfært verð 31. desember	10.611	29.877	40.488	(87.474)
1. janúar - 31. desember 2011				
Bókfært verð 1. janúar	14.042	10.477	24.519	(26.510)
Samtals (tap) hagnaður fært í rekstrarreikning	(64)	13.097	13.033	(34.316)
Kaup	3.391	4.585	7.976	-
Sala	(2.754)	(7.418)	(10.172)	-
Yfirtaka með sameiningu félaga	48	192	240	-
Uppgjör	(2.999)	2.936	(63)	-
Endurflokkun úr eignum í sölumeðferð	-	4.390	4.390	-
Fært úr 3. þrepi	(61)	-	(61)	-
Bókfært verð 31. desember	11.603	28.259	39.862	(60.826)

Tölurnar hér fyrir neðan sýna liði rekstrarreiknings þar sem heildar hagnaður (tap) var færður árin 2012 og 2011 vegna mats á gangvirði í 3. þrepi:

	Skuldabréf	Hlutabréf	Skilyrt skuldabréf	Samtals
1. janúar - 31. desember 2012				
Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	-	-	(27.331)	(27.331)
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	643	4.534	-	5.177
Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap)	(181)	527	683	1.029
Samtals	462	5.061	(26.648)	(21.125)
1. janúar - 31. desember 2011				
Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	-	-	(34.316)	(34.316)
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	(333)	13.084	-	12.751
Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap)	269	13	-	282
Samtals	(64)	13.097	(34.316)	(21.283)

Taflan hér fyrir neðan sýnir þá liði rekstrarreiknings sem hagnaður (tap) færist á vegna fjáreigna og fjárskulda í efnahagsreikningi samstæðunnar þann 31. desember 2012 og flokkaðar eru í 3. þrep:

	Skuldabréf	Hlutabréf	Skilyrt skuldabréf	Samtals
Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	-	-	(27.331)	(27.331)
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	156	3.455	-	3.611
Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap)	9	508	683	1.200
Samtals	165	3.963	(26.648)	(22.520)

Skýringar við samstæðuársreikning

7. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Þó að samstæðan telji að mat hennar á gangvirði sé viðeigandi gæti notkun á öðrum matsaðferðum og forsendum skilað öðrum niðurstöðum fyrir mat á gangvirði. Taflan hér fyrir neðan sýnir þau áhrif sem mögulegar breytingar á einu eða fleiri inntökum við mat á gangvirði í 3. þrepi myndi hafa á hagnað (tap) fyrir skatta:

Fjáreignir	Áhrif á hagnað fyrir skatta	
	Hagkvæm	Óhagkvæm
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	3.571	(1.909)
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	2.988	(2.988)
Samtals	6.559	(4.897)

Áhrifin á hagnað (tap) var reiknað með þeim aðferðum sem eiga við þau líkön sem notuð voru. Fyrir hlutabréf sem voru verðmetin út frá sambærilegum bréfum eða nýlegum viðskiptum var verðinu breytt um +/- 10%. Fyrir skuldabréf sem voru gefin út af aðilum í vanskilum eða miklum greiðsluferðileikum var endurheimtuvirðinu breytt um +/- 500 grunnpunkta. Fyrir skilyrta skuldabréfið var flókti undirliggjandi eigna breytt um +/- 250 grunnpunkta.

8. Sjóður og innstæður í Seðlabanka

	2012	2011
Handbært fé	2.749	2.355
Endurhverf verðbréfasala	21.178	4.010
Óbundnar innstæður í Seðlabanka	-	39
Samtals handbært fé og óbundnar innstæður í Seðlabanka	23.927	6.404
Bindiskylda við Seðlabanka	1.971	2.419
Samtals sjóður og innstæður í Seðlabanka	25.898	8.823

Samstæðan hefur gert endurhverfa verðbréfasölusamninga við Seðlabanka Íslands. Samkvæmt samningunum, sem eru til skamms tíma í senn, fékk samstæðan afhent innstæðubréf útgefin af Seðlabankanum og skuldbatt sig til að endurselja bréfin Seðlabankanum á fyrirfram ákveðnu verði í lok samningstímans. Samstæðan skráir ekki innstæðubréfin sem sína eign vegna þess að samstæðan ber ekki alla áhættuna eða ávinninginn af eignarhaldi bréfanna. Hins vegar afskráði samstæðan reidufé sem greitt var til Seðlabankans og skráði á móti kröfu á Seðlabankann, þar með talið áfallna vexti.

Bankinn er með bundna innstæðu á reikningi hjá Seðlabanka. Meðalinnstæða á reikningnum í hverjum mánuði má ekki vera lægri en ákvæði laga um bindiskyldu kveða á um, sem nam 7.262 milljónum króna fyrir desember 2012 (desember 2011: 7.510 milljónir króna). Innstæða umfram þau mörk er laus til nota fyrir bankann. Bankinn hefur óhindraðan aðgang að öðrum sjóðum og innstæðum í Seðlabanka.

9. Skuldabréf og hlutabréf

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	2012				2011			
	Lán og kröfur	Veltufjár-eignir	Fjáreignir á gangvirði	Samtals	Lán og kröfur	Veltufjár-eignir	Fjáreignir á gangvirði	Samtals
Innlend								
Skráð	113.203	45.251	1.820	160.274	112.547	30.902	628	144.077
Óskráð	-	-	11.837	11.837	-	371	13.012	13.383
	113.203	45.251	13.657	172.111	112.547	31.273	13.640	157.460
Erlend								
Skráð	-	55.699	-	55.699	-	61.790	1.917	63.707
Óskráð	-	-	398	398	-	-	681	681
	0	55.699	398	56.097	0	61.790	2.598	64.388
Skuldabréf og verðbréf samtals	113.203	100.950	14.055	228.208	112.547	93.063	16.238	221.848
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum								
Innlend								
Skráð	-	1.105	996	2.101	-	256	9.277	9.533
Óskráð	-	-	31.362	31.362	-	-	27.836	27.836
	0	1.105	32.358	33.463	0	256	37.113	37.369
Erlend								
Skráð	-	2	561	563	-	968	3.777	4.745
Óskráð	-	-	2.855	2.855	-	-	3.923	3.923
	0	2	3.416	3.418	0	968	7.700	8.668
Hlutabréf og önnur verðbréf samtals	0	1.107	35.774	36.881	0	1.224	44.813	46.037
Samtals	113.203	102.057	49.829	265.089	112.547	94.287	61.051	267.885

Skýringar við samstæðuársreikning

9. Skuldabréf og hlutabréf (framhald)

Skuldabréf og hlutabréf eru flokkuð sem „innlend“ eða „erlend“ eftir því í hvaða landi útgefandinn er skráður í félagaskrá.

Skuldabréf og skuldagerningar sem flokkuð eru sem lán og kröfur þann 31. desember 2012 og 2011 samanstanda að hluta til af ríkisskuldabréfum sem bankinn fékk afhent sem hluta af uppgjöri á hlutafjárframlagi á árinu 2009. Bréfin voru skráð í Kauphöllina á árinu 2010.

10. Afleiðusamningar og skortstöður

	2012			2011		
	Nafnvirði	Gangvirði		Nafnvirði	Gangvirði	
Gjaldeyrisafleiður		Eignir	Skuldir		Eignir	Skuldir
Framvirkir gjaldeyrissamningar	57.302	1.040	113	70.297	143	1.262
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	1.506	-	377	1.715	-	450
	58.808	1.040	490	72.012	143	1.712
Vaxtaafleiður						
Vaxtaskiptasamningar	4.668	3	8	5.834	16	17
	4.668	3	8	5.834	16	17
Hlutabréfaafleiður						
Hlutabréfaskiptasamningar	562	-	21	-	-	-
	562	0	21	0	0	0
Skortstöður - skráð skuldabréf	-	-	8.918	-	-	6.187
Samtals	64.038	1.043	9.438	77.846	159	7.916

Samstæðan notar afleiður bæði til áhættuvarnar og í veltubókarviðskiptum.

11. Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki

	2012	2011
Bankareikningar hjá fjármálafyrirtækjum	8.559	7.221
Peningamarkaðslán	37.769	79.407
Yfirdráttarlán	7.726	3.857
Önnur lán	10.295	9.648
Samtals	64.349	100.133

12. Útlán og kröfur á viðskiptavinum

	2012	2011
Opinberir aðilar	11.682	12.143
Einstaklingar	207.608	186.033
Fyrirtæki	490.827	469.374
Frádregið: Framlag vegna virðisrýrnunar	(44.030)	(28.420)
Samtals	666.087	639.130

Á uppgjörstímabilinu var samstæðunni óheimilt að selja eða framselja veð nema til kæmu vanskil af hálfu eiganda veðsins.

Frekari upplýsingar um útlán og kröfur má finna í skýringum um áhættustýringu.

13. Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum

a) Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum sem færð eru samkvæmt hlutdeildaraðferð	2012	2011
Bókfært verð í upphafi árs	11.678	3.340
Yfirtaka með sameiningu félaga	-	234
Kaup	1.334	6.778
Endurflokkun úr eignum til sölu	2.665	-
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaga með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	2.449	1.417
Sala	(2.598)	(91)
Samtals	15.528	11.678

Skýringar við samstæðuársreikning

13. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum (framhald)

31. desember 2012*	Samtals eignir	Samtals skuldir	Hagnaður / (tap)	Eignarhlutur	Hlutdeild í hagnaði	Bókfært verð
Valitor Holding hf.	43.391	35.098	918	38%	352	3.155
Framtakssjóður Íslands slhf.	29.526	118	6.014	28%	1.660	8.113
Reginn hf.	28.004	16.811	533	25%	133	2.798
Borgun hf.	20.599	18.548	654	31%	204	660
Reiknistofa bankanna hf.	2.187	478	91	37%	34	629
Motus ehf.	569	355	129	40%	62	125
Auðkenni hf.	224	32	21	20%	4	38
Annað	-	-	-	-	-	10
Samtals	124.500	71.440	8.360		2.449	15.528

31. desember 2011*	Samtals eignir	Samtals skuldir	Hagnaður / (tap)	Eignarhlutur	Hlutdeild í hagnaði	Bókfært verð
Valitor Holding hf.	39.608	32.231	1.218	38%	463	2.803
Framtakssjóður Íslands slhf.	28.153	605	2.344	28%	839	7.600
Borgun hf.	16.075	14.677	210	31%	66	455
Reiknistofa bankanna hf.	1.979	361	166	37%	32	596
Motus ehf.	646	276	82	40%	32	181
Auðkenni hf.	222	51	4	20%	-	34
Annað	-	-	-	-	(15)	9
Samtals	86.683	48.201	4.024		1.417	11.678

* Fjárhæðirnar fyrir hlutdeildarfélögin eru áætlaðar fjárhæðir en ekki endanlegar fjárhæðir í árslok

Dótturfélagið Reginn hf. var skráð á OMX Nordic Exchange á Íslandi í kjölfar opins útboðs í júní 2012. 75% af hlutum bankans voru seldir í útboðinu og kaupendur urðu hluthafar í Reginn hf. þann 29. júní 2012. Bankinn skuldabatt sig til að halda eftir 25% af hlutunum í Reginn hf. í lágmark 10 mánuði frá 29. júní 2012. Hlutturinn í Reginn hf. kemur fram undir liðnum „Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum“ í efnahagsreikningnum og hagnaðurinn af sölu, 1.650 milljónir króna, kemur fram undir liðnum „Hagnaður af aflagðri starfsemi, að fráðregnum tekjuskatti“ í rekstrarreikningnum.

Öll hlutdeildarfélögin eru óskráð að Reginn hf. undanskildu sem er skráð á OMX Stock Exchange á Íslandi. Á grundvelli lokaverðs á reikningsskiladegi er gangvirði fjárfestingarinnar 3.575 milljónir króna

Samkvæmt Framtakssjóði Íslands slhf. (FSI) er gangvirði fjáreigna FSI hærra en bókfært virði í árslok. Gangvirði fjárfestingar bankans í FSI er metið hærra en bókfært virði um sem nemur 4.881 milljón króna í árslok.

Sem hluti af samkomulaginu við FSÍ skuldbatt bankinn sig til þess að fjárfesta 15,0 milljörðum króna í FSÍ. Fjárhæðin er innkallanleg á árunum 2013-2016 eftir þörfum FSÍ til fjármögnunar á fjárfestingum, í hlutfalli við eignarhlut bankans. Þann 31. desember 2012 hafði bankinn fjárfest 8.842 milljónum króna (2011: 7.508 milljónum króna) í FSÍ sem samsvarar 27,6% af heildar innkölluðum skuldbindingum fjárfesta 32.048 milljónir króna (2011: 29.407 milljónir króna). FSÍ ber skylda til að innleysa hluti sína með andvirði af sölu eigna.

b) Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum sem færð eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Fjórar af fjárfestingunum í hlutdeildarfélögum eru í heild sinni flokkaðar reikningshaldslega sem fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og koma fram í efnahagsreikningnum undir liðnum „Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum“. Fjárfestingar þessar eru 49,5% hlutur í Promens hf., 29,6% hlutur í Reitum hf., 21,2% hlutur í Eyri Invest hf. og 24,5% atkvæðaréttar í Stoðum hf.

14. Rekstrarfjármunir

	2012			2011		
	Innréttingar tækja- búnaður og			Innréttingar tækja- búnaður og		
	Fasteignir	bifreiðar	Samtals	Fasteignir	bifreiðar	Samtals
Bókfært verð í upphafi árs	4.531	1.906	6.437	3.299	1.717	5.016
Yfirtaka með sameiningu félaga	-	-	-	1.329	284	1.613
Viðbætur á árinu	61	788	849	2	375	377
Selt á árinu	(28)	(29)	(57)	-	(3)	(3)
Afskráning	-	-	-	-	(68)	(68)
Afskriftir	(98)	(355)	(453)	(99)	(399)	(498)
Bókfært verð 31. desember	4.466	2.310	6.776	4.531	1.906	6.437
Bókfært verð alls	4.820	5.158	9.978	4.789	4.375	9.164
Uppsafnaðar afskriftir	(354)	(2.848)	(3.202)	(258)	(2.469)	(2.727)
Bókfært verð 31. desember	4.466	2.310	6.776	4.531	1.906	6.437
Afskriftarhlutföll	2-4%	10-33%		2-4%	10-33%	

Skýringar við samstæðuársreikning

14. Rekstrarfjármunir (framhald)

Opinbert verðmat bygginga 31. desember	2012	2011
Fasteignamat notað í skattalegum tilgangi	4.998	3.823
Brunabótamat	12.556	8.774
Afskriftir og niðurfærsla færð í rekstrarreikning samanstendur af	2012	2011
Afskriftir rekstrarfjármuna	453	498
Niðurfærsla óefnislegra eigna	266	273
Samtals	719	771

15. Óefnislegar eignir

Hugbúnaðarleyfi	2012	2011
Bókfært verð í upphafi árs	681	877
Viðbætur á árinu	126	77
Afskriftir	(266)	(273)
Bókfært verð 31. desember	541	681
Afskriftarhlutföll	20-33%	20-33%
Bókfært verð alls	1.571	1.508
Uppsafnaðar afskriftir	(1.030)	(827)
Bókfært verð 31. desember	541	681

16. Aðrar eignir

	2012	2011
Bráðabirgðafjárhæð skuldabréfs vegna SpKef sparisjóður*	-	30.596
Lagaleg ágreiningskrafa	28	3.666
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	1.877	1.848
Kröfur á Framtakssjóð Íslands slhf.	-	600
Kröfur á LBI hf.	465	470
Aðrar kröfur	2.814	1.403
Krafa á LBI hf. vegna dómsúrskurðar	5.325	-
Ýmsar eignir	3.599	5.418
Samtals	14.108	44.001

*Bráðabirgðafjárhæð skuldabréfsins sem ríkissjóður Íslands gaf út vegna yfirtökunnar á SpKef sparisjóði, eins og fram kemur í skýringu 5.

17. Eignir í sölumæðferð

	2012	2011
Fullnustueignir	25.221	51.711
Eignasamstæður til sölu	99	1.841
Samtals	25.320	53.552

Fullnustueignir

Fullnustueignir eru aðallega fastafjármunir sem samstæðan hefur eignast við að ganga að veðum fyrir útlánnum og kröfum. Það er stefna bankans að selja slíkar eignir fljótt og á skipulegan hátt. Samstæðan notar almennt ekki fullnustueignir sem eru ekki fjáreignir í eigin þágu. Fullnustueignir eru skráðar annað hvort sem eignir bankans eða dótturfélags hans Hamla ehf. Á öðrum ársfjórðungi 2012 lauk yfirræðum yfir Reginn hf. vegna sölu á 75% hlut í félaginu sjá nánar í skýringu 13.

Fullnustueignir	2012	2011
Bókfært verð í upphafi árs	51.711	43.831
Yfirtaka með sameiningu félaga	-	2.304
Innheimt á árinu	12.171	22.668
Selt á árinu	(37.979)	(11.730)
Endurflokkad sem hlutabréf	-	(4.390)
Niðurfærsla	(682)	(972)
Bókfært verð 31. desember	25.221	51.711

Eignasamstæður í sölumæðferð

Eignasamstæður í sölumæðferð samanstanda af eignum og skuldum dótturfélaga sem hafa verið keypt af bankanum eingöngu með endursölu í hug. Á fyrsta ársfjórðungi 2012 lauk yfirræðum bankans yfir Vörður líftryggingar hf. vegna sölu bankans á 11% hlut í félaginu. Hlutirnir sem eftir stóðu voru seldir á öðrum ársfjórðungi 2012.

Hagnaður (tap) á árinu vegna aflagðrar starfsemi sem kemur fram í rekstrarreikningnum samanstendur af afkomu þeirra dótturfélaga sem bankinn hefur eingöngu keypt til endursölu þar sem þau falla undir skilgreiningu á aflagðri starfsemi samkvæmt IFRS 5.

Skýringar við samstæðuársreikning

18. Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka

	2012	2011
Skuldir og endurkaupasamningur við Seðlabanka	180	40
Skuldir og innlán hjá fjármálafyrirtækjum	98.538	112.836
Samtals	98.718	112.876

19. Innlán frá viðskiptavinum

	2012	2011
Óbundin innlán	310.088	344.952
Bundin innlán	110.970	98.638
Samtals	421.058	443.590

20. Veðtryggð skuldabréf

	Nafnverðsfjárhæðir				Samningsbundnir vextir (%)	Bókfært verð	
	Erlend mynt		ISK			ISK	
	2012	2011	2012	2011		2012	2011
EUR	649 milljónir	871 milljónir	109.730	138.281	EURIBOR + 1,75/2,90	109.380	136.818
GBP	205 milljónir	275 milljónir	42.503	52.330	LIBOR + 1,75/2,90	42.397	51.702
USD	548 milljónir	734 milljónir	70.186	89.741	LIBOR + 1,75/2,90	70.014	88.556
Samtals			222.419	280.352		221.791	277.076

Þann 12. október 2010 gaf bankinn út veðtryggð skuldabréf til Landsbanka Íslands hf. sem hluta af kaupverði bankans á starfsemi Landsbanka Íslands hf. á Íslandi. Þessi skuldabréf eru gefin út í EUR, GBP og USD og bera vexti frá október 2008. Bókfært virði bréfanna þann 31. desember 2012 og 2011 fela í sér virka vexti EURIBOR/LIBOR+2,90%. Bréfin eru tryggð með safni lána til viðskiptavina (sjá skýringu 38).

Bréfin eru á gjalddaga í október 2018 með ársfjórðungslegum afborgunum frá og með árinu 2014. Vextir eru 3ja mánaða EURIBOR á evruskuldabréfinu og 3ja mánaða LIBOR vextir eru á skuldabréfunum í sterlingspundum og dollurum, auk 1,75% álags fyrstu 5 árin og 2,90% álags síðustu 5 árin. Fyrsta vaxtagreiðslan fór fram þann 12. október 2010. Frá og með 30. júní 2010 gátu eigendur bréfanna farið fram á það að bankinn breytti bréfunum í Eurobond. Við slíka umbreytingu mun bankinn leitast við að skrá slík bréf í viðurkennda kauphöll eins fjótt og unnt er eftir breytinguna. Skuldabréfaeigendurnir hafa ekki ennþá nýtt sér þennan rétt sinn.

Þann 29. febrúar 2012 greiddi bankinn fyrirfram 1.615 milljónir króna af bréfunum vegna skyldubundins fyrirframgreiðsluákvæðis tengdri eignasölu. Bankinn skal fyrirframgreiða inná skuldabréfin fjárhæð sem nemur 50% af því sem er umfram andvirði skilgreindrar eignasölu, en þó aðeins upp að tiltekinni hámarksfjárhæð.

Þann 15. júní 2012 greiddi bankinn valkvætt og fyrirfram 25% af hverju skuldabréfi fyrir sig að fjárhæð EUR 216 milljónir, GBP 68 milljónir og USD 183 milljónir, samtals 70.500 milljónir króna að viðbættum áföllnum vöxtum frá síðustu vaxtagreiðslu fram til fyrirframgreiðslu dags. Fyrirframgreiðslan á höfuðstólunum telst greiðsla á fyrstu fimm afborgunum, af tuttugu og fimm, af hverju bréfi. Næsti gjalddagi höfuðstóls er þar með í apríl 2015 í stað íanúar 2014. Þetta hefur í för með sér að bankinn barf að ekki að veðsetja eins mikið af lánasöfnum og áður vegna

21. Skilyrt skuldabréf

Samkvæmt skilmálum uppgjörssamnings milli bankans, LBI hf. og íslenska ríkisins frá 15. desember 2009 skal bankinn gefa út skuldabréf á LBI hf. eigi síðar en 31. mars 2013, sem viðbótarendurgjald fyrir eignir og skuldir sem voru yfirteknar frá LBI hf. þann 9. október 2008. Virði skuldabréfsins er skilyrt af virði ákveðinna eignasafna, eins og virðið var þann 31. desember 2012, umfram framtíðarvirði kaupverðs sömu eigna þann 9. október 2008, með fyrirvara um ákveðnar leiðréttingar. Mat bankans á nafnverðsfjárhæð skuldabréfsins miðað við 31. desember 2012 er 88.142 milljónir króna, sem er lægra en hámarks nafnverðsfjárhæðin, 92.000 milljónir króna. Matið var unnið af stjórnendum bankans en endanleg og bindandi fjárhæð bréfsins er ennþá í úrvinnslu hjá þriðja aðila, sem er óháður mats- og úrskurðaraðili. Niðurstöðu er að vænta frá úrskurðaraðilanum eigi síðar en þann 31. mars 2013. Bankinn mun gefa skuldabréfið út á LBI hf. eigi síðar en 31. mars 2013 á grundvelli endanlegs mats úrskurðaraðilans, umbreytt í EUR á gengi Seðlabanka Íslands þann 31. desember 2012. Bréfið ber fljótandi vexti, með lokagjalddaga í október 2018 og ársfjórðungslegum afborgunum sem hefjast árið 2014.

Hugsanlegur mismunur á mati á skuldabréfinu í ársreikningi þessum og endanlegu og bindandi mati úrskurðaraðilans verður færður í fjárhagsbókhald bankans á fyrsta ársfjórðungi 2013. Þar sem 92.000 milljóna króna hámarkspak er á útgáfufjárhæð bréfsins, þá munu heildarskuldir bankans aukast um að hámarki 3.858 milljónir króna (miðað við gengi EUR/ISK þann 31. desember 2012) vegna þessa. Hver sem mismunurinn verður á endanum þá er líklegt að bættar endurheimtur á lánasafni bankans vegi upp á móti aukningunni þannig að áhrifin á afkomuna verði ekki mikil. Hins vegar er ekki víst að breytingarnar á undirliggjandi eignum og skilyrta skuldabréfinu komi fram á sama tíma í ársfjórðungsuppgjörom.

Skýringar við samstæðuársreikning

21. Skilyrt skuldabréf (framhald)

Skilyrt skuldabréf bankans er flokkað sem fjárskuld og er upphaflega metið á gangvirði. Eftir það er bréfið metið á gangvirði, og allur hagnaður eða tap sem af því leiðir fært undir liðinn „Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs“ í rekstrarreikningi. Frá og með 1. janúar 2013 er bréfið endurflokkað sem veðtryggt skuldabréf útgefnu af bankanum og metið á afskrifuðu kostnaðarverði á virkum vöxtum LIBOR+2,9% til lokagjaldsþega.

22. Skatteign og skattskuld

Skatteign og skattskuld er sem hér segir:

Skatteign	2012	2011
Frestuð skatteign	48	3.003

Skattskuld		
Skattur til greiðslu	0	70

Bókfærð frestuð skatteign og skattskuld tengist eftirfarandi liðum:

	2012			2011		
	Eignir	Skuldir	Nettó	Eignir	Skuldir	Nettó
Rekstrarfjármunir	-	(1.061)	(1.061)	-	(1.332)	(1.332)
Óefnislegar eignir	-	(105)	(105)	-	(17)	(17)
Útlán og kröfur á viðskiptavini	450	-	450	3.640	-	3.640
Frestaður gengismunur	-	(638)	(638)	-	(1.259)	(1.259)
Aðrir liðir	-	(68)	(68)	-	(348)	(348)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	1.470	-	1.470	2.319	-	2.319
	1.920	(1.872)	48	5.959	(2.956)	3.003
Jöfnun skatteignar á móti skattskuld	(1.872)	1.872	-	(2.956)	2.956	-
Samtals	48	0	48	3.003	0	3.003

Frestuð skatteign og skattskuld er reiknuð út frá skattaprósentum og skattalögum sem voru í gildi í lok árs 2012, en þá var tekjuskattshlutfall lögaðila 20% (2011: 20%).

Breytingar á tímabundnum mismun á tímabilinu voru eftirfarandi:

		Bókfært í rekstrarreikning		
	Staða 1.1	(Gjöld) tekjur	Breytingar frá fyrra ári	Staða 31.12
2012				
Rekstrarfjármunir	(1.332)	271	-	(1.061)
Óefnislegar eignir	(17)	(88)	-	(105)
Útlán og kröfur á viðskiptavini	3.641	(3.191)	-	450
Frestaður gengismunur	(1.259)	917	-	(342)
Aðrir liðir	(348)	273	8	(67)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	2.318	(2.107)	960	1.172
Samtals	3.003	(3.925)	968	48
2011				
Rekstrarfjármunir	(1.943)	589	22	(1.332)
Óefnislegar eignir	(101)	96	(12)	(17)
Útlán og kröfur á viðskiptavini	4.302	(661)	-	3.641
Aðrar eignir	(43)	43	-	0
Frestaður gengismunur	(1.714)	452	3	(1.259)
Aðrir liðir	(168)	(167)	(13)	(348)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	1.189	2.478	(1.349)	2.318
Samtals	1.522	2.830	(1.349)	3.003

Skýringar við samstæðuársreikning

23. Aðrar skuldir

	2012	2011
Umframgreiðslur á útlánum	8.857	11.156
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	3.873	4.852
Fjármagnstekjuskattur	2.121	2.165
Viðskiptaskuldir	1.293	1.348
Ógreitt framlag í Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta	270	348
Skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	300	35
Ýmsar skuldir	3.535	3.595
Samtals	20.249	23.499

Óuppgerð verðbréfavíðskipti voru gerð upp innan þriggja daga frá reikningsskiladegi.

Ógreitt framlag í Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta

Samkvæmt lögum nr. 98/1999 um Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta og breytingum á lögum frá 31. maí 2011, varð bankinn að leggja í sjóðinn ársfjórðungslega á árinu 2011 óendurkræft almennt og breytilegt framlag. Almenna framlagið er ákvarðað ársfjórðungslega og samsvarar 0,05625% af meðaltali tryggðra innstæðna í bankanum, eins og þær eru skilgreindar í breytingum á lögum frá 19. júní 2012. Fjárhæð breytilega framlagsins ákvarðast ársfjórðungslega á grundvelli af áhættustuðli sem FME gefur bankanum. Almenna og breytilega framlagið kemur til greiðslu á meðan heildareignir sjóðsins eru minni en 1% af meðaltali tryggðra innstæðna í viðskiptabönkum og sparisjóðum á næstliðnu ári. Til viðbótar almenna og breytilega framlaginu getur sjóðurinn krafist bankann um viðbótarframlög í sjóðinn ef FME og Seðlabankinn fara fram á það í sameiningu. Jafnframt er sjóðnum heimilt að krefjast viðbótar framlaga til endurgreiðslu á lántökum og kostnaði þeim tengdum. Hámarks fjárhæð viðbótarframlaga sem hægt er að krefja bankann að leggja í sjóðinn er fjárhæð sem samsvarar 0,6% af tryggðum innstæðum í bankanum.

Stjórnendur bankans hafa ákveðið að skuldin sem færa skal vegna ársframlags til Tryggingasjóðs skuli einungis nema þeirri fjárhæð sem bankinn á að greiða á reikningsskiladegi samkvæmt lögum. Þetta er framlagið sem bankinn skal greiða á yfirstandandi ársfjórðungi vegna næsta ársfjórðungs á undan. Önnur regluleg framlög bankans til sjóðsins á síðari ársfjórðungum eru háð framtíðarstarfsemi bankans og eru því ekki núverandi skuldbinding á reikningsskiladegi. Þar af leiðandi eru framtíðarframlög til sjóðsins ekki færð sem skuld. Því er upphæðin sem færð er sem skuld 31. desember 2012 þær 270 milljónir króna sem bankinn skal greiða eigi síðar en 1. mars 2013 (31. desember 2011: 348 milljónir króna).

24. Eigið fé

Hlutafé

Heildarhlutafé samþykkt og útgefið af bankanum í árslok 2012 og 2011 eru 24 milljarðar hluta að nafnvirði 1 króna á hlut. Hverjum einnar krónu hlut fylgir eitt atkvæði og eiga hluthafar þannig rétt á einu atkvæði á hlut á félagsfundum bankans. Greitt hefur verið fyrir alla hluti að fullu.

Takmarkanir á arðgreiðslum

Bankinn gaf út veðtryggt skuldabréf sem hluta af kaupverðinu á innlendra starfsemi LBI hf. (sjá skýringar 20 og 38). Komi til arðgreiðslna skal bankinn innleysa eða hafa innleyst (hafi innlausnar ekki verið krafist í öðru ákvæði varðandi það) bréfin í réttu hlutfalli við arðgreiðsluna. Í júní 2012 greiddi bankinn fyrirfram af höfuðstól hvers skuldabréfs fjárhæð að jafngildi alls 71.200 milljóna króna. Þar sem bankinn hefur innleyst hluta af skuldabréfunum með valkvæðri fyrirframgreiðslu eru framtíðar arðgreiðslur (og aðrar greiðslur af svipuðum toga) allt að 71.200 milljóna króna ekki bundnar við fyrirfram innlausn skuldabréfanna.

Samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 má einungis úthluta sem arði hagnaði samkvæmt samþykktum ársreikningi síðasta árs, yfirfærðum hagnaði frá fyrri árum og frjálsum sjóðum eftir að dregið hefur verið frá tap sem ekki hefur verið jafnað og það fé sem samkvæmt lögum eða félagssamþykktum skal lagt í varasjóð eða til annarra þarfa af hagnaði fyrri ára og frjálsum sjóðum.

Yfirverð

Yfirverð er munurinn á greiðslum í krónum sem bankinn fékk við útgáfu á hlutafé og nafnverðs útgefina hluta, að fráregnum beinum kostnaði við útgáfu nýrra hluta að teknu tilliti til skattspörunar.

Lögbundinn varasjóður

Lögbundni varasjóðurinn er stofnaður í samræmi við lög um hlutafélög nr. 2/1995 sem kveða á um að minnst 10% af hagnaði bankans, sem ekki er ráðstafað gegn tapi fyrri ára eða lagt í aðra sjóði í samræmi við lög, skuli leggja í varasjóð þar til virði sjóðsins nemur 10% af hlutafé í bankanum. Þegar þeim mörkum hefur verið náð skal framlag í varasjóð vera minnst 5% þar til virði hans nemur fjórðungi af hlutafé í bankanum.

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé er óráðstafaður hagnaður og tap samstæðunnar frá stofnun bankans, að fráregnum framlögum í lögbundinn varasjóð bankans.

Skýringar við samstæðuársreikning

Skýringar við rekstrarreikning

25. Hreinar vaxtatekjur

Vaxtatekjur	2012	2011
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	1.091	1.186
Markaðsskuldabréf sem flokkuð eru sem útlán og kröfur	4.921	3.768
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	585	938
Útlán og kröfur á viðskiptavini	57.131	54.672
Aðrar vaxtatekjur	933	267
Samtals	64.661	60.831
Vaxtagjöld		
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(2.048)	(2.139)
Innlán frá viðskiptavinum	(16.485)	(15.225)
Veðtryggð skuldabréf	(10.482)	(10.653)
Önnur vaxtagjöld	(62)	(165)
Samtals	(29.077)	(28.182)
Hreinar vaxtatekjur	35.584	32.649
Vaxtamunur (sem hlutfall hreinna vaxtatekna og bókfærðs meðalvirðis heildareigna, reiknað á ársgrundvelli).	3,2%	2,9%
Vaxtamunur eftir virðisbreytingar (sem hlutfall hreinna vaxtatekna eftir hreina virðisbreytingu og bókfærðs meðalvirðis heildareigna á tímabilinu, reiknað á ársgrundvelli).	2,8%	0,8%
Allar framangreindar vaxtatekjur og vaxtagjöld eru vegna fjáreigna og fjárskulda sem eru ekki færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.		

26. Hrein virðisbreyting útlána og krafna

	2012	2011
Virðisbreyting útlána og krafna yfirteknum með miklum afföllum	37.320	58.489
Tap af gengistryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavini	(2.120)	(40.726)
Virðisrýrnun útlána og krafna	(12.260)	(7.034)
Samtals	22.940	10.729
Einstaklingar	(233)	(14.920)
Fyrirtæki	23.173	25.649
Samtals	22.940	10.729

27. Hreinar þjónustutekjur

Þjónustutekjur	2012	2011
Fjárfestingabankastarfsemi og markaðsviðskipti	1.223	1.287
Eignastýring	1.009	1.022
Útlán	1.060	981
Greiðslukort	1.524	1.385
Millibankaviðskipti	1.079	991
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	792	790
Erlend viðskipti	638	524
Aðrar þóknarir	371	457
Samtals	7.696	7.437
Þjónustugjöld		
Fjárfestingabankastarfsemi og markaðsviðskipti	(316)	(252)
Millibankaviðskipti	(1.082)	(988)
Önnur gjöld	(1.850)	(1.774)
Samtals	(3.248)	(3.014)
Hreinar þjónustutekjur	4.448	4.423

Hreinar þjónustutekjur eins og þær eru sýndar hér fyrir framan innihalda ekki fjárhæðir sem eru hluti af útreiknuðum virkum vöxtum fjáreigna og fjárskulda sem ekki eru færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Þjónustutekjur af slíkum fjáreignum og fjárskuldum eru heldur ekki hluti af framangreindum fjárhæðum.

Skýringar við samstæðuársreikning

28. Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði

	2012	2011
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	740	1.319
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	4.963	16.140
Samtals	5.703	17.459

29. Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum

	2012	2011
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	2.200	1.749
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	205	(388)
Afleiðusamningar	(236)	(352)
Samtals	2.169	1.009

30. Arðstekjur

Arðstekjur voru skráðar í rekstrarreikning samstæðunnar undir eftirfarandi liðum:

	2012	2011
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	531	488
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	20	110
Samtals	551	598

31. Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap)

Eignir	2012	2011
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	56	7
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	4.972	3.315
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	1.085	168
Afleiðusamningar	2.438	(2.772)
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	2.643	2.797
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	9.465	12.729
Aðrar eignir	1.194	192
Samtals	21.853	16.436

Skuldir

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(1.347)	167
Innlán frá viðskiptavinum	(3.281)	(5.047)
Veðtryggð skuldabréf	(12.631)	(12.308)
Aðrar skuldir	(28)	(7)
Samtals	(17.287)	(17.195)

Hreinn gjaldeyrisgengis hagnaður (tap) **4.566** **(759)**

Gjaldeyrisgengismunur sem færður var í rekstrarreikning á árinu 2012 og er til kominn vegna fjáreigna sem ekki eru metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning nam 13.304 milljón króna hagnaði af fjáreignum (2011: 15.725 milljóna króna tapi) og 15.940 milljóna króna tapi af fjárskuldum (2011: 5.778 milljón króna hagnaði).

32. Aðrar tekjur og gjöld

	2012	2011
Endurkrafinn kostnaður	235	324
Hagnaður (tap) af sölu rekstrarfjármuna	14	(61)
Hagnaður (tap) af sölu á fullnustueigna	(176)	(1.030)
Annað	989	317
Samtals	1.062	(450)

33. Laun og launatengd gjöld

	2012	2011
Launagreiðslur	10.224	9.618
Framlög í lífeyrissjóði	1.365	1.320
Annar starfsmannakostnaður	1.587	1.052
Samtals	13.176	11.990
Stöðugildi í árslok	1.233	1.311
Meðaltal stöðugilda á árinu	1.260	1.283

Skýringar við samstæðuársreikning

34. Annar rekstrarkostnaður

	2012	2011
Kostnaður vegna hugbúnaðarleyfa og við aðra upplýsingatækni	2.025	2.067
Fasteignir og húsbúnaður	1.150	967
Auglýsingar og markaðssetning	736	739
Rekstrarleiga	660	553
Eftirlitsgjöld til FME	417	335
Framlag til umboðsmanns skuldara	203	182
Endurskoðun og tengd þjónusta	130	178
Önnur sérfræðiþjónusta	879	884
Annar rekstrarkostnaður	2.678	2.562
Samtals	8.878	8.467

Endurskoðun og tengd þjónusta

	2012	2011
Endurskoðun ársreikninga og tengd þjónusta	79	121
Könnun á árshlutareikningum	51	54
Önnur þjónusta	-	3
Samtals	130	178

35. Yfirtökukostnaður

	2012	2011
Kostnaður vegna kaupa á eignum og skuldum SpKef hf.	-	245
Kostnaður vegna kaupa á eignum og skuldum LBI hf.	290	-
Samtals	290	245

36. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður út frá þeim tekjuskattshlutföllum og þeim skattalögum sem voru í gildi í lok árs 2012, en þá var tekjuskattshlutfall lögaðila 20,0% (2011: 20,0%). Sérstakur fjársýsluskattur skal vera 6% á tekjuskattstofn um fram 1 milljarð króna, sérstaki fjársýsluskatturinn er lagður á í fyrsta skipti á árinu 2012 vegna ársins 2011.

Skattur á skuldir fjármálafyrirtækja

Þann 27. desember 2010 samþykkti Alþingi lög nr. 155/2010 um sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki sem kveða á um að vissar tegundir fjármálafyrirtækja verði að greiða árlega skatt sem skal reiknast sem 0,041% af skattalegu bókfærðu virði skulda. Viðbótar skattur sem nemur 0,0875% af sama skattagrunni var einnig lagður á fjármálafyrirtækin og kemur til álagningar vegna árunna 2011 og 2012. Viðbótar skattur í heild

Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning sem hér segir:

	2012	2011
Tekjuskattur ársins	-	(70)
Mismunur á álöðum og reiknuðum tekjuskatti fyrra árs	1.087	913
Frestuð skatteign	(4.012)	568
Total	(2.925)	1.411

Reiknaður tekjuskattur af hagnaði fyrir skatta (virkur tekjuskattur) er frábrugðinn útreiknuðum tekjuskatti í samræmi við tekjuskattshlutfall lögaðila sem hér segir:

	2012	2011
Hagnaður fyrir skatta samkvæmt rekstrarreikningi	27.485	10.105
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(1.200)	(814)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	26.285	9.291
Tekjuskattur reiknaður út frá skattshlutfalli lögaðila	20,0% (5.257)	20,0% (1.858)
Óskattskyldar tekjur	(5,2%) 1.357	(33,2%) 3.080
Ófrádráttarbær gjöld	1,4% (371)	1,3% (118)
Annað*	(5,1%) 1.346	(3,3%) 307
Virkur tekjuskattur samtals	11,1% (2.925)	(15,2%) 1.411

*Fjárhæðin vegna ársins 2012 er vegna endurmats á frestaðri skatteign, en fjárhæðin vegna 2011 er vegna annarra skatta.

Skattar sem eru eingöngu lagðir á fjármálafyrirtæki eru eftirfarandi:

	2012	2011
Fjársýsluskattur á laun*	(620)	-
Sérstakur skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja**	(1.200)	(814)
Samtals	(1.820)	(814)

*Fjársýsluskattur á laun 5,45% er gjaldfærður undir liðnum „Laun og launatengd gjöld“ í rekstrarreikningnum

**Sérstakur skattur fjármálafyrirtækja 0,041% er greiddur árlega af bókfærðu virði heildarskulda samkvæmt skattstofni.

Viðbótar skattur 0,0875% á sama skattstofn er lagður á vegna árunna 2011 og 2012.

Skýringar við samstæðuársreikning

Aðrar skýringar

37. Málaferli

Staða málaferla sem tengjast samstæðunni þann 31. desember 2012 er sem hér segir:

a) Málum lokið á árinu 2012 og byrjun árs 2013

1) Í september 2009, höfðaði sænski bankinn Handelsbanken AB mál fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur gegn bankanum þar sem krafist er greiðslu 835 milljóna króna (SEK 42,4 milljóna) auk vaxta á grundvelli bakábyrgðar sem LBI hf. (áður Landsbanki Íslands hf.) gaf út til Handelsbanken. Héraðsdómur Reykjavíkur dæmdi bankanum í vil með vísun til ákvörðunar Fjármálaeftirlitsins, dagsettri 19. október 2008, sem fól í sér að ábyrgðir eins og sú sem um ræðir færðust ekki frá LBI til bankans. Handelsbanken AB áfrýjaði dómi héraðsdóms til Hæstaréttar sem sneri úrskurðinum við Handelsbanken í vil. Niðurstaða dómsins byggði á því að bankinn sendi SWIFT skeyti til Handelsbanken AB þann 23. október 2008 um að bankinn væri ábyrgðaraðilinn. Dómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu að jafnvel þótt að ábyrgðin hafi ekki verið færð yfir til bankans með ákvörðun FME þann 19. október 2008, hafi bankinn orðið ábyrgðaraðilinn með því að senda SWIFT skeyti þann 23. október 2008 þar að lútandi og væri því skuldbundinn til að greiða þá upphæð sem krafist væri. Eftir að bankinn greiddi Handelsbanken AB kröfufjárhæðina framseldi Handelsbanken AB kröfu sína í protabú LBI til bankans.

2) Spænski bankinn Aresbank höfðaði mál gegn bankanum í mars 2009 fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur þar sem krafist var að bankinn myndi greiða 5.069 milljóna króna (EUR 30 milljónir) og 1.451 milljón króna (GBP 7 milljónir) auk vaxta og málskostnaðar. Til vara var Fjármálaeftirlitinu og Íslenska ríkinu stefnt og krafist viðurkenningar á skaðabótaskyldu. Málið varðar tvö peningamarkaðslán til LBI sem hvort um sig nam 2.534 milljónum króna (EUR 15 milljónum). Auk þess varðar málið þriðja peningamarkaðslánið að upphæð 1.451 milljón króna (GBP 7 milljónir). Í stuttu máli hélt Aresbank því fram að líta bæri á peningamarkaðslán sem innstæðu samkvæmt lögum um innstæðutryggingar nr. 98/1999. Aresbank vísar til yfirlýsingar ríkisstjórnar Íslands frá 6. október 2008 um að ríkisstjórn Íslands ábyrgist allar innstæður í innlendum viðskiptabönkum og útbúum þeirra á Íslandi. Þann 22. desember 2010 dæmdi Héraðsdómur Reykjavíkur bankanum í vil og staðfesti að peningamarkaðslán væru ekki innstæður samkvæmt lögum um innstæðutryggingar. Aresbank áfrýjaði úrskurðinum til Hæstaréttar sem óskaði í kjölfarið eftir ráðgefandi álitsgerð frá EFTA dómstólnum. Beiðnin varðaði aðallega túlkun á hugtakinu "innstæða" í 1. mgr. 1. gr. tilskipunar nr. 94/19/EB um innstæðutryggingakerfi og hvort að "peningamarkaðslán" falli þar undir. EFTA dómstóllinn skilaði áliti sínu í lok 2012 og í kjölfarið hélt málflutningur áfram fyrir Hæstarétti sem dæmdi bankanum í vil og hafnaði öllum kröfum Aresbank.

3) Í maí 2011 höfðaði Reykjavíkurborg mál gegn Landsvaka hf. fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur. Krafa Reykjavíkurborgar nam 1.2 milljarði króna auk vaxta. Þann 6. október 2008 samþykkti Alþingi lög nr. 125/2008 sem heimilaði FME að taka yfir vald hluthafafundar og stjórnar fjármála fyrirtækja og að skipa skilanefnd yfir þeim. Skilanefnd var skipuð yfir LBI hf. þann 7. október 2008. Lokað var fyrir innlausnir í peningamarkaðssjóði Landsvaka, Peningabréf ISK, þann 6. október 2008 í samræmi við ákvörðun FME. Landsvaki sleit í kjölfarið öllum peningamarkaðssjóðum í rekstri fyrirtækisins í samstarfi við yfirvöld. Útgreiðsluhlutfall "Peningabréfa ISK" var 68,8% og fékk Reykjavíkurborg innstæður sínar greiddar í samræmi við útgreiðsluhlutfallið. Þess var krafist að Landsvaki bætti mismuninn þ.e. 31,2% (1.2 milljarða króna). Reykjavíkurborg hélt því fram að slubeiðni hafi verið send Landsvaka föstudaginn 3. október 2008 og að framkvæma hefði átt fyrirmælin áður en sjóðnum var lokað á mánudeginum 6. október 2008. Eftir fyrsta málflutning fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur felldi Reykjavíkurborg málið niður.

4) Þann 8. september 2010 hóf ESA formlega rannsókn á ríkisaðstoð íslenska ríkisins til handa fjárfestingasjóðum og rekstrarfélögum þeirra sem tengdust föllnu bönkunum þremur, Glitni, Kaupþingi og Landsbanka Íslands. Því er haldið fram að haustið 2008 hafi íslensk stjórnvöld gripið inn í markaðinn fyrir fjárfestingasjóði sem störfuðu samkvæmt lögum nr. 30/2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingasjóði. Þann 11. júlí 2012 lauk ESA rannsókn sinni og samþykkti ríkisaðstöðina sem veitt var til endurskipulagningar á bankanum.

5) Þann 15. desember 2010 hóf ESA formlega rannsókn á ríkisaðstoð sem veitt var í október 2008 og september 2009 til þess að bjarga innanlandsstarfsemi þriggja stærstu bankanna á Íslandi. Þann 11. júlí 2012 lauk ESA rannsókn sinni og með vísun til alvarlegrar röskunar á efnahag Íslands komst stofnunin að þeirri niðurstöðu að ríkisaðstöðin hefði verið í samræmi við EES-samninginn.

6) Í desember 2009 var bankanum stefnt af Basler Kantonalbank (BKB), sem er banki í svissnesku kantónunni Basel. Stefnan var lögð fyrir viðskiptadómstól í Zurich sem úrskurðaði í kjölfarið að dómstóllinn hefði lögsögu í málinu. Krafa BKB nemur 2.687 milljónum króna (CHF 19,2 milljónir) auk 5% vaxta frá 9. október 2008 og er vegna vanefnda á gjaldeyris skiptafærslum af hálfu LBI. BKB heldur því fram að samkvæmt ákvörðun FME hafi bankinn tekið yfir réttindi og skyldur LBI samkvæmt afleiðusamningum. Einnig er því haldið fram að ákvörðun FME frá 12. október 2008, þar sem ákvörðuninni frá 9. október var breytt með þeim hætti að afleiðusamningar færðust ekki yfir til bankans, skuli túlka á þann veg að hún gildi aðeins um þá samninga sem gerðir voru eftir 12. október 2008. Bankinn telur að krafan sé tilhæfuleg og eigi að beinast gegn LBI. Málsmeðferð fyrir dómstólum hófst haustið 2012 með sátttaferli sem fól í sér álit óháðs dómara. Álitid var hagnafellt Bankanum og í lok febrúar 2013 féll BKB frá málshöfðun.

Skýringar við samstæðuársreikning

37. Málaferli (framhald)

b) Yfirstandandi mál

7) Fortis Bank var viðskiptabanki LBI hf. í alþjóðlegri greiðslumiðlun. Í gegnum reikninginn fór einnig alþjóðlegar greiðslur viðskiptavina LBI. Eftir stofnun bankans var Fortis Bank ítrekað tilkynnt um það og að skilanefnd hefði verið skipuð fyrir LBI þann 7. október 2008. Fortis Bank fékk fyrirmæli um það taka ekki við greiðslum inn á reikninginn þar sem yfirfærðar greiðslur væru í raun eign viðskiptavina bankans. Fortis Bank fór ekki að tilmælum bankans og hélt áfram að taka á móti greiðslum og leggja þær inn á reikning LBI. Viðskiptavinir bankans sem fengu ekki sínar greiðslur vegna aðgerða Fortis Bank fengu hins vegar greiðslur frá bankanum. Af þessum viðskiptavinum voru tíu valdir til þess að höfða mál gegn Fortis Bank. Þann 23. maí 2012 dæmdi viðskiptadómstóll í Brussel viðskiptavininum í vil og fyrirskipaði að Fortis Bank að greiða heildarfjárhæðina 372 milljónir króna (EUR 2,2 milljónir). Fortis Bank hefur nú áfrýjað málinu á herra dómstigi. Það er fyrirsjáanlegt að málaferlin munu a.m.k. standa yfir fram til 2014.

8) Stígandi ehf. höfðaði mál gegn bankanum í maí 2012. Árið 2007 undirritaði forstjóri Stíganda þrjá lánssamninga fyrir hönd fyrirtækisins (heildarupphæð 2.302 milljónir króna þegar stefnan var lögð fram). Stjórnin heldur því nú fram að forstjórinn hafi ekki haft umboð stjórnar til þess að undirrita samningana en hann er enn forstjóri Stíganda og á 25% í fyrirtækinu. Ásamt því að vera forstjóri félagsins situr hann í stjórn þess ásamt foreldrum sínum og bræðrum. Stígandi krefst þess að lánssamningarnir verði ógildir af Héraðsdómi Reykjavíkur auk greiðslu sem nemur 13 milljónir króna auk vaxta. Til vara krefst Stígandi skaðabóta að fjárhæð 2.302 milljónum króna af bankanum auk vaxta. Bankinn heldur því fram að kröfurnar séu tilhæfulausar. Fyrirsjáanlegt er að málflutningur hefjist fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur í byrjun 2013.

9) Í nóvember 2011 höfðaði protabúi Norðurturns ehf. mál gegn Eignarhaldsfélagi Smáralindar ehf. sem er í eigu Regins hf. (var upphaflega dótturfélag bankans). Meginstarfsemi Norðurturns fólst í byggingu skrifstofubyggingar í Kópavogi við hlið Smáralindar sem er í eigu Eignarhaldsfélagsins Smáralind. Norðurturn byggði þar bílastæðahús og er því nú haldið fram að framkvæmdin hafi verið gerð í samræmi við samkomulag milli Norðurturns og Eignarhaldsfélags Smáralindar. Krafa Norðurturns hljóðar upp 1.300 milljónir króna auk vaxta. Fyrir hönd Eignarhaldsfélags Smáralindar er því haldið fram að slíkt samkomulag hafi ekki verið fyrir hendi. Bankinn gaf út yfirlýsingu um skaðleysi Eignarhaldsfélags Smáralindar vegna málsins. Þann 21. nóvember 2012 dæmdi héraðsdómur Eignarhaldsfélagi Smáralindar í vil. Protabúið hefur lýst því yfir að málinu verði áfrýjað til Hæstaréttar.

10) Plastiðjan ehf. höfðaði mál gegn bankanum árið 2012. Ágreiningur málsins snýst um þá aðferð sem notuð var til að endurreikna vaxtagreiðslur af láni Plastiðjunnar. Fjárhæðin sem ágreiningurinn er um er u.þ.b. ein milljón króna en endanlegur dómur um aðferðina getur mögulega haft áhrif á svipuð lán og myndi kalla á nýjan endurútreikning. Á grundvelli dóma Hæstaréttar í málum nr. 600/2011 og 464/2012 varðandi vaxtagreiðslur, verða endurgreiðslukröfur að teljast umtalsverðar til þess að falla undir fordæmin. Í tilvikum Plastiðjunnar lítur bankinn svo á að upphæðin sé ekki umtalsverð og að endurútreikningurinn sé því réttur. Héraðsdómur dæmdi bankanum í vil en Plastiðjan hefur lýst því yfir að málinu verði áfrýjað til Hæstaréttar.

11) Í desember 2012 höfðuðu Ísleifur Jónsson, EP fjármál ehf., Upsir ehf. og Magnús Ingi Erlingsson mál gegn bankanum þar sem krafist var skaðabóta að fjárhæð 943 milljónir króna auk vaxta. Stefnendur voru hluthafar í einkahlutafélaginu Nýja Jórvík, sem var stofnað árið 2002 til að kaupa iðnaðarhúsnæði í niðurniðslu við Mýrargötu 26 í Reykjavík, brjóta það niður og endurbyggja á lóðinni lúxusíbúðir. LBI hf. og Nýja Jórvík gerðu með sér lánssamning árið 2005 fyrir samtals 1.130 milljónir króna þar sem LBI samþykkti að lána fjármagn til verkefnisins með skilmálum sem tengdust framgangi og heildarbyggingarkostnaði. Sumarið 2008 hafði höfuðstóll lánsins náð umsaminni hámarksupphæð og Nýja Jórvík óskaði eftir öðru láni til þess að halda byggingarframkvæmdum áfram. Á þeim tíma hafði íbúðamarkaðurinn hrundið og byggingarkostnaður aukist umtalsvert. Á þeim grundvelli synjaði LBI Nýju Jórvík um lánaþyrngreiðslu en einnig vegna þess að Nýju Jórvík hafði ekki tekist að reiða fram aukði eigið fé. Árið 2010 varð Nýja Jórvík gjaldþrota eftir að fyrirtækinu tókst ekki að standa í skilum gagnvart helsta verktaka fyrirtækisins. Stefnendur halda því fram að þeir hafi tapað umkrafðir fjárhæð þegar Nýja Jórvík varð gjaldþrota vegna þess að lánssamningurinn hafi verið gengistrygður með ólögætum hætti. Í fyrsta lagi heldur bankinn því fram að stefnendur geti ekki krafist skaðabóta vegna tjóns sem Nýja Jórvík á að hafa orðið fyrir. Í öðru lagi að slík krafa eigi að beinast gegn LBI hf. Í þriðja lagi að stefnendur hafi ekki orðið fyrir neinu tjóni. Í fjórða lagi að bankinn beri ekki ábyrgð hafi tjón orðið. Bankinn hefur lagt fram skriflegan málflutning og fyrirsjáanlegt er að málið verði flutt í Héraðsdómi Reykjavíkur vorið 2013.

Skýringar við samstæðuársreikning

37. Málafarli (framhald)

12) Vísir hf. stefndi bankanum í desember 2012. Vísir gerir þá kröfu að lán félagsins verði endurreiknað sem lán í íslenskum krónum gengistryggt með ólögmatum hætti. Bankinn heldur því fram að um sé að ræða lögmat eðlert lán og að það skuli ekki endurreiknað í samræmi við lög nr. 151/2010. Bankinn bendir m.a. á að allar greiðslur inntar af hendi Vísis til bankans hafi verið í erlendri mynt. Gert er ráð fyrir því að málflutningur hefjist fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur vorið 2013.

13) Reynir Finnald Grétarsson hóf málarekstur gegn bankanum í júní árið 2012. Reynir heldur því fram að lán hans sé í íslenskum krónum sem hafi verið gengistryggt með ólögmatum hætti. Bankinn byggir á því að um sé að ræða lögmat eðlert lán og að það skuli ekki endurreiknað í samræmi við lög nr. 151/2010 og fordæmi Hæstaréttar. Bankinn bendir m.a. á að lánið hafi verið greitt út í erlendri mynt, ekki íslenskum krónum. Gert er ráð fyrir því að málflutningur hefjist fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur vorið 2013.

14) Flugstraumur ehf. höfðaði mál gegn bankanum í mars 2012. Flugstraumur heldur því fram að leigusamningur þess skuli teljast lánssamningur sem sé gengistryggður með ólögmatum hætti og skuli endurreiknaður sem slíkur. Bankinn bendir á að samningurinn sé í reynd leigusamningur sem lögmat sé að gengistryggja í samræmi við fordæmi Hæstaréttar. Fyrirsjáanlegt er að málsmeðferð hefjist fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur vorið 2013.

15) Landsbankinn Guernsey Ltd. höfðaði mál gegn bankanum, FME og íslenska ríkinu í nóvember 2012. Stefnandi krefst þess að bankinn greiði 2.694 milljónir króna (GBP 13 milljónir), 106 milljónir króna (EUR 628 þúsund) og 397 milljónir króna (USD 3.1 milljón) auk vaxta vegna peningamarkaðslána milli stefnanda og LBI sem færð voru yfir í bankann með ákvörðun FME, dagsettri 9. október 2008. Eftir að dómur féll í Hæstarétti þann 17. janúar 2013 í máli Aresbank, lýsti stefnandi því yfir að stefnan yrði dregin til baka gegn FME og íslenska ríkinu. Málinu verði hins vegar haldið áfram gegn bankanum. Stefnandi heldur því fram að líta beri á peningamarkaðslán sem innstæður samkvæmt lögum um innstæðutryggingar nr. 98/1999. Stefnandi vísar til yfirlýsingar ríkisstjórnar Íslands frá 9. október 2008 um að Íslenska ríkið ábyrgist allar innstæður í innlendum viðskiptaböðnum og útibúum þeirra á Íslandi. Bankinn lítur svo á að peningamarkaðslán hafi ekki verið færð yfir í bankann með ákvörðun FME þann 9. október 2008. Þetta er í samræmi við niðurstöðu Hæstaréttar í máli Aresbank. Bankinn hefur ekki enn lagt fram greinargerð sína en fyrirsjáanlegt er að málið verði flutt í Héraðsdómi Reykjavíkur vorið 2013.

16) Í desember 2012 höfðuðu fjórtán erlendir bankar mál gegn bankanum og kröfðust skaðabóta fyrir samtals 338 milljónir króna (EUR 2 milljónir). Stefnendur byggja kröfu sína á sambankaláni sem bankarnir veittu Samson ehf. sem síðar var tekið til gjaldþrotaskipta. Kröfulýsing stefnenda var ófullkomin og gerði ekki grein fyrir veðtryggingu krafanna. Skiptastjóri Samson fór með kröfuna í samræmi við ákvæði gjaldþrotaskiptalaga nr. 21/1991. Stefnendur höfðuðu mál gegn skiptastjóra og í ágúst 2011 dæmdi Hæstiréttur skiptastjóranum í hag. Stefnendur halda því nú fram að bankinn hafi ekki átt að veita skiptastjóranum aðgang að eignunum sem höfðu áður verið veðsettar og því sé bankinn skaðabótaskyldur. Bankinn varð við kröfum skiptastjóra eins og honum er skylt á grundvelli gjaldþrotaskiptalaga og að mistök stefnenda hafi ekki skapað skaðabótaskyldu fyrir bankann. Þetta mál er á frumstigi og bankinn hefur ekki lagt fram skriflegan greinargerð. Fyrirsjáanlegt er að meðferð málsins fari fram fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur vorið 2013.

17) Í júní 2011 höfðaði Hestafl ehf. mál gegn bankanum fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur. Kröfur Hestafls nema 230 milljónum króna auk vaxta frá 12. desember 2009 á grundvelli ábyrgðar sem gefin var út af bankanum í ágúst 2008. Bankinn gaf út ábyrgðina í tengslum við yfirtöku Hestafls á byggingarfyrirtækinu TSH ehf. sem hafði fengið byggingarleyfi til þess að byggja fjölbýlishús á Selfossi en vegna efnahagshrunsins á Íslandi hófust framkvæmdir aldrei. Ábyrgðarskilmálar fyrir greiðslu byggðust á því að framkvæmdir næðu ákveðnu stigi sem aldrei náðist. Á þeim grundvelli heldur bankinn því fram að krafa Hestafls sé tilhæfalaus. Í júní 2012 dæmdi héraðsdómur bankanum í vil og vísaði kröfum Hestafls frá. Hestafl hefur áfrýjað dómnum til Hæstaréttar og búist er við að málflutningur fari fram vorið 2013.

18) Í maí 2012 stefndi LBI hf. dótturfélagi bankans, Landsvaka ehf., og gerði kröfu um riftun á grundvelli gjaldþrotaskiptalaga nr. 21/1991 vegna kaupa LBI á skuldabréfum samtals að fjárhæð, u.þ.b. 25 milljarðar króna. Jafnframt var bankanum stefnt til að þola skuldajöfnuð að fjárhæð 5 milljarða króna sem bankanum voru dæmdar þann 22. mars 2012 af Hæstarétti í máli LBI gegn bankanum. Landsvaki ehf. hafnar kröfum LBI í ljósi þess að Landsvaki ehf. hafi fylgt lögum í samráði við FME. Jafnframt hafnar bankinn kröfu LBI um skuldajöfnuð enda telur hann að skilyrði skuldajafnaðar séu ekki fyrir hendi. Meðferð málsins fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur í byrjun 2013.

Skýringar við samstæðuársreikning

37. Málaferli (framhald)

19) Í október 2012 höfðaði Kaupþing hf. mál fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur gegn Landsbréfum hf., Landsbanki Structured Finance III og Landsvaka ehf. Krafa Kaupþings nemur 724 milljónum króna sem byggir á afleiðusamningi milli Kaupþings og Landssjóðs hf. dagsettu 28. febrúar 2008. Rekstrarfélag Landssjóðs var á þeim tíma Landsvaki sem er dótturfélag bankans. Þann 13. nóvember 2008 tilkynnti Kaupþing Landsvaka að Landsvaki skuldaði Kaupþingi 747 milljónir króna við lokauppgjör á afleiðusamningnum. Þann 9. október 2008 var skilanefnd skipuð yfir protabúi Kaupþings í samræmi við lög nr. 125/2008 og hefur skilanefndin nú sameinast slitastjórn Kaupþings. Landsvaki lýsti kröfu í protabú Kaupþings á grundvelli skuldabréfs útgefna af Kaupþingi að fjárhæð samtals 1.282 milljónir króna (USD 10 milljónum) og lýsti yfir skuldajöfnuð á móti kröfu Kaupþings. Slitastjórnin hafnaði kröfu Landsvaka og yfirlýsingu um skuldajöfnuð. Landsbréf hf., Landsbanki Structured Finance III og Landsvaki ehf. hafa enn ekki lagt fram greinargerð í málinu þar sem málið er á frumstigi.

20) Þann 22. september 2011 lagði Arion banki hf. fram kvörtun til ESA þar sem því er haldið fram að brotið sé í bága við reglur EES um ríkisaðstoð þar sem Landsbankinn njóti ríkisstyrkja sem leiði til betri samkeppnisstöðu Landsbankans á markaði. Því er haldið fram að bankinn dreifi fjármunum til viðskiptavina sinna með skuldaúrræðum í stað þess að greiða hluthöfum og að bankinn sé því ekki rekinn í samræmi við almenn viðmið markaðsfjárfesta. Bankinn hefur komið sjónarmiðum sínum að vegna kvörtunarinnar og hafnað ásökunum. ESA hefur ekki lokið við mat sitt á kvörtuninni.

38. Veðsettar eignir

Samkvæmt veðsetningarsamningi (e. pledge agreement) sem bankinn og LBI hf. skrifuðu undir þann 12. október 2010 er hluti af útlánasafni bankans sett að veði til tryggingar á veðtryggðum skuldabréfum útgefnum þann 12. október 2010 (sjá skýringu 19) og skilyrta skuldabréfsins sem bankinn skal gefa út til LBI hf. (sjá skýringu 21). Bankinn er skuldbundinn til að viðhalda 127,5% veðhlutfalli á veðtryggðu skuldabréfunum. Þegar búið verður að gefa út skilyrta skuldabréfið verður bankinn að veðsetja eignir fyrir skuldabréfinu með 118% lágmarks veðhlutfalli. Það þarf hins vegar ekki veðsetja neinar eignir vegna skilyrta skuldabréfsins áður en það verður gefið út. Veðsettar eignir sem bætast við hið veðsetta safn verða að standast ákveðnar kröfur.

31. desember 2012	Veðsettar			
	Veðsetning á móti veðtryggðum skuldabréfum	Annað*	Óveðsettar eignir	Samtals
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	-	25.898	25.898
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	17.821	210.387	228.208
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	-	36.881	36.881
Afleiðusamningar	-	-	1.043	1.043
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	-	8.091	56.258	64.349
Útlán og kröfur á viðskiptavini	319.240	-	346.847	666.087
Fjárfestingar í dóttur- og hlutdeildarfélagum	-	-	15.528	15.528
Rekstrarfjármunir	-	-	6.776	6.776
Óefnislegar eignir	-	-	541	541
Frestuð skatteign	-	-	48	48
Aðrar eignir	-	-	14.108	14.108
Eignir í sölumeðferð	-	-	25.320	25.320
Samtals	319.240	25.912	739.635	1.084.787

31. desember 2011	Veðsettar			
	Veðsetning á móti veðtryggðum skuldabréfum	Annað*	Óveðsettar eignir	Samtals
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	-	8.823	8.823
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	27.490	18.647	175.711	221.848
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	-	46.037	46.037
Afleiðusamningar	-	-	159	159
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	-	5.892	94.241	100.133
Útlán og kröfur á viðskiptavini	337.959	-	301.171	639.130
Fjárfestingar í dóttur- og hlutdeildarfélagum	-	-	11.678	11.678
Rekstrarfjármunir	-	-	6.437	6.437
Óefnislegar eignir	-	-	681	681
Frestuð skatteign	-	-	3.003	3.003
Aðrar eignir	-	-	44.001	44.001
Eignir í sölumeðferð	-	-	53.552	53.552
Samtals	365.449	24.539	745.494	1.135.482

*Annað eru eignir sem settar hafa verið að veði við Seðlabankann til þess að tryggja uppgjör í íslenska greiðslukerfinu, eignir settar hafa verið að veði til þess að tryggja viðskiptalínur og ISDA („International Swaps and Derivative Association“) samninga og aðrar veðsetningar af svipuðum toga..

Skýringar við samstæðuársreikning

39. Leigusamningar

Skuldbindingar vegna rekstrarleigu þar sem bankinn er leigutaki

Í þeim tilfellum þar sem bankinn er leigutaki, voru áætlaðar lágmarksleigugreiðslur, sem falla undir óuppsegjanlega rekstrarleigu, sem hér segir þann 31. desember:

	2012	2011
Innan 1 árs	219	47
Eftir 1 til 5 ár	292	339
Eftir meira en 5 ár	158	183
Samtals	669	569

Rekstrarleiga þar sem bankinn er leigusali

Samstæðan er leigusali í þeim tilvikum sem tæki og áhöld eru keypt og leigð þriðja aðila með skipan sem fellur í raun undir lán og kröfur sem færðar eru samkvæmt IAS 39 í ársreikningi samstæðunnar.

Væntanlegar lágmarksleigugreiðslur sem falla undir óuppsegjanlega rekstrarleigu voru sem hér segir þann 31. desember:

	2012	2011*
Innan 1 árs	139	193
Eftir 1 til 5 ár	206	286
Eftir meira en 5 ár	18	25
Samtals	363	504

Skuldbindingar fjármögnunarleigu þar sem bankinn er leigusali

Samstæðan er leigusali í þeim tilvikum sem varanlegir rekstrarfjármunir eru leigðir þriðja aðila með skipan sem fellur undir fjármögnunarleigu. Fjármögnunarleigukröfur á viðskiptavini eru færðar meðal lána og krafna á viðskiptavini í ársreikningi samstæðunnar.

Hreinar fjárfestingar í fjármögnunarleigukröfum eru eftirfarandi

	Brúttó fjárfesting í fjármögnunarleigu	Framtíðar fjármagns- tekjur	Núvirði lágmarks- leigu- greiðslna
31. desember 2012			
Innan 1 árs	1.567	(153)	1.414
Eftir 1 til 5 ár	2.710	(210)	2.500
Eftir meira en 5 ár	354	(27)	327
Samtals	4.631	(390)	4.241
31. desember 2011*			
Innan 1 árs	1.713	(167)	1.546
Eftir 1 til 5 ár	2.963	(229)	2.734
Eftir meira en 5 ár	387	(30)	95
Samtals	5.063	(426)	4.375

*Ein af forsendunum reyndist ekki rétt í útreikningum á fjárhæðum vegna ársins 2011, í sömu skýringu í ársreikningi samstæðunnar fyrir sama ár, en það hafði engin áhrif á fjárhæðir í rekstrar- og efnahagsreikningi samstæðunnar fyrir árið 2011. Samanburðarfjárhæðir fyrir árið 2011 í þessari skýringu í ársreikningi samstæðunnar 2012 hafa verið leiðréttar og byggja nú á réttum forsendum.

Ótryggt hrakvirði í lok árs 2012 er núll (2011: núll).

40. Fjárvarsla

Samstæðan veitir fjárvörslu-, eignastýringar-, fjárfestingastýringar- og ráðgjafabjónustu. Í því felst að samstæðan tekur ákvarðanir um ráðstöfun, kaup og sölu ýmissa fjármálagerna. Eignir í vörslu bankans eru ekki taldar fram í reikningsskilunum þar sem þær eru ekki eignir bankans. Hluti þessarar þjónustu hefur í för með sér að samstæðan samþykkir markmið og viðmið fyrir fjárfestingu eigna í hans vörslu. Þann 31. desember 2012 námu heildareignir í stýringu samstæðunnar 95 milljörðum króna (2011: 112 milljörðum króna). Heildareignir í vörslu bankans námu 1.368 milljörðum króna (2011: 1.093 milljörðum króna).

Skýringar við samstæðuársreikning

41. Viðskipti við tengda aðila

Tengdir aðilar

Ríkissjóður Íslands, fyrir hönd íslenska ríkisins, á 81,3% hlut í bankanum í árslok 2012. Þær stofnanir og fyrirtæki sem tengjast ríkinu og flokkast sem tengdir aðilar eru: Fjármálaráðuneytið, Bankasýsla ríkisins og fyrirtæki og stofnanir sem tengjast þeim.

Viðskipti á milli bankans og dótturfyrirtækja hans falla undir skilgreiningu um viðskipti á milli tengdra aðila. Öllum viðskiptum við dótturfélög er eytt út við samstæðureikningsskil og birtast þar af leiðandi ekki í ársreikningi samstæðunnar. Helstu dótturfyrirtæki bankans 31. desember 2012 voru eftirfarandi:

Fyrirtæki	Eignahagsmunir	Starfsemi
Eignarhaldsfélag Landsbankans ehf. (Ísland)	100%	Eignarhaldsfélag
Horn fjárfestingarfélag hf. (Ísland)	100%	Fjárfestingafyrirtæki
Landsvaki ehf. (Ísland)	100%	Umsjón með verðbréfasjóðum
Landsbréf hf. (Ísland)	100%	Umsjón með verðbréfasjóðum
Hömlur ehf. (Ísland)	100%	Eignarhaldsfélag
Blámi - fjárfestingafélag ehf. (Ísland)	100%	Eignarhaldsfélag
Landsbanki Vatnsafl ehf. (Ísland)	100%	Eignarhaldsfélag
Span ehf. (Ísland)	100%	Upplýsingatækniþjónusta
Landsbanki Holdings UK plc. (Bretland)	100%	Eignarhaldsfélag

LBÍ hf. hefur veruleg áhrif yfir bankanum, óbeint í gegnum dótturfélag sitt Landskil ehf. sem á 18,7% hlut í bankanum. Landskil ehf. skipar einn af fimm bankaráðsmönnum bankans og LBÍ hf. hefur einnig áhrif í gegnum áheyrnarfulltrúa sína í lánanefnd bankans. Þó að fyrrgreindir áheyrnarfulltrúar hafi ekki rétt til að taka þátt í ákvörðunarferlinu á fundum hjá lánanefnd bankans geta þeir komið á framfæri athugasemdum sínum fyrir utan fundina, sem getur haft mikil áhrif á mat á virði skilyrta skuldabréfsins. Vegna eignarhaldsins, fulltrúa í bankaráði og áhrif í gegnum lánanefnd bankans fellur LBÍ hf. undir skilgreininguna tengdur aðili. Frá og með 1. janúar 2013 hefur LBÍ hf. ekki lengur rétt til þess að sækja fundi lánanefndar.

Lykilstjórnendur bankans og þeir sem tengjast þeim nánum fjölskyldutengslum falla undir skilgreininguna á tengdum aðilum og í sumum tilfellum lykilstjórnendur dótturfélaga bankans. Lykilstjórnendur bankans eru: bankaráð, bankastjóri, framkvæmdastjórnar og aðrir stjórnendur sem hafa völd og ábyrgð til þess að skipuleggja, stjórna og hafa eftirlit með rekstri bankans. Fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins falla undir skilgreininguna á lykilstjórnendum bankans vegna valdsviðs þeirra til þess að hafa áhrif á stefnu bankans.

Viðskipti við tengda aðila

(a) Viðskipti við íslenska ríkið og ríkisfyrirtæki

Vörur og þjónusta samstæðunnar eru boðnar íslenska ríkinu og ríkisfyrirtækjum (þar með talið öðrum bönkum í eigu ríkisins) í samkeppni við aðra og í samræmi við almenna viðurkennda viðskiptaskilmála. Með sama hætti kaupir bankinn og aðrir aðilar tengdir bankanum vörur og þjónustu frá ríkisfyrirtækjum á markaðsverði og í samræmi við almenna viðurkennda viðskiptaskilmála. Eðli og útistandandi kröfur á opinbera aðila koma fram í skýringu 56.

(b) Viðskipti við aðra tengda aðila

Innlán LBÍ hf. hjá bankanum námu 43.807 milljónum króna þann 31. desember 2012 (2011: 29.942 milljónum króna). Á árinu 2012 færði bankinn 235 milljónir króna sem tekjur vegna umsýsluþjónustu við LBÍ hf. sem byggist á þjónustusamningi milli bankanna (2011: 324 milljónir króna).

Skýringar við samstæðuársreikning

41. Viðskipti við tengda aðila (framhald)

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir útlána til lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og útlán til hlutdeildarféлага:

	2012		2011	
	Staða í árslok	Hámarks staða	Staða í árslok	Hámarks staða
Útlán í milljónum króna				
Lykilstjórnendur	108	237	112	133
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	176	333	247	299
Hlutdeildarfélag	44.544	72.677	48.136	84.971
Samtals	44.828	73.247	48.495	85.403

Engin sértæk virðisrýrnun var færð vegna þessara lána.

Engar ábyrgðir, veð eða loforð hafa verið gefin út eða innleyst vegna þessara viðskipta á tímabilinu sem reikningsskilin ná til. Jafnframt eru engir leigusamningar milli tengdra aðila á tímabilinu.

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir innlána til lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og innlán til hlutdeildarféлага:

	2012		2011	
	Staða í árslok	Hámarks staða	Staða í árslok	Hámarks staða
Innlán í milljónum króna				
Lykilstjórnendur	112	168	124	194
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	56	166	65	88
Hlutdeildarfélag	18.432	36.667	17.330	25.187
Samtals	18.600	37.001	17.519	25.469

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir ábyrgða til lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og ábyrgðir til hlutdeildarféлага:

	2012	2011
Ábyrgðir í milljónum króna		
Lykilstjórnendur	-	4
Hlutdeildarfélag	507	501
Samtals	507	505

Öll framangreind viðskipti áttu sér stað eins og venjubundin viðskipti og með sömu skilmálum, þar með talið vextir og tryggingar, sem voru ríkjandi á sama tíma í sambærilegum viðskiptum við þriðja aðila.

(c) Greiðslur til bankaráðsmanna, bankastjóra og framkvæmdastjóra

Laun og hlunnindi fyrir árið 2012 í milljónum króna	Mót-framlag í Laun og lífeyrissjóð*		Starfsloka-greiðslur	Samtals
	hlunnindi*	*		
Gunnar Helgi Hálfðanarson, formaður bankaráðs	8,1	0,6	-	8,7
Sigríður Hrólfssdóttir, varaformaður bankaráðs	6,0	0,5	-	6,5
Þórdís Ingadóttir, í bankaráði	5,1	0,4	-	5,5
Ólafur Helgi Ólafsson, í bankaráði	5,1	0,4	-	5,5
Andri Geir Arinbjarnarson, í bankaráði	5,5	0,4	-	5,9
Aðrir varamenn í bankaráði bankans	5,1	0,4	-	5,5
Steinþór Pálsson, bankastjóri	14,2	2,4	-	16,6
7 framkvæmdastjórar	134,6	25,5	-	160,1
2 fyrrverandi framkvæmdastjórar	41,6	8,0	-	49,6
Other managing directors	16,6	2,6	-	19,2
Samtals	241,9	41,2	0,0	283,1

*Hlunnindi eru ópeningaleg hlunnindi í formi frjálstra afnota bifreiða í eigu bankans.

**Felur bæði í sér séreignarsparnað og lögbundið mótframlag í sameignarsjóði sjálfstæðra iðgjaldatengdra lífeyrissjóða.

Á árinu 2012 námu heildarmánaðarlaun og hlunnindi núverandi bankastjóra 1,2 milljónum króna. Mánaðarlaun og hlunnindi núverandi framkvæmdastjóra bankans námu 1,8 milljónum króna að meðaltali á árinu 2012.

Til viðbótar launum og launatengdum gjöldum bankastjóra í töflunni að ofan færir bankinn 47 milljónir króna sem varúðarfærslu í árslok 2012, vegna hugsanlegra leiðréttinga eða afturvirkra breytinga á launum og starfskjörum bankastjóra á árunum 2011 og 2012.

Skýringar við samstæðuársreikning

41. Viðskipti við tengda aðila (framhald)

(c) Greiðslur til bankaráðsmanna, bankastjóra og framkvæmdastjóra (framhald)

Laun og hlunnindi fyrir árið 2011 í milljónum króna	Laun og hlunnindi*	Mót-framlag í lífeyrissjóð*		Starfsloka-greiðslur***	Samtals
			*		
Gunnar Helgi Hálfðanarson, formaður bankaráðs	6,4	0,5	-	-	6,9
Sigríður Hrólfsdóttir, varaformaður bankaráðs	5,1	0,4	-	-	5,5
Guðríður Ólafsdóttir, í bankaráði	1,6	0,1	-	-	1,7
Þórdís Ingadóttir, í bankaráði	4,1	0,3	-	-	4,4
Ólafur Helgi Ólafsson, í bankaráði	4,1	0,3	-	-	4,4
Andri Geir Arinbjarnarson, varamaður í bankaráði	4,4	0,3	-	-	4,7
Aðrir varamenn í bankaráði bankans	3,5	0,3	-	-	3,8
Steinþór Pálsson, bankastjóri	13,9	2,3	-	-	16,2
8 framkvæmdastjórar	168,0	31,9	-	-	199,9
Framkvæmdastjórar dótturfélaganna Vestia, Horn, Reginn, Landsvaki og SP fjármögnun	77,3	9,6	24,0	-	110,9
Samtals	288,4	46,0	24,0		358,4

*Hlunnindi eru ópeningaleg hlunnindi í formi frjálsra afnota bifreiða í eigu bankans.

**Framlög bæði í séreignasjóði og sameignasjóði sjálfstæðra iðgjaldatengda lífeyrissjóða.

***Allar greiðslur vegna starfsloka sem komu til greiðslu á árinu 2011 voru að fullu færðar til gjalda í rekstrarreikningi á árinu 2010.

Á árinu 2011 námu heildarmánaðarlaun og hlunnindi núverandi bankastjóra 1.2 milljónum króna. Mánaðarlaun og hlunnindi núverandi framkvæmdastjóra bankans námu 1.8 milljónum króna.

(d) Viðskipti við fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins

Fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins fengu engin laun eða hliðstæðar greiðslur frá samstæðunni á árinu 2012. Samstæðan átti ekki í viðskiptum við þessa aðila eða aðila þeim nátengdum fjölskylduböndum, önnur en útlána- og innlánaviðskipti undir hefðbundnum viðskiptabankaformverkjum.

42. Atburðir eftir reikningsskiladag

Aðalatburðir eftir reikningsskiladag þessa ársreiknings samstæðunnar eru eftirfarandi:

Í janúar 2013 höfðaði viðskiptavinur bankans mál gegn bankanum og krafðist staðfestingar á því að ákvæði skuldabréfs sem hann gaf út til bankans séu ólöglegt þar sem að þau séu verðtryggð. Til vara krefst viðskiptavinurinn að viðurkennt verði að bankanum sé ekki heimilt að endurmeta höfuðstólsupphæð lánsins mánaðarlega með tilliti til vísitölu neysluverðs. Auk þess krefst viðskiptavinurinn að dómurinn staðfesti að ákvæði um uppgreiðslugjald sé óskuldbindandi. Viðskiptavinurinn heldur því fram að skuldabréfið sé ólöglegt með tilliti til laga um verðbréfið nr. 108/2007 og Evróputilskipun nr. 2004/39/EB. Bankinn hefur lagt fram greinargerð sína í málinu og er fyrirjáanlegt að málið verði flutt í Héraðsdómi Reykjavíkur vorið 2013.

Skýringar við samstæðuársreikning

Eiginfjárstýring

43. Eiginfjárstýring

Stefnumörkun og ferlar bankans í tengslum við eiginfjárstýringu tryggja að samstæðan hafi nægt eigið fé til að standast áhættur í rekstri sínum. Eiginfjárstýringarferill samstæðunnar samanstendur af fjórum þáttum sem eru háðir hver öðrum: mat á eiginfjárbörf, áhættuvilji/eiginfjármarkmið, áætlanagerð um eiginfjárbörf og skýrslugjöf/eftirlit. Samstæðan fylgist reglulega með og metur núverandi áhættur helstu viðskiptaæininga og helstu áhættuflokka. Áhættuviljinn segir til um þá áhættu sem bankinn er reiðubúinn til að taka á sig til að ná viðskiptalegum markmiðum sínum.

Reglur um eiginfjárbörf eru settar af tveimur aðilum: Evrópuráðinu (EU) og Fjármálaeftirlitinu (FME). Grunnurinn að skilgreiningunni á eiginfjárbörf er tilskipun Evrópusambandsins um eiginfjárbörf („Capital Requirements Directive (CRD)). Lágmarks krafa um eiginfjárlutfall skv. stoð I í tilskipuninni er 8% af áhættuvegnum eignum (e.risk-weighted assets) fyrir útlánaáhættu, markaðsáhættu og rekstraráhættu. Eiginfjárlutfall fjármálastofnana er endurskoðað reglulega af FME í sérstöku könnunar- og matsferli FME á einstaka stofnun.

Samstæðan notar staðalaðferð við mat á lágmarkseiginfjárröfu undir stoð I. Áhættuvegnar eignir útlána, sem er stærsta áhætta samstæðunnar, eru 77,3% af áhættugrunni. Innra matsferli samstæðunnar fyrir eiginfjárbörf (ICAAP) undir stoð II er mat samstæðunnar á heildareiginfjárbörf (sem hlutfall af áhættugrunni) og er það mat byggt á eiginfjárbörf (e. Economic Capital), álagsþrófum og niðurstöðu könnunar- og matsferlis Fjármálaeftirlitsins. Eiginfjárbörf fyrir árslok 2012 er 15,5%. Niðurstæða úr síðasta könnunar- og matsferli FME við árslok 2011, var 19,5% eiginfjárbörf, m.a. vegna gengislánaóvissu. Það er 11,5% viðbót við lágmarkseiginfjárröfu skv. regluverki Evrópusambandsins.

Fjármálaeftirlitið hefur ákveðið að samstæðan skuli viðhalda minnst 12,0% eiginfjárlutfalli skv. eiginfjárbætti A nema FME endurskoði ákvörðun sína. Fyrri krafa FME um að samstæðan viðhaldi eiginfjárlutfalli (CAD hlutfalli) yfir 16,0% var hækkuð á fjórða ársfjórðungi síðasta árs í 19,5% (mat byggt á 31.12.2011) og er nú byggt á innra mati samstæðunnar á eiginfjárbörf (ICAAP) og könnunar- og matsferli Fjármálaeftirlitsins sem er framkvæmt árlega.

44. Eiginfjárgrunnur og eiginfjárlutfall

Eigið fé samstæðunnar var 225.166 milljónir króna þann 31. desember 2012 (2011: 200.244 milljónir króna), eða 20,8% (2011: 17,6%) af heildareignum, skv. efnahagsreikningi samstæðunnar. Eiginfjárlutfallið, sem reiknað er samkvæmt ákvæðum 84. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálastofnanir, var 25,1% (2011: 21,4%) í árslok. Samkvæmt lögnum má hlutfallið ekki vera lægra en 8,0%.

Eiginfjárgrunnur	2012	2011
Hlutfé	24.000	24.000
Yfirverð	123.898	123.898
Lögbundinn varasjóður	5.053	3.781
Óráðstafað eigið fé	72.120	47.952
Hlutir aðrir en ráðandi hlutir	95	613
Eigið fé samtals	225.166	200.244
Óefnislegar eignir	(541)	(681)
Frestuð skatteign	(48)	(3.003)
Eiginfjárbáttur A	224.577	196.560
Frádráttur og annað eigið fé	(3.815)	(4.531)
Eiginfjárgrunnur	220.762	192.029
Áhættuvegnar eignir		
Útlánaáhætta	679.516	696.402
Markaðsáhætta	98.486	120.557
Rekstraráhætta	101.393	81.500
Áhættugrunnur samtals	879.395	898.459
Eiginfjárbáttur A	25,5%	21,9%
Eiginfjárlutfall (CAD)	25,1%	21,4%

Skýringar við samstæðuársreikning

Eiginfjárbörf

45. Rammi um eiginfjárbörf

Eiginfjárbörf (e. Economic Capital) er áhættumælikvarði sem notaður er fyrir veigamikla áhættuþætti. Hann mælir óvænt tap og lækkun á virði eða tekjum, sem bankinn þarf að hafa í eigin fé, eigi hann að forðast gjaldþrot. Mælikvarðinn mælir umfang óvænts taps umfram vænt tap. Eiginfjárbörf er skilgreind sem munurinn á óvæntu og væntu tapi þar sem óvænt tap er metið út frá 99,9% öryggismörkum yfir eins árs tímabil.

Tilgangur með ramma um eiginfjárbörf er að gera bankanum kleift að meta hversu mikið eigið fé hann þarfnast til að mæta efnahagslegum áhrifum áhættusamra gjörninga ásamt því að bera saman ólíka áhættuþætti með sambærilegum mælikvarða á áhættu.

Markmiðið með ramma um eiginfjárbörf er að mæla óvænt töp ásamt því að brjóta eiginfjárbörfina niður á ýmsa þætti til að auðvelda skiptingu eiginfjár, setningu áhættumarka, verðlagningu, áhættuvegið frammistöðumat og áhættuvegna arðsemi.

Ramminn nær yfir eftirfarandi áhættuþætti: útlánaáhættu, markaðsáhættu, rekstraráhættu, samþjöppunaráhættu, vaxtaáhættu utan veltubókar, lagaáhættu og viðskiptaáhættu.

Eftirfarandi er yfirlit yfir hvernig bankinn reiknar eiginfjárbörf sína fyrir þessa áhættuþætti.

Útlánaáhætta:

Bankinn notar innra áhættulíkan (Asymptotic Single Risk Factor (ASRF)) sem fylgir Basel reglum hvað varðar innra mats aðferð (e. Internal Rating Based (IRB) approach), þ.e. eiginfjárbörf er jöfn eiginfjárkröfu IRB aðferðarinnar í regluverki Evrópusambandsins um eiginfjárbörf. Aðal inntök líkansins eru líkur á vanefndum (PD), tap að gefnum vanefndum (LGD) og áhættuskuldbinding við vanefnd (EAD).

Markaðsáhætta:

Bankinn notar staðalaðferð Basel til þess að reikna eiginfjárbörf fyrir vaxtaáhættu og hlutabréfaáhættu.

Gjaldeyrisáhætta:

Bankinn notar VaR líkan til að reikna eiginfjárbörf fyrir gjaldeyrisáhættu. Eiginfjárbörf er samanlagt árlegt VaR sem er fengið með því að skala eins dags VaR gildið og Stressed VaR með 99,9% öryggisbili, reiknað samkvæmt tilmælum í Basel staðlinum. Stressed VaR er reiknað út frá verstu niðurstöðu undanfarinna 250 bankadaga. Eiginfjárbörf vegna gjaldeyrisáhættu jafngildir summu tveggja eins árs 99% VaR mælinga.

Samþjöppunaráhætta:

Eiginfjárbörf fyrir lántakasamþjöppunaráhættu er reiknuð með því að leiðrétta fyrir misleitni í lánasafninu. Þetta er mikilvægt þar sem líkanið sem metur eiginfjárbörf vegna útlánaáhættu gerir ráð fyrir að lánasafnið sé óendanlega stórt og einsleitt. Þannig er eiginfjárbörf vegna lántakasamþjöppunar viðbót við eiginfjárbörf vegna útlánaáhættu.

Innra líkan er notað til að mæla viðbótareiginfjárbörf vegna atvinnugreinasamþjöppunar í lánasafninu, þ.e. viðbót vegna samþjöppunaráhættu. Eiginfjárbörf er fengin með því að mæla aukningu í eiginfjárbörf vegna útlánaáhættu þegar samfylgni vegna samþjöppunar í safni er bætt við.

Vaxtaáhætta utan veltubókar:

Bankinn reiknar eiginfjárbörf vegna vaxtaáhættu utan veltubókar sem áætluð markaðsvirðisáhrif á eigið fé bankans vegna flatrar hliðrunar á vaxtaferlum.

Rekstraráhætta:

Bankinn notar grundvallaraðferð (e. Basic Indicator Approach) Basel reglnanna til að reikna eiginfjárbörf vegna rekstraráhættu.

Viðskiptaáhætta:

Bankinn notar innra líkan til að reikna eiginfjárbörf vegna viðskiptaáhættu sem leiðir af kvikleika tekjustreymis bankans fyrir hagnað eða tap vegna annarra veigamikilla áhættuþátta.

Laga- og stjórnsvaldsáhætta:

Eiginfjárbörf er reiknuð sem tap vegna yfirstandandi deilna.

Skýringar við samstæðuársreikning

46. Eiginfjárbörf vegna mismunandi áhættubátta

Eiginfjárbörf lækkaði lítillega á árinu 2012 sem má að mestu leyti rekja til bættra gæða útlánasafnsins og nákvæmari mælinga á lántakasambjöppun. Laga- og stjórnvaldsáhætta hefur hækkað líkt og vaxtaáhætta utan veltubókar en bankinn hefur endurskoðað aðferðafræði sína við næmnigreiningu vaxtaáhættu utan veltubókar á þann hátt að notaðar eru stærri hliðranir en áður í samræmi við vaxtasögu og flökt vaxtaferla. Útlánaáhætta er veigamesta áhætta bankans og dró úr henni á árinu 2012. Lækkunina má eins og áður segir rekja til bættra gæða útlánasafnsins.

Eiginfjárbörf	2012	2011
Útlánaáhætta - Lán til viðskiptavina og lánastofnana	68.764	69.296
Útlánaáhætta - aðrar eignir	5.041	6.834
Markaðsáhætta	5.865	7.399
Gjaldeyrisáhætta	3.676	2.443
Rekstraráhætta	8.111	6.520
Lántakasambjöppunaráhætta	8.099	21.603
Geirasambjöppunaráhætta	2.710	2.466
Vaxtaáhætta	10.688	5.055
Viðskiptaáhætta	4.056	3.260
Laga- og stjórnvaldsáhætta	18.913	12.800
Samtals	135.923	137.676
(Eiginfjárbörf/ Áhættugrunni)	15,5%	15,3%

Útlánaáhætta 31. desember 2012	Vegið meðaltal		Áhættu- skuld- binding (EAD)	Eigin- fjárbörf (EC)
	Líkur á van- efndum	Tap að gefnum vanefndum (LGD)		
Fjármálastofnanir	1,5%	45,0%	58.357	2.716
Opinberir aðilar	1,2%	44,9%	26.277	1.687
Einstaklingar	2,7%	33,2%	214.516	8.078
Fyrirtæki	6,0%	44,0%	527.410	56.283
Samtals	4,6%	41,3%	826.560	68.764

Útlánaáhætta 31. desember 2011	Vegið meðaltal		Áhættu- skuld- binding (EAD)	Eigin- fjárbörf (EC)
	Líkur á van- efndum	Tap að gefnum vanefndum (LGD)		
Fjármálastofnanir	3,1%	45,0%	95.656	2.838
Opinberir aðilar	0,9%	44,8%	19.725	1.052
Einstaklingar	2,8%	32,3%	173.013	7.081
Fyrirtæki	8,8%	43,8%	493.207	58.325
Samtals	6,6%	41,4%	781.601	69.296

Áhættustýring

47. Áhættustýringarrámmi

Stjórnskipulag áhættustjórnunar samstæðunnar í árslok 2012 er sem hér segir:

Eftirlit bankaráðs	Bankaráð				
	Innri endurskoðun, Endurskoðunar- og áhættunefnd, Stjórnháttanefnd				
Helstu stjórnunareiningar og nefndir	Bankastjóri				
	Áhættu- og fjármálanefnd				
	Lánanefnd				
	Framkvæmdanefnd				
Tegundir áhættu	Regluvörslu áhætta	Útlána áhætta	Markaðs áhætta	Rekstrar áhætta	Lausafjár áhætta

Bankaráð ber ábyrgð á mótun og eftirliti með almennri áhættustjórnunarstefnu samstæðunnar og setningu áhættuvilja og áhættumarka. Bankastjóri er ábyrgur fyrir árangursríkri innleiðingu áhættustjórnunarstefnu og áhættuvilja í gegnum stjórnskipulag og nefndir. Bankastjóri hefur sett á stofn og á sæti í Áhættu- og fjármálanefnd, Lánanefnd og Framkvæmdastjórn.

Skýringar við samstæðuársreikning

47. Áhættustýringarrámmi (framhald)

Lánanefnd fjallar um útlánaáhættu, bæði útlánamörk einstakra viðskiptavina og útlánareglur bankans - en Áhættu- og fjármálanefnd fjallar aðallega um markaðsáhættu, lausafjáraáhættu og lagaáhættu. Áhættu- og fjármálanefnd fylgist með allri áhættu bankans og ber ábyrgð á að starfað sé í samræmi við áhættuvilja og áhættumörk bankans. Að auki sér nefndin um að yfirfara og samþykka allar breytingar á áhættulíkönunum áður en þær eru lagðar fyrir bankaráð. Fundir framkvæmdastjórnar eru samráðsvettvangur bankastjóra og framkvæmdastjóra þar sem tekið er fyrir það sem er efst á baugi í málefnum hvers sviðs. Framkvæmdastjórn tekur allar helstu ákvarðanir sem ekki er fjallað um á öðrum vettvangi eða í öðrum fastanefndum.

Áhættustýring ber ábyrgð á virkni áhættustjórnunarumgjörð bankans og eftirfylgni við settar áhættureglur og áhættumörk. Dótturfélög bankans hafa eigin áhættustýringareiningar en Áhættustýring fær upplýsingar um áhættuskuldbindingar frá dótturfélögnum og samtvinnað þær við áhættuskuldbindingar samstæðunnar.

Undir Áhættustýringarsvið heyrja sex deildir.

- Útlánastýring ber ábyrgð á mati og yfirferð á áhættu lánsbeiðna til viðskiptavina umfram útlánaheimild einstakra starfseininga og til viðskiptavina sem eru flokkaðir gulir, appelsínugulir eða rauðir (sjá nánar í skýringu númer 52). Ákvörðunum um lánveitingar umfram heimildir Áhættustýringar er vísað til Lánanefndar bankans.
- Útlánaeftirlit ber ábyrgð á eftirliti með útlánaáhættu í lánasafni bankans. Til eftirlits er rekið eftirlits- og flokkunarkerfi útlána. Deildin ber ábyrgð á aðferðafræði Verðmats lánasafns bankans sem og afskriftarferli. Þar að auki vinnur deildin einnig með öðrum deildum að greiningu virðisrýrnunar.
- Markaðsáhætta ber ábyrgð á og sér um mælingar á og eftirlit með markaðsáhættu, lausafjáraáhættu og vaxtaáhættu utan veltubókar samstæðunnar. Markaðsáhætta ber einnig ábyrgð á að hafa eftirlit með afleiðuviðskiptum bankans, bæði vegna áhættuvarna og viðskipta við viðskiptamenn. Markaðsáhætta sinnir eftirliti með gjaldeyrisjöfnuði bankans, sjóðum í eigu bankans og félögum tengdum honum, ásamt því að veita þjónustu til Lífeyrissjóða í stýringu hjá bankanum. Þar að auki ber deildin ábyrgð á skýrslugjöf um viðeigandi áhættuþætti til innri og ytri aðila.
- Rekstraráhætta ber ábyrgð á að tryggja að rekstraráhætta í starfseminni sé vöktuð og þekkt og að bankinn innleiði, viðhaldi og hafi eftirlit með skilvirkum ramma um stýringu á rekstraráhættu.
- Líkön og greining ber ábyrgð á að þróa og viðhalda innri líkönum bankans og tengdum ferlum til að mæla áhættu og eiginfjárbörf auk þess að styðja innleiðingu slíkra líkana og ferla innan bankans. Deildin ber einnig ábyrgð á greiningu útlánaáhættu, eiginfjárþarfar og áhættuvilja auk þess að sjá um upplýsingagjöf þar um innan bankans og til ytri eftirlitsaðila.
- Hagfræðideild er sjálfstæð deild innan Áhættustýringar og greinir áhættuþætti í ytra umhverfi bankans, jafnt innanlands sem erlendis. Greiningar deildarinnar styðja stjórnendur í áætlanagerð, áhættustjórnun og ákvarðanatöku. Helstu verkefni deildarinnar tengd áhættustjórnun eru að hanna og greina efnahagslegar sviðsmyndir í gerð álagsprófa bankans.

Regluvarsla hefur eftirlit með því að reglum um verðbréfa- og innherjaviðskipti nr. 108/2007, lögum um verðbréfaviðskipti nr. 67/2006, lögum um aðgerðir gegn peningabætti og öðrum viðeigandi lögum og reglum sé framfylgt á samstæðugrundvelli. Regluvarsla fylgist einnig með því að samstæðan starfi í samræmi við siðareglur og reglur um markaðsmisnotkun, hagsmunaárekstra og bestu starfshætti. Regluvarsla er ein af stoðdeildum samstæðunnar og er hluti af fyrirtækjamenningu hennar.

Innri endurskoðun er hluti af áhættustýringarramma bankans auk þess að vera þáttur í eftirlitskerfi hans. Markmið Innri endurskoðunar er að staðfesta að innra eftirlitskerfi bankans, þar með talið áhættustjórnun sé fullnægjandi og virk. Skilvirkni áhættustýringar og áhættustýringarferla samstæðunnar, þ.m.t. ICAAP ferlið, er metin af Innri endurskoðun sem skilar niðurstöðum til bankaráðs. Starfsemi Innri endurskoðunar tekur til allra starfseininga, einnig dótturfélaga bankans.

48. Áhættuvilji

Á árinu 2012 var áhættuvilji samstæðunnar endurskoðaður, endurbættur og innleiddur fyrir árið 2013. Yfirlýsing um áhættuvilja samstæðunnar er:

„Stefna Landsbankans er að taka aðeins áhættu sem hann skilur, getur metið og mætt. Bankinn stefnir að því að vera metinn til jafns við bestu banka á Norðurlöndum í sambærilegum rekstri.

Landsbankinn leitast við að viðhalda traustum viðskiptasamböndum. Hann mun nýta tækifæri á mörkuðum til að tryggja dreifða og trausta fjármögnun. Landsbankinn forðast að tengjast viðskiptum sem geta skaðað orðspor hans.

Bankinn stofnar til viðskipta með það að markmiði að takmarka sveiflur í starfsemi sinni og að vera ávallt í stakk búinn til að standast áföll. Viðskipti bankans taki mið af stöðu bankans og viðskiptavina hverju sinni svo og mögulegra innbyrðis tengsla þeirra. Arðsemi bankans skal metin út frá áhættu í rekstri.

Skýringar við samstæðuársreikning

48. Áhættuvilji (framhald)

Fyrirtækjamenning Landsbankans einkennist af faglegum vinnubrögðum og ferlum sem styðja við öfluga áhættustefnu. Stjórnendur og starfsmenn bera ábyrgð á eftirliti og stjórnun áhættu sem verður til innan þeirra eininga. Ákvarðanir eru teknar að undangenginni ítarlegri og faglegri umræðu um helstu kosti með langtíma hagsmuni bankans að leiðarljósi. Öflug eftirfylgni með ákvörðunum og vöktun áhættu er samofin allri starfsemi bankans."

49. Áhættustjórnunarferli

Áhætta er eðlislæg í starfsemi bankans og er henni stýrt með samfelldri greiningu, mælingu og eftirliti sem tekur mið af áhættumörkum og öðrum eftirlitsþáttum. Áhættugreining felst í að greina uppruna og gerð hugsanlegra áhættupáttanna í starfsemi bankans. Áhættumæling felur í sér viðeigandi mælingu á greindum áhættupáttum til að hægt sé að stýra og fylgjast með þeim. Síðast en ekki síst tryggir áhættueftirlit fylgni við reglur og ferla og samræmi við áhættuvilja samstæðunnar.

Markmið áhættureglna og ferla bankans er að tryggja að áhætta í rekstri hans sé þekkt, mæld og vöktuð og að henni sé stýrt með virkum hætti. Áhætta er stýrt þannig að tryggt sé að hún haldist innan þeirra marka sem bankinn hefur sett sér, áhættuvilja samstæðunnar og þannig að hún samræmist kröfum eftirlitsaðila. Til að tryggja að flökt sem getur haft áhrif á eigið fé og afkomu bankans sé takmarkað og viðráðanlegt hefur bankinn innleitt ýmsar reglur varðandi uppbyggingu áhættu í eignasafni sínu sem er nánar skýrt frá undir hverri áhættutegund.

Áhættustefnu er framfylgt með markmiðasetningu, viðskiptastefnu, innri reglum og áhættumörkum sem uppfylla regluverk fjármálamarkaða.

Samstæðan stendur frammi fyrir eftirfarandi mikilvægum áhættum vegna fjármálagerninga:

- Útlánaáhætta
- Markaðsáhætta
 - Gjalddeyrisáhætta
 - Vaxtaáhætta
 - Önnur markaðsáhætta
- Lausafjrááhætta
- Rekstraráhætta

Samstæðan skoðar einnig aðra viðeigandi áhættupætti, svo sem viðskiptaáhættu og laga- og stjórnvaldsáhættu.

Fjallað er um ofangreindar mikilvægar áhættur í skýringunum hér á eftir.

Útlánaáhætta

50. Greining útlánaáhættu

Útlánaáhætta er skilgreind sem áhættan á að bankinn verði fyrir tjóni standi mótaðili ekki við skuldbindingar sínar og að verðmæti veðandlaga þeirra munu ekki nægja til endurheimtu krafna.

Útlánaáhætta er stærsta einstaka áhættan sem bankinn stendur frammi fyrir og hún verður aðallega til vegna útlána og krafna á viðskiptavini og fjárfestinga í skuldabréfum, en einnig vegna lánsloforða, bankaábyrgða og skjalaábyrgða, mótaðilaáhættu í afleiðuviðskiptum og uppgjörsáhættu.

51. Mat á útlánaáhættu

Útlánaáhætta er metin út frá þremur meginþáttum, líkum á vanefndum (PD), tap að gefnum vanefndum (LGD) og áhættuskuldbindingum. Í þeim tilgangi að mæla líkur á vanefndum hefur bankinn þróað innramatskerfi auk nokkurra innri lánshæfismatslíkana. Markmið með lánshæfismatslíkönum er að veita gott mat á eiginleikum lántakenda, skilvirkan mælikvarða á mismunandi gæðum útlána og nákvæmt, samræmt mat á áhættu, svo sem líkum á vanefndum. Innri lánshæfiseinkunnir bankans og líkur á vanefndum gegna mikilvægu hlutverki í áhættustjórnun og ákvarðanatökum, í almennri ákvarðanatöku um útlán og hlutverkaskiptingu í stjórnskipulagi.

Lánshæfismatskerfið flokkar lántakendur eftir ákveðnum einkunnakvarða sem endurspeglar áhættuna á að lántakendur fari í vanefnd, þ.e. gæði útlánanna. Einkunnakvarðinn fyrir lántakendur sem ekki hafa farið í vanefnd nær frá 1 upp í 10. Einkunnin 10 gefur til kynna mestu gæði útlána og einkunnina 0 fá lántakendur sem farið hafa í vanefnd. Úthlutun lánshæfiseinkunna er studd af lánshæfismatslíkönum sem tekur m.a. tillit til upplýsinga eins og atvinnugreinaflokkunar, fjárhagsupplýsinga og greiðsluhegðunar.

Úthlutun lánshæfiseinkunna og samþykkt þeirra er samofin útlánaferlinu og eru einkunnirnar endurskoðaðar og uppfærðar árlega hið minnsta eða þegar mikilvægar upplýsingar um lántakanda eða útlán berast, hvort sem fyrr greinist.

Skýringar við samstæðuársreikning

51. Mat á útlánaáættu (framhald)

Tap að gefnum vanefndum (LGD) er mælt með líkönum samkvæmt ramma Basel um útreikning eiginfjárþarfar. Þar að auki hefur bankinn innleitt innra líkan fyrir tap að gefnum vanefndum sem tekur tillit til fleiri tegunda trygginga auk þess sem það er næmara fyrir veðstöðu en ofangreint Basel líkan.

Áhættuskuldbinding er reiknuð með breytingastuðli útlána samkvæmt Basel ramma.

52. Eftirlit með útlánaáættu

Samstæðan fylgist með lánþegum til að greina eins fljótt og auðið er merki um veikleika í fjárhagsstöðu þeirra sem hefur neikvæð áhrif á tekjur og lausafjárstöðu þeirra.

Til viðbótar við lánshæfiseinkunnir notar bankinn eftirlitskerfi sem flokkar í fjóra útlánaáættuflokka (grænn, gulur, appelsínugulur og rauður). Flokkunarkerfið er eftirfarandi:

- Grænir viðskiptavinir eru taldir standa undir skuldbindingum sínum vandkvæðalaust.
- Gulir viðskiptavinir eru á vöktunarlista 1, eiga við tímabundna erfiðleika að stríða og gætu þurft frestun afborgana eða breytingar á lánstíma eða skilmálum.
- Appelsínugulir viðskiptavinir eru á vöktunarlista 2. Þessir viðskiptavinir eru enn í umsjá viðeigandi viðskiptaæiningar en líklegt er að endurskipulagning skulda eða frestun afborgana reynist nauðsynleg.
- Rauðir viðskiptavinir eru undir eftirliti Fyrirtækjalausna og þarfnast endurskipulagningar, afskrifta eða umbreytingar skulda í hlutafé. Mögulegt er að bankinn taki við starfsemi fyrirtækis, í sumum tilvikum er gengið að veðum eða ábyrgðum og/eða starfsemin seld.

Útlánaeftirlit innan Áhættustýringar ber, ásamt viðskiptaæiningum, ábyrgð á að sannreyna lítaflokkun viðskiptavina og flutning viðskiptavina frá viðskiptaæiningum til Fyrirtækjalausna.

Þar sem því var komið við var lánshæfismat ytri matsaðila notað til viðmiðunar við stýringu á útlánaáættu skuldabréfa. Að öðrum kosti notaði bankinn gangvirðisamat miðað við tiltækar upplýsingar og eigið mat.

Samstæðan metur útlánaáættu afleiðna með því að reikna útlánaígildi hvers afleiðugernings. Útlánaígildið er markaðsvirði samnings auk hlutfalls af nafnverði afleiðunnar sem fer eftir tegund afleiðunnar. Hlutfallið er tvöfalt hærra en 99% VaR (Value at Risk) sem reiknað er fyrir hvert undirliggjandi skuldabréf eða gjaldmiðil út frá sögulegum sveiflum yfir fimm daga eignarhaldstímabili

53. Stýring útlánaáættu

Stýring samstæðunnar á útlánaáættu byggir á virku eftirliti af hálfu bankaráðs, bankastjóra, Áhættu- og fjármálanefndar, Lánanefndar, útlánadeildum Áhættustýringarsviðs og viðskiptaæininga. Útlánaáættu er stýrt í samræmi við yfirlýstan áhættuvilja og útlánastefnu sem samþykkt er af bankaráði, sem og ítarlegar útlánareglur sem bankastjóri samþykkir. Yfirlýsing um áhættuvilja og útlánastefna kveða á um takmarkanir á áhættu vegna stórra áhættuskuldbindinga við einstaka lántaka eða hópa lántaka, samþjöppunaráættu og áhættu gagnvart ákveðnum atvinnugreinum. Bankastjóri tryggir að áhættustefnunni sé framfylgt í innri reglum og verkferlum samstæðunnar. Bankastjóri og yfirstjórnendur bankans fylgjast með því að einstaka viðskiptaæiningar starfi í samræmi við áhættustefnuna.

Þrepaskiptar útlánaheimildir eru ákvarðaðar út frá stærð viðskiptaæininga, tegund viðskiptavina og reynslu starfsmanna á útlánum. Útlánaáættvarðanir umfram útlánaheimild viðskiptaæininga krefjast staðfestingar Útlánastýringar innan Áhættustýringar. Útlánaáættvarðanir umfram heimildir Útlánastýringar eru háðar samþykki Lánanefndar bankans. Útlánaáættvarðanir umfram heimildir Lánanefndar eru háðar samþykki bankaráðs, sem fer með hæstu útlánaheimild bankans.

54. Varnir gegn útlánaáættu

Miðlun áhættu í útlánasafni bankans er lykilatriði í útlánastefnu samstæðunnar og eru varnir vegna útlánaáættu innbyggðar í feril útlánaáættvarðana. Trygging útlána með veðtöku er ein helsta aðferð bankans til að lágmarka útlánaáættu auk þess að í tilfelli margra lánategunda er þess krafist meðalögum að trygginga sé aflað, t.a.m. við fjármögnun húsnæðis. Einnig er það markaðsvenja að tryggja útlán.

Mikilvægustu tegundir trygginga eru fastafjármunir og fjáreignir (hlutabréf og skuldabréf).

Skýringar við samstæðuársreikning

54. Varnir gegn útlánaáhættu (framhald)

Fjárhæð og tegund tryggingarinnar miðast við mat á útlánaáhættunni sem tengist gagnaðilanum. Matsaðferðir og viðunandi tegundir trygginga eru skilgreindar í útlánareglum samstæðunnar. Útlán samstæðunnar eru m.a. tryggð með veði í íbúðar- eða atvinnuhúsnæði, jörðum, verðbréfum, flutningaskipum, fiskiskipum ásamt óframseljanlegum veiðiheimildum, flugvélum o.s.frv. Samstæðan tekur einnig veð í kröfum og rekstrarfjármunum, svo sem vélbúnaði og tækjum til tryggingar lánum. Húsnæðislán eru tryggð með veði í undirliggjandi eign. Ekki eru gerðar jafn strangar kröfur til tryggingar skammtímalána til einstaklinga á borð við yfirdráttarlán og kreditkortalán.

Samstæðan metur reglulega tryggingar sem hún hefur að veði lánum sínum. Samstæðan hefur þróað líkön til að meta virði helstu tegunda trygginga. Í þeim tilfellum þar sem líkön samstæðunnar ná ekki til trygginganna reiknar hún virði þeirra handvirkt. Virði trygginganna er þá metið sem markaðsvirði þeirra að teknu tilliti til frádrags (e. haircut). Frádragið er hóflegt mat á kostnaði við að selja eignina nauðungarsölu. Kostnað við slíka sölu má rekja til umsýslu- og viðhaldskostnaðar á meðan eignin er á sölu, gjalda fyrir utanaðkomandi ráðgjöf og hugsanlegar virðisrýrnunar á tímabilinu. Innra líkan reiknar frádrag vegna verðbréfa og byggist það á breytum á borð við verðflökt og seljanleika.

Samstæðan fylgist með markaðsvirði trygginga og getur krafist aukinna trygginga í samræmi við undirliggjandi lánasamninga.

Bankinn er að ljúka innleiðingu nýs tryggingakerfis. Hið nýja kerfi er þróað innanhúss og gerir bankanum kleift að meta gæði og virði veða og trygginga að baki lánasafninu.

Til að draga frekar úr áhættu í tengslum við fjármálagerninga gerir samstæðan jöfnunarsamninga sem gera henni kleift að skuldajafna alla samninga sem jöfnunarsamningurinn tekur til ef til vanskila kemur. Samningarnir ná almennt yfir öll markaðsviðskipti milli bankans og viðskiptamanns.

Almennt eru engar tryggingar teknar fyrir útlánunum og kröfum á fjármála fyrirtæki né heldur fyrir markaðsskuldabréfum og öðrum verðbréfum með föstum tekjum.

Afleiður

Til að draga úr útlánaáhættu vegna afleiðusamninga velur bankinn mótaðila út frá ströngum reglum þar sem viðskiptavinir verða að uppfylla skilyrði fagfjárfesta, auk annarra skilyrða. Bankinn gerir einnig hefðbundna ISDA („International Swaps and Derivatives Association“) rammasamninga. Verðbréfaskráningar Íslands um skuldajöfnun við erlenda mótaðila og sambærilega samninga við innlenda mótaðila. Slíkir samningar innihalda meðal annars nettunar og jöfnunarheimildir.

Rík krafa er gerð um tryggingar og veð allra afleiðusamninga samstæðunnar. Daglegt eftirlit er með stöðu trygginga auk þess sem afleiðusamningar viðskiptavina eru varðir að fullu.

Eftirlitskerfi bankans fylgist með stöðu afleiðusamninga innan dags, kallar á auknar tryggingar og heldur utan um jöfnunarsamninga.

55. Virðisrýrnun útlána

Samkvæmt reglum bankans eru einstaka fjáreignir umfram mikilvægismörk skoðuð að minnsta kosti ársfjórðungslega og oftast ef aðstæður krefjast. Virðisrýrnun fyrir hvert útlán sem er umfram mikilvægismörk er ákveðin í hverju tilfelli fyrir sig með því að meta það tap sem hefur átt sér stað á reikningsskiladegi. Mat á almennti virðisrýrnun er heimilt í eftirfarandi tilfellum: (i) söfn einsleitra lána sem hvert og eitt er innan mikilvægismarka og (ii) tap sem hefur átt sér stað en er ekki enn sérgreint, byggt á sögulegri reynslu, upplýstu mati og tölfærðilegum reiknaðferðum.

Ef endurskoðun á væntu sjóðstreymi leiðir til endurmats á núverandi virði sjóðstreymis (reiknað miðað við virka vexti) er mismunurinn færður í rekstrarreikning (sem virðisrýrnun eða heildar leiðrétting á lánum og kröfum). Virðisrýrnun er reiknuð út frá virkum vöxtum fyrir endurmat á væntu sjóðstreymi. Ef endurmat á væntu sjóðstreymi leiðir til breytinga á bókfærðu virði er það fært sem hagnaður eða tap í rekstrarreikning. Áhrif fjárhagslegrar endurskipulagningar viðskiptamanna bankans árið endurspeglast í virðisrýrnun útlána, eða virðisbreytingum á útlánunum, enda hefur vænt sjóðstreymi viðskiptamanna breyst.

Samstæðan hefur dregið verulega úr útlánunum í erlendri mynt til viðskiptavina nema að tekjur viðkomandi séu í sömu eða sambærilegri mynt.

Skýringar við samstæðuársreikning

56. Hámarks útlánaáætta og skipting eftir atvinnugreinum

Töflurnar hér á eftir sýna hámarks útlánaáættu samstæðunnar 31. desember 2012 og 2011. Fyrir eignir innan efnahagsreiknings er staðan byggð á bókfærðri stöðu í uppgjöri samstæðunnar. Stöður utan efnahagsreiknings í töflunum hér að neðan eru hámarksgræiðslur sem samstæðan gæti þurft að inna af hendi vegna ábyrgða, lánaskuldbindinga og óáðreginna yfirdráttarheimilda og kreditkortaheimilda.

Samstæðan notar ISAT 08 við flokkun fyrirtækja.

	Fyrirtæki												
	Fjármála- fyrirtæki	Opinberir aðilar*	Einstaklingar	Sjávarút- vegur	Byggingar- iðnaður og fasteigna- félög	Þjónusta	Smásala	Eignar- halds- félög	Iðnaður	Landbún- aður	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Aðrir	Bókfært verð
31. desember 2012													
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	25.898	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.898
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	9.528	216.935	-	-	3	-	-	397	352	-	-	993	228.208
Afleiðusamningar	1.039	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1.043
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	64.349	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64.349
Útlán og kröfur á viðskiptavini	-	11.576	195.047	142.952	104.928	52.700	42.019	60.009	25.665	10.199	19.413	1.579	666.087
Aðrar fjáreignir	8.106	276	600	11	300	587	-	-	253	-	2	346	10.481
Útlánaáætta í efnahagsreikningi samtals	83.022	254.685	195.647	142.963	105.231	53.287	42.019	60.406	26.270	10.199	19.415	2.922	996.066
Útlánaáætta utan efnahagsreiknings	4.054	14.215	28.146	14.374	30.797	11.465	8.612	1.147	2.361	1.049	2.496	46	118.762
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	-	95	463	1.731	23.149	2.123	1.685	208	584	39	552	35	30.664
Ónýttar lánsheimildir	1.500	9.022	22	10.592	5.628	2.122	1.948	278	194	701	901	-	32.908
Ónýttur yfirdráttur/kreditkortaheimildir	2.554	5.098	27.661	2.051	2.020	7.220	4.979	661	1.583	309	1.043	11	55.190
Hámarks útlánaáætta	87.076	268.900	223.793	157.337	136.028	64.752	50.631	61.553	28.631	11.248	21.911	2.968	1.114.828
Hlutfall af bókfærðu verði	7,8%	24,1%	20,1%	14,1%	12,2%	5,8%	4,5%	5,5%	2,6%	1,0%	2,0%	0,3%	100%

*Opinberir aðilar eru stjórnvöld, fyrirtæki í ríkiseigu, Seðlabanki og sveitarfélög.

Skýringar við samstæðuársreikning

56. Hámarks útlánaáætta og skipting eftir atvinnugreinum (framhald)

	Fyrirtæki												
	Fjármála- fyrirtæki	Opinberir aðilar*	Einstaklingar	Sjávarút- vegur	Byggingar- iðnaður og fasteigna- félög	Þjónusta	Smásala	Eignar- halds- félög	Iðnaður	Landbún- aður	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Aðrir	Bókfært verð
31. desember 2011													
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	8.823	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.823
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	10.118	208.802	-	-	2	-	-	2.249	306	-	-	371	221.848
Afleiðusamningar	100	-	-	43	-	-	-	-	-	-	-	16	159
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	100.133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.133
Útlán og kröfur á viðskiptavini	-	12.139	173.222	135.397	101.958	66.120	42.401	48.622	28.008	8.506	20.168	2.589	639.130
Aðrar fjáreignir	3.089	42	-	11	-	562	-	600	2	-	4	11	4.321
Útlánaáætta í efnahagsreikningi samtals	113.440	229.806	173.222	135.451	101.960	66.682	42.401	51.471	28.316	8.506	20.172	2.987	974.414
Útlánaáætta utan efnahagsreiknings	0	7.583	31.658	11.272	8.192	8.586	11.348	6.466	2.876	2.150	2.626	1.156	93.913
Fjárhagslegar ábyrgðir	-	28	512	1.232	3.949	2.529	1.723	275	690	170	1.195	32	12.335
Ónýttar lánsheimildir	-	4.130	22	7.875	2.380	254	4.851	5.507	369	1.655	371	327	27.741
Ónýttur yfirdráttur/kreditkortaheimildir	-	3.425	31.124	2.165	1.863	5.803	4.774	684	1.817	325	1.060	797	53.837
Hámarks útlánaáætta	113.440	237.389	204.880	146.723	110.152	75.268	53.749	57.937	31.192	10.656	22.798	4.143	1.068.327
Hlutfall af bókfærðu verði	10,6%	22,2%	19,2%	13,7%	10,3%	7,1%	5,0%	5,5%	2,9%	1,0%	2,1%	0,4%	100,0%

*Opinberir aðilar eru stjórnvöld, fyrirtæki í ríkiseigu, Seðlabanki og sveitarfélög.

Skýringar við samstæðuársreikning

57. Tryggingar og veðhlutföll eftir atvinnugreinum

Veðhlutfallið lýsir hámarks áhættuskuldbindingu útlánaáættu (bókfært virði lána og liðir utan efnahags) sem hlutfall af heildarverðmati trygginga. Veðhlutfall er einn af lykiláhættumatsþáttum þegar verið er að meta lánveitingar einstakra viðskiptamanna. Áhættan á vanefnd viðskiptamanns er í forgrunni við veitingu útlána og líkurnar á því að lánveitandi taki á sig tap við nauðungarsölu aukast á sama tíma og virði trygginga lækkar. Hátt veðhlutfall gefur til kynna minna nými til áhættuvarna gegn verðlækkunum trygginga eða gegn hækkunum útlána ef endurgreiðslur eru ekki inntar af hendi og vöxtum bætt við útistandandi kröfu.

	Veðhlutfall - Tryggt að fullu					Veðhlutfall - Tryggt að hluta		Án trygginga*	Virðis- rýrnunar- sjóður	Hámarks útlána- áhætta
	0% - 25%	25% - 50%	50% - 75%	75% - 100%	Samtals	>100%	Virði trygginga			
31. desember 2012										
Fjármálafyrirtæki	-	-	-	-	-	-	-	68.404	-	68.404
Opinberir aðilar	25	43	172	104	344	6.002	1.142	19.552	107	25.791
Einstaklingar	6.621	11.206	14.577	18.473	50.877	100.197	64.967	84.679	12.560	223.193
Fyrirtæki										
Sjávarútvegur	1.091	4.765	24.202	20.277	50.335	90.952	58.291	22.564	6.525	157.326
Byggingariðnaður og fasteignafélög	320	1.833	3.167	9.321	14.641	121.949	49.980	6.765	7.630	135.725
Eignarhaldsfélög	402	163	1.043	1.950	3.558	49.780	32.115	14.044	6.226	61.156
Smásala	159	641	1.281	1.065	3.146	42.039	17.042	10.977	5.530	50.632
Þjónusta	803	811	10.719	1.581	13.914	34.793	14.160	18.673	3.217	64.163
Upplýsingatækni og samskipti	25	35	65	29	154	20.727	6.396	1.383	357	21.907
Iðnaður	72	278	729	1.010	2.089	19.283	10.786	7.792	1.138	28.026
Landbúnaður	176	119	262	64	621	10.205	3.910	970	547	11.249
Annað	3	-	77	-	80	41	26	1.696	193	1.624
Samtals	9.697	19.895	56.294	53.874	139.759	495.968	258.815	257.499	44.030	849.196
31. desember 2011										
Fjármálafyrirtæki	-	-	-	-	-	-	-	100.133	-	100.133
Opinberir aðilar	29	43	105	214	391	2.135	1.041	17.270	74	19.722
Einstaklingar	9.466	13.732	25.297	21.487	69.982	46.169	26.231	96.463	7.732	204.882
Fyrirtæki										
Sjávarútvegur	919	10.067	34.247	16.160	61.393	73.407	26.500	16.843	4.975	146.668
Byggingariðnaður og fasteignafélög	920	1.008	3.421	9.302	14.651	93.926	49.199	7.526	5.955	110.148
Eignarhaldsfélög	38	167	278	129	612	51.469	13.682	6.550	3.544	55.087
Smásala	1.270	889	1.760	1.908	5.827	46.687	13.270	3.512	2.277	53.749
Þjónusta	571	1.476	1.856	1.174	5.077	32.967	12.202	38.809	2.146	74.707
Upplýsingatækni og samskipti	120	70	16	29	235	19.646	3.961	3.071	158	22.794
Iðnaður	60	751	592	2.209	3.612	12.572	4.554	15.092	426	30.850
Landbúnaður	100	302	205	227	834	8.942	2.322	1.835	957	10.654
Annað	1	-	-	70	71	27	18	3.823	177	3.744
Samtals	13.494	28.505	67.777	52.909	162.685	387.947	152.980	310.927	28.421	833.138

*Kreditkortalán og yfirdrættir debetkorta eru flokkuð sem án trygginga. Ef veðhlutfall er lægra en 100% er lán metið sem tryggt að fullu. Ef veðhlutfall er hærra en 100% er lán metið sem tryggt að hluta og tilsvarende virði tryggingar er sýnt í töflunni

Skýringar við samstæðuársreikning

58. Útlán og kröfur á viðskiptavini og fjármálafyrirtæki - landfræðileg skipting

	Innlend	Erlend	Bókfært virði
31. desember 2012			
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	8.358	55.991	64.349
Útlán og kröfur á viðskiptavini	622.800	43.288	666.087
Samtals	631.158	99.279	730.436
31. desember 2011	Innlend	Erlend	Bókfært virði
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	6.242	93.891	100.133
Útlán og kröfur á viðskiptavini	589.666	49.465	639.130
Samtals	595.908	143.356	739.263

59. Tegundir trygginga

Eftirfarandi tafla sýnir tegundir trygginga sem notaðar eru til að lágmarka útlánaáættu:

31. desember 2012	Fasteignir	Skip	Innstæður	Verðbréf	Annað*	Samtals
Opinberir aðilar	1.575	-	32	-	38	1.645
Einstaklingar	152.374	23	2.339	2.438	88	157.262
Fyrirtæki						
Sjávarútvegur	5.395	112.632	136	2.564	5.455	126.182
Byggingariðnaður og fasteignafélög	77.958	-	1.162	340	1.559	81.019
Eignarhaldsfélög	4.751	-	210	27.304	3.627	35.892
Smásala	11.515	-	219	627	10.514	22.875
Þjónusta	30.372	430	866	2.678	1.982	36.328
Upplýsingatækni og samskipti	756	8	125	1.843	4.357	7.089
Iðnaður	7.179	-	385	5.408	1.370	14.342
Landbúnaður	3.203	-	4	-	2.671	5.878
Annað	261	-	1	-	-	262
Samtals	295.339	113.093	5.479	43.201	31.661	488.774
31. desember 2011	Fasteignir	Skip	Innstæður	Verðbréf	Annað*	Samtals
Opinberir aðilar	1.627	-	271	-	38	1.936
Einstaklingar	141.471	-	2.503	1.001	60	145.035
Fyrirtæki						
Sjávarútvegur	5.877	98.933	1.386	3.514	5.179	114.889
Byggingariðnaður og fasteignafélög	92.070	91	1.780	231	1.432	95.604
Eignarhaldsfélög	7.028	-	3.469	15.263	2.312	28.072
Smásala	12.440	-	1.536	56	7.689	21.721
Þjónusta	22.995	63	1.134	810	1.311	26.313
Upplýsingatækni og samskipti	715	-	144	1	2.368	3.228
Iðnaður	7.263	-	282	608	944	9.097
Landbúnaður	4.015	-	23	-	27	4.065
Annað	731	-	31	239	1.232	2.233
Samtals	296.232	99.087	12.559	21.723	22.592	452.194

*Aðrar tryggingar eru fjákröfur, vörureikningar, lausafé, ökutæki, vélar, loftför og birgðir.

Skýringar við samstæðuársreikning

60. Lán og kröfur eftir litaflokkum

Eftirfarandi tafla sýnir útlánaeftirlit skipt niður á litaflokkun lána. Nánari upplýsingar um eftirlit útlána og litaflokkana er að finna í skýringu 52, eftirlit með útlánaáættu.

Atvinnugreinar 31. desember 2012	Grænn	Gulur	Appelsínugulur	Rauður	Bókfært virði
Fjármálafyrirtæki	64.349	-	-	-	64.349
Opinberir aðilar	10.849	571	152	4	11.576
Einstaklingar	149.615	9.641	19.010	16.781	195.047
Fyrirtæki					
Sjávarútvegur	102.319	29.130	3.006	8.497	142.952
Byggingariðnaður og fasteignafélög	55.038	16.190	18.318	15.382	104.928
Eignarhaldsfélög	32.668	10.867	8.028	8.446	60.009
Smásala	18.643	16.075	2.470	4.831	42.019
Þjónusta	34.944	5.389	6.096	6.271	52.700
Upplýsingatækni og samskipti	18.853	192	202	166	19.413
Iðnaður	18.037	3.044	1.505	3.079	25.665
Landbúnaður	8.624	952	187	436	10.199
Annað	346	657	471	105	1.579
Samtals	514.285	92.708	59.445	63.998	730.436

Atvinnugreinar 31. desember 2011	Grænn	Gulur	Appelsínugulur	Rauður	Bókfært virði
Fjármálafyrirtæki	99.972	-	17	144	100.133
Opinberir aðilar	8.342	539	1.057	2.201	12.139
Einstaklingar	91.241	22.747	28.612	30.622	173.222
Fyrirtæki					
Sjávarútvegur	78.560	20.644	10.405	25.788	135.397
Byggingariðnaður og fasteignafélög	40.096	10.504	8.609	42.749	101.958
Eignarhaldsfélög	12.416	10.525	1.933	23.748	48.622
Smásala	17.013	6.692	475	18.221	42.401
Þjónusta	40.196	1.833	10.238	13.853	66.120
Upplýsingatækni og samskipti	19.996	68	45	59	20.168
Iðnaður	18.606	2.328	478	6.596	28.008
Landbúnaður	7.752	271	34	449	8.506
Annað	1.118	1.243	31	197	2.589
Samtals	435.308	77.394	61.934	164.627	739.263

61. Útlánagæði fjáreigna

	Bókfært virði brúttó					
	Engin vanskil eða sérstök virðisrýrnun	Vanskil en ekki sérstaklega virðisrýrt	Sérstaklega virðisrýrt	Samtals	Virðisrýrnunarsjóður	Bókfært virði
31. desember 2012						
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	25.898	-	-	25.898	-	25.898
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	219.009	9.199	-	228.208	-	228.208
Afleiðusamningar	1.043	-	-	1.043	-	1.043
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	64.349	-	-	64.349	-	64.349
Útlán og kröfur á viðskiptavini	450.885	60.078	199.154	710.117	(44.030)	666.087
Aðrar fjáreignir	10.481	-	-	10.481	-	10.481
Samtals	771.665	69.277	199.154	1.040.096	(44.030)	996.066
31. desember 2011						
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	8.823	-	-	8.823	-	8.823
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	212.930	8.918	-	221.848	-	221.848
Afleiðusamningar	159	-	-	159	-	159
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	99.972	161	-	100.133	-	100.133
Útlán og kröfur á viðskiptavini	439.699	117.264	110.587	667.550	(28.420)	639.130
Aðrar fjáreignir	4.321	-	-	4.321	-	4.321
Samtals	765.904	126.343	110.587	1.002.834	(28.420)	974.414

Virðisrýrnunarsjóðurinn felur í sér bæði sérstaka virðisrýrnun og almenna virðisrýrnun.

Skýringar við samstæðuársreikning

62. Útlán og aðrar kröfur þar sem ekki er um vanskil eða sérstaka virðisrýrnun að ræða

Eftirfarandi töflur sýna gæði útlána mæld með lánshæfiseinkunnum fyrir þau útlán sem eru ekki í vanskilum eða með sérstaka virðisrýrnun. Nánari lýsing á lánshæfiseinkunnum er að finna í skýringu 51, mat á útlánaáættu.

31. desember 2012	Einkunnir				Engin einkunn	Samtals
	10-7	6-4	3-1	0*		
Fjármálafyrirtæki	64.349	-	-	-	-	64.349
Opinberir aðilar	2.357	73	4.866	10	88	7.394
Einstaklingar	11.266	21.276	97.272	3.968	5.987	139.769
Fyrirtæki						
Sjávarútvegur	391	31.227	47.886	3.442	19	82.965
Byggingariðnaður og fasteignafélög	-	41.960	20.039	7.129	248	69.376
Smásala	-	23.468	13.203	1.174	477	38.322
Eignarhaldsfélög	-	26.667	2.775	223	248	29.913
Þjónusta	10.884	18.201	11.454	1.131	488	42.158
Upplýsingatækni og samskipti	-	239	13.724	30	26	14.019
Landbúnaður	54	4.872	16.337	230	154	21.647
Iðnaður	2	914	3.138	72	30	4.156
Annað	-	534	3	-	630	1.167
Samtals	89.303	169.431	230.697	17.409	8.395	515.235

31. desember 2011	Einkunnir				Engin einkunn	Samtals
	10-7	6-4	3-1	0*		
Fjármálafyrirtæki	100.133	-	-	-	-	100.133
Opinberir aðilar	2.761	86	5.699	12	103	8.661
Einstaklingar	7.347	13.874	63.433	2.587	3.904	91.145
Fyrirtæki						
Sjávarútvegur	486	38.787	59.480	4.276	23	103.052
Byggingariðnaður og fasteignafélög	-	40.895	19.530	6.948	241	67.614
Smásala	-	25.187	14.171	1.260	512	41.130
Eignarhaldsfélög	-	20.566	2.140	172	191	23.069
Þjónusta	13.370	22.360	14.070	1.389	599	51.788
Upplýsingatækni og samskipti	-	304	17.408	38	33	17.783
Landbúnaður	64	5.716	19.169	270	181	25.400
Iðnaður	3	1.420	4.874	109	46	6.452
Annað	-	489	3	-	576	1.068
Samtals	124.164	169.684	219.977	17.061	6.409	537.295

*Vegna þeirra reikningsskilaðferða sem beitt er eru lán og kröfur sem keyptar voru með afföllum ekki virðisrýrð, enda þótt samstæðan meti það svo að viðskiptamaður sé ekki líklegur til að standa við skuldbindingar sínar. Þannig geta slík lán verið í vanefndum en hvorki í vanskilum né sérstaklega virðisrýrð.

63. Útlán og aðrar kröfur sem eru í vanskilum en án virðisrýrnunar

Eftirfarandi tafla sýnir bókfært virði útlána og krafna á fjármálafyrirtæki og viðskiptavini, sem farið hafa í vanskil með samningsbundnar skuldbindingar sínar sem nemur einum degi eða fleirrum.

31. desember 2012	Vanskil 0-5 dagar	Vanskil 6-30 dagar	Vanskil 31 - 60 dagar	Vanskil 61 - 90 dagar	Vanskil yfir 90 dagar	Samtals
Opinberir aðilar	-	2	1	-	19	22
Einstaklingar	115	7.545	3.156	1.487	11.450	23.753
Fyrirtæki	1.052	4.570	2.134	1.262	27.285	36.303
Samtals	1.167	12.117	5.291	2.749	38.754	60.078

31. desember 2011	Vanskil 0-5 dagar	Vanskil 6-30 dagar	Vanskil 31 - 60 dagar	Vanskil 61 - 90 dagar	Vanskil yfir 90 dagar	Samtals
Fjármálafyrirtæki	-	1	7	8	144	161
Opinberir aðilar	-	18	2	102	65	188
Einstaklingar	3.205	7.810	4.523	2.725	24.655	42.918
Fyrirtæki	3.009	8.971	7.301	4.813	50.064	74.158
Samtals	6.214	16.800	11.833	7.648	74.928	117.425

Skýringar við samstæðuársreikning

Áhættustjórnun

64. Útlán og aðrar kröfur eftir atvinnugreinum

31. desember 2012	Bókfært virði brúttó	Ekki sérstök virðisrýrnun	Sérstaklega virðisrýrt				Almenn virðisrýrnun	Bókfært virði
			þar af í skilum	Sérstök virðisrýrnun	þar af í vanskilum*	Sérstök virðisrýrnun		
Fjármálafyrirtæki	64.349	64.349	-	-	-	-	-	64.349
Opinberir aðilar	11.682	7.750	3.717	51	108	11	44	11.576
Einstaklingar	207.608	165.035	22.436	3.549	7.577	6.379	2.632	195.047
Fyrirtæki								
Sjávarútvegur	149.477	86.823	54.380	2.448	1.749	1.496	2.582	142.952
Byggingariðnaður og fasteignafélög	112.558	78.437	22.988	1.926	3.503	1.869	3.835	104.928
Eignarhaldsfélög	66.235	37.378	22.050	564	582	2.575	3.087	60.009
Smásala	47.549	32.217	8.763	2.376	1.039	1.634	1.520	42.019
Þjónusta	55.917	44.958	6.713	1.323	1.028	908	986	52.700
Upplýsingatækni og samskipti	19.770	14.076	5.287	186	50	46	126	19.413
Iðnaður	26.802	22.461	2.889	458	315	334	346	25.665
Landbúnaður	10.747	4.850	5.093	127	256	173	248	10.199
Annað	1.772	1.471	-	-	110	90	101	1.579
Samtals	774.466	559.805	154.316	13.008	16.317	15.515	15.507	730.436

31. desember 2011	Bókfært virði brúttó	Ekki sérstök virðisrýrnun	Sérstök virðisrýrnun				Almenn virðisrýrnun	Bókfært virði
			þar af í skilum	Sérstök virðisrýrnun	þar af í vanskilum*	Sérstök virðisrýrnun		
Fjármálafyrirtæki	100.133	100.133	-	-	-	-	-	100.133
Opinberir aðilar	12.143	8.607	3.457	24	-	-	50	12.139
Einstaklingar	186.033	135.840	21.612	3.354	8.039	4.025	353	173.222
Fyrirtæki								
Sjávarútvegur	137.878	115.326	12.729	1.876	2.367	821	2.278	135.397
Byggingariðnaður og fasteignafélög	107.013	74.563	19.358	1.090	2.082	1.888	2.977	101.958
Eignarhaldsfélög	51.112	40.406	4.317	1.160	355	1.598	786	48.622
Smásala	44.443	34.270	3.882	295	1.972	1.032	950	42.401
Þjónusta	68.301	58.225	4.450	305	1.300	1.097	744	66.120
Upplýsingatækni og samskipti	20.261	18.161	1.770	3	79	61	94	20.168
Iðnaður	28.709	26.172	1.201	137	210	253	36	28.008
Landbúnaður	8.834	6.031	1.470	477	48	41	439	8.506
Annað	2.823	2.216	-	-	195	159	17	2.589
Samtals	767.683	619.950	74.246	8.721	16.647	10.975	8.724	739.263

*Í vanskilum yfir 90 daga.

Skýringar við samstæðuársreikning

65. Virðisrýrnun útlána og krafna á fjármálafyrirtæki og viðskiptavini og annarra fjáreigna

	2012			2011		
	Viðskipta- vinir	Aðrar fjáreignir	Samtals	Viðskipta- vinir	Fjármála- fyrirtæki	Samtals
Staða í upphafi árs	28.420	-	28.420	21.122	2.178	23.300
Virðisrýrnun útlána og krafna	15.960	-	15.960	9.212	(2.178)	7.034
Innheimt áður afskrifuð útlán	811	-	811	98	-	98
Endanleg afskrift	(1.161)	-	(1.161)	(2.012)	-	(2.012)
Staða í lok árs	44.030	0	44.030	28.420	0	28.420
Sérstök virðisrýrnun	28.523	-	28.523	19.696	-	19.696
Almenn virðisrýrnun	15.507	-	15.507	8.724	-	8.724
Samtals	44.030	0	44.030	28.420	0	28.420
Hrein virðisrýrnun útlána og krafna						
Virðisrýrnun útlána og krafna	15.960	-	15.960	9.310	(2.178)	7.132
Innheimt áður afskrifuð útlán	-	(3.700)	(3.700)	(98)	-	(98)
Hrein virðisrýrnun ársins	15.960	(3.700)	12.260	9.212	(2.178)	7.034

66. Útlán sem hefur verið endursamið um

Á árinu 2009 hófst fjárhagsleg endurskipulagning á lánun og endursamið var um lán til viðskiptavina bankans sem færð voru frá LBI hf. Bankinn hefur hannað ferla og úrræði til að auðvelda fjárhagslega endurskipulagningu viðskiptavina sem eiga í greiðsluerfiðleikum. Slíkir ferlar og úrræði fela í sér breytingar á lántíma, afborgunum og samþykki á áætlunum stjórnenda. Árið 2012 hélt bankinn áfram að leggja áherslu á að endurskipuleggja lán til einstaklinga og fyrirtækja.

67. Stórar áhættuskuldbindingar

Þann 31. desember 2012 voru tveir viðskiptamenn bankans skilgreindir sem stórar áhættuskuldbindingar (2011: tveir viðskiptamenn), þ.m.t. dótturfélög sem skilgreind eru til sölu. Viðskiptavinir teljast til stórra áhættuskuldbindinga ef heildar skuldbindingar þeirra eða fjárhagslega- eða stjórnunarlega tengdra aðila eru umfram 10% af eigin fé bankans, að teknu tilliti til veða sem tryggja lánin, í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 216/2007 um stórar áhættuskuldbindingar fjármálafyrirtækja. Samkvæmt ofangreindum reglum má engin áhætta vera meiri en 25% af eiginfjárgrunni. Allar stórar áhættur samstæðunnar voru innan þessara marka í lok árs 2012 og 2011.

Í lok árs 2012 var engin áhættuskuldbinding umfram 20%.

	Fjöldi stórra áhætta	Stórar áhættur
31. desember 2012		
Stórar áhættuskuldbindingar umfram 20% af eiginfjárgrunni bankans	-	-
Stórar áhættuskuldbindingar á bilinu 10-20% af eiginfjárgrunni bankans	2	71.610
Total	2	71.610
Nýting á 400% hlutfalli (%)		32%
31. desember 2011		
Stórar áhættuskuldbindingar umfram 20% af eiginfjárgrunni bankans	1	47.989
Stórar áhættuskuldbindingar á bilinu 10-20% af eiginfjárgrunni bankans	1	33.131
Total	2	81.120
Nýting á 400% hlutfalli (%)		42%

Skýringar við samstæðuársreikning

68. Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum

Sundurliðun á skuldabréfasafni bankans, í samræmi við mat matsfyrirtækisins Moody's, er sem hér segir:

Bókfært verð	2012	2011
Aaa	55.699	61.752
Aa3	-	38
Baa1 til Baa3	160.087	144.791
Lægra en Baa3	-	959
Engin einkunn	12.422	14.308
Samtals	228.208	221.848

Skuldabréf sem hljóta enga einkunn eða lægri einkunn en Baa3 eru aðallega útgefin af innlendum fyrirtækjum, en sum þeirra eru komin í slitameðferð.

Eftirfarandi tafla sýnir bókfært verð skuldabréfa þar sem útgefendur bréfanna hafa ekki staðið við samningsbundnar greiðslur á gjalddögum:

	Vanskil 0 - 90 dagar	Vanskil yfir 90 dagar	Bókfært virði
31. desember 2012			
Fjármálafyrirtæki	-	8.995	8.995
Eignarhaldsfélög	-	147	147
Opinberir aðilar	-	54	54
Fasteignafélög	-	3	3
Samtals	0	9.199	9.199
31. desember 2011			
Fjármálafyrirtæki	-	8.434	8.434
Eignarhaldsfélög	-	484	484
Samtals	0	8.918	8.918

69. Afleiðusamningar

Sundurliðun á afleiðusamningum bankans, flokkað af bankanum í samsvarandi Moody's flokka, er sem hér segir:

	2012			2011		
	Nafnverðs- fjárhæð	Gangvirði		Nafnverðs- fjárhæð	Gangvirði	
		Eignir	Skuldir		Eignir	Skuldir
Aa3	774	3	-	635	-	2
A1 til A 3	32.202	504	54	64.832	100	1.254
Baa1 til Baa3	19.076	533	406	1.715	-	450
Engin einkunn	11.986	3	59	10.664	59	24
Samtals	64.038	1.043	519	77.846	159	1.729

Lausafjáráhætta

70. Lausafjáráhætta

Lausafjáráhætta er hættan á því að samstæðan eigi í erfiðleikum með að standa við skuldbindingar sínar sem fylgja fjárskuldum, sem gerðar eru upp með afhendingu reiðufjár eða annarrar fjáreignar, eða að slíku uppgjöri fylgi óhóflegur kostnaður. Áhættuna má rekja til mögulegs misræmis í tímasetningum á greiðslufleði.

Skýringar við samstæðuársreikning

71. Stýring lausafjárahættu

Áhættu- og fjármálanefnd hefur mótað og sett stefnu í stýringu lausafjár fyrir bankann og dótturfélög hans. Markmið stefnu um stýringu lauss fjár er að tryggja að jafnvel á álagstímum sé til nægilegt lausafé og fjármögnunarleiðir séu aðgengilegar til að standa straum af fjárhagslegum skuldbindingum tímanlega og á sanngjörnum kjörum. Markmið með framkvæmd stefnunnar er jafnframt að draga úr sveiflum í lausafjárstöðu. Lausafjárreglur bankans byggja á ramma sem settur er fram í regluverki Basel III um stýringu lausafjárahættu. Bankinn hefur framkvæmt mánaðarlegar kannanir á þessum nýjum mælikvörðum á samstæðugrundvelli og mun halda áfram vinnu við innleiðingu þessara mælikvarða á árinu 2013.

Samstæðan fer eftir reglum Seðlabanka Íslands um lausafjárhlutfall til að stýra hlutfalli veginna lausafjäreigna og –skulda. Jafnframt fylgir samstæðan leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins nr. 1/2008 um bestu framkvæmd lausafjárstýringar hjá fjármálafyrirtækjum. Reglur Seðlabankans gera kröfu um að hlutfall veginna lausafjäreigna og -skulda sé hærra en 1 næstu þrjá mánuði ásamt því að í reglunum felast einnig álagspróf þar sem eigna- og skuldaliðir eru vegnir með stuðlum sem bera með sér hve aðgengileg eign væri í lausafjávanda og hve mikil þörf væri á að greiða viðkomandi skuldbindingu tímanlega. Tilmæli Fjármálaeftirlitsins um lágmark grunngreiðslugetuhlutfall lausafjár er 20% og reiðufjárhlutfall óbundinna innlána skuli vera yfir 5%. Bankinn skilar mánaðarlegum skýrslum um lausafjárstöðu til Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins. Samstæðan hefur sett fram áhættuvilja þar sem þessar reglur og kröfur sem og innri kröfur bankans setja viðmið fyrir lausafjárstýringu.

Lausafjárahættu er stýrt miðlægt innan bankans af Fjárstýringu og er undir eftirliti Markaðsáðættu. Fyrirkomulagið gerir stjórnendum kleift að fylgjast með og stýra lausafjárahættu fyrir samstæðuna. Áhættu- og fjármálanefnd bankans hefur eftirlit með lausafjárahættu samstæðunnar en Innri endurskoðun metur hvort stýringarferli lausafjárahættu sé fullnægjandi og virkt.

Fylgst er með lausafjárahættu samstæðunnar innan dags, skammtíma lausafjárahættu og lausafjárahættu vegna misræmis eigna og skulda til lengri tíma. Skammtíma lausafjárahættu er skilgreind sem áhætta innan 12 mánaða tímabils. Samstæðan hefur hvorki vanefnt greiðslur á höfuðstól eða vaxtagreiðslum né brotið lánaskilmála m.t.t. skuldbindinga.

Lausafjárstýring samstæðunnar felur meðal annars í sér að setja upp áætlað sjóðstreymi út frá endurgreiðsluferli frekar en að byggja á samningsbundnum gjalddögum eingöngu, eftirlit með lausafjárahættu í efnahagsreikningi, eftirlit og stýringu á endurgreiðsluferli skulda og skuldbindinga utan efnahagsreiknings, eftirlit með samsöfnun lausafjárahættu til að forðast að verða ótilhlýðilega háður stórum innstæðueigendum, áætla sjóðstreymi framtíðarviðskipta og viðhalda lausafjár- og viðlagaáætlunum sem segja til um aðgerðir sem grípa skal til komi til erfiðleika vegna skorts á lausafé.

Markaðsáðætta framkvæmir vikulega álagsprófanir sem felast í því að beita ýmsum hugsanlegum sviðsmyndagreiningum á lausafjárstöðu bankans til að tryggja að lausafé sé nægilegt til að standast álagsaðstæður. Hver álagsprófun byggir á mismunandi forsendum til að meta áhrif mismunandi markaðsaðstæðna, sér í lagi áhrif afléttingar gjaldeyrishafta á innstæðugrunn samstæðunnar.

Helsti mælikvarðinn sem notaður er til að fylgjast með lausafjárahættu samstæðunnar er hlutfall grunnlausafjäreigna og innlána. Þessi stuðull sýnir hlutfall þeirra innlána sem samstæðan gæti greitt út án fyrirvara án þess að verða fyrir verulegu tapi vegna sölu eigna við þröngvud skilyrði eða annarra kostnaðarsamra aðgerða. Grunnlausafjäreignir samanstanda af handbæru fé, sjóði hjá Seðlabanka, lánum til fjármálastofnana (á gjalddaga innan 7 daga) og eignum sem nota má í endurhverfum viðskiptum við Seðlabanka (til dæmis ríkisskuldabréf). Annar mælikvarði sem notaður er til að fylgjast með lausafjárahættu samstæðunnar er reiðufjárhlutfall sem er stuðull sem sýnir hlutfall þeirra óbundnu innlána sem samstæðan gæti greitt út með reiðufé og ígildi reiðufjár svo sem handbæru fé, sjóði hjá Seðlabanka og lánum til fjármálastofnana (á gjalddaga innan 7 daga). Í lok árs 2012 var grunngreiðslugetuhlutfall samstæðunnar 48% (2011: 43%) og reiðufjárhlutfall óbundinna innlána var 12% (2011: 20%). Meðfylgjandi tafla sýnir ýmis gildi fyrir grunngreiðslugetuhlutfall og reiðufjárhlutfall á árinu 2012 og 2011. Samandregnar stærðir grunngreiðslugetuhlutfallsins eru byggðar á daglegum mælingum en stærðir fyrir reiðufjárhlutfall eru byggðar á mánaðarlegum mælingum:

	Grunngreiðslu- getuhlutfall		Reiðufjárhlutfall	
	2012	2011	2012	2011
Í lok árs	48%	43%	12%	20%
Hámark	51%	57%	32%	27%
Lágmark	36%	42%	12%	17%
Meðaltal	45%	48%	20%	21%

Skýringar við samstæðuársreikning

72. Kvikleiki innlána

Greining á kvikleika er aðferð sem bankinn notar til að meta hversu stöðug innlán samstæðunnar eru. Samkvæmt BIS (Bank for International Settlements) er kvikleiki innlána skilgreindur sem fjármögnun sem hefur tilhneigingu til að fara ekki út á álagstímum. Innlánagrunni samstæðunnar hefur verið skipt upp í sjö mismunandi hópa eftir kvikleika. Hóparnir eru byggðir út frá aðferðarfræði LCR sem skilgreind er í Basel III og endurspeglar innri lausafjárálagspróf samstæðunnar þar sem ákveðinn stuðull er settur á hvern hóp innlánsþega til að meta mögulegt útfærði innlána.

Skilgreining hópanna er eftirfarandi:

Hópar	Mælikvarði	2012		2011	
		Hlutfall (%)	Upphæð	Hlutfall (%)	Upphæð
Einstaklingar	Einstaklingar	42,6%	221.617	40,6%	226.132
Lítill og meðalstór fyrirtæki	Fyrirtæki sem hafa minna en 1 milljónir EUR í innlánum	9,7%	50.593	9,5%	52.999
Stór fyrirtæki	Fyrirtæki sem eru með meira eða jafnt og 1 milljónir EUR í innlánum	11,7%	60.934	24,5%	136.327
Fjármálafyrirtæki í slitameðferð	Fjármálafyrirtæki í slitameðferð	9,6%	50.083	5,4%	29.995
Ríki, sveitarfélög og Seðlabanki Íslands	Ríki, sveitarfélög og Seðlabanki Íslands	6,0%	31.353	4,4%	24.604
Fjármálafyrirtæki, lífeyris-sjóðir og váttryggingafélög	Fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóðir og váttryggingafélög	19,6%	101.857	14,9%	82.881
Aðrir erlendir aðilar	Fyrirtæki með aðsetur utan Íslands	0,6%	3.339	0,6%	3.528
Samtals		100%	519.776	100%	556.466

Taflan hér að ofan sýnir skiptingu innlána milli mismunandi hópa í lok árs 2012 og lok árs 2011 frá þeim innlánahópi sem er talinn minnst kvikur til þess hóps sem talinn er mest kvikur.

Skýringar við samstæðuársreikning

73. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar 31. desember 2012:

Fjáreignir aðrar en afleiður	Óbundið	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Samtals	Bókfært verð
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	25.898	-	-	-	-	25.898	25.898
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	52.191	12.202	48.362	158.688	271.443	228.208
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	-	55.035	7.726	1.591	-	64.352	64.349
Útlán og kröfur á viðskiptavini	15.169	68.164	97.531	396.142	374.154	951.160	666.087
Aðrar fjáreignir	-	10.016	-	465	-	10.481	10.481
Samtals	41.067	185.406	117.459	446.560	532.842	1.323.334	995.023
Afleiður - eignir							
Afleiður gerðar upp brúttó							1.040
Innstreymi	-	31.169	-	-	-	31.169	
Útstreymi	-	(33.694)	-	-	-	(33.694)	
Samtals	0	(2.525)	0	0	0	(2.525)	1.040
Afleiður gerðar upp nettó	-	3	-	-	-	3	3
Samtals	0	(2.522)	0	0	0	(2.522)	1.043
Fjárskuldir aðrar en afleiður							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(97.646)	(1.054)	(18)	-	-	(98.718)	(98.718)
Innlán viðskiptavina	(310.088)	(52.739)	(33.049)	(26.362)	(4.137)	(426.375)	(421.058)
Skortstöður	-	(8.918)	-	-	-	(8.918)	(8.918)
Veðtryggð skuldabréf	-	(1.164)	(3.401)	(184.607)	(60.329)	(249.501)	(221.791)
Skilyrt skuldabréf	-	-	-	(90.261)	(23.351)	(113.612)	(87.474)
Aðrar fjárskuldir	-	(14.369)	-	-	-	(14.369)	(14.369)
Samtals	(407.734)	(78.244)	(36.468)	(301.230)	(87.817)	(911.493)	(852.328)
Liðir utan efnahagsreiknings							
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	(297)	(19.855)	(3.434)	(2.102)	(4.976)	(30.664)	
Ónýttar lánsheimildir	(32.908)	-	-	-	-	(32.908)	
Ónýttur yfirdráttur/kreditkortaheimildir	(55.190)	-	-	-	-	(55.190)	
Samtals	(88.395)	(19.855)	(3.434)	(2.102)	(4.976)	(118.762)	0
Fjárskuldir aðrar en afleiður og liðir utan efnahagsreiknings	(496.129)	(98.099)	(39.902)	(303.332)	(92.793)	(1.030.255)	(852.228)
Afleiður - skuldir							
Afleiður gerðar upp brúttó							(490)
Innstreymi	-	26.093	276	839	284	27.492	
Útstreymi	-	(22.650)	(347)	(1.074)	(371)	(24.441)	
Samtals	0	3.443	(71)	(235)	(87)	3.051	(490)
Afleiður gerðar upp nettó	-	(29)	-	-	-	(29)	(29)
Samtals	0	3.414	(71)	(235)	(87)	3.022	(519)
Hrein lausafjárstaða	(455.062)	88.199	77.486	142.993	439.962	293.579	143.219

Skýringar við samstæðuársreikning

73. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar 31. desember 2011:

Fjáreignir aðrar en afleiður	Óbundið	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Samtals	Bókfært verð
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	8.823	-	-	-	-	8.823	8.823
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	59.081	9.893	37.571	146.843	253.388	221.848
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	-	93.179	5.654	1.397	7	100.237	100.133
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	62.090	75.903	124.517	302.650	403.888	969.048	639.130
Aðrar fjáreignir	-	3.852	-	470	-	4.322	4.321
Samtals	70.913	232.015	140.064	342.088	550.738	1.335.818	974.255
Afleiður - eignir							
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	12.624	-	-	-	12.624	
Útstreymi	-	(12.490)	-	-	-	(12.490)	
Samtals	0	134	0	0	0	134	143
Afleiður gerðar upp nettó	-	16	-	-	-	16	16
Samtals	0	150	0	0	0	150	159
Fjárskuldir aðrar en afleiður							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(112.788)	(87)	(8)	(16)	-	(112.899)	(112.876)
Innlán viðskiptavina	(344.952)	(43.578)	(31.714)	(24.426)	(4.641)	(449.311)	(443.590)
Skortstöður	-	(8.538)	-	-	-	(8.538)	(6.187)
Veðtryggð skuldabréf	-	(1.934)	(5.838)	(197.905)	(115.753)	(321.430)	(277.076)
Skilyrt skuldabréf	-	-	-	(38.901)	(37.309)	(76.210)	(60.826)
Aðrar fjárskuldir	-	(6.623)	-	-	-	(6.623)	(6.623)
Samtals	(457.740)	(60.760)	(37.560)	(261.248)	(157.703)	(975.011)	(907.178)
Liðir utan efnahagsreiknings							
Fjárhagslegar ábyrgðir	(6.500)	(19.879)	(2.984)	(1.472)	-	(12.335)	
Ónýttar lánsheimildir	(27.741)	-	-	-	-	(27.741)	
Ónýttur yfirdráttur/kreditkortheimildir	(53.837)	-	-	-	-	(53.837)	
Samtals	(88.078)	(19.879)	(2.984)	(1.472)	0	(93.913)	0
Fjárskuldir aðrar en afleiður og liðir utan efnahagsreiknings	(545.818)	(80.639)	(40.544)	(262.720)	(157.703)	(1.068.924)	(907.178)
Afleiður - skuldir							
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	57.725	291	1.160	282	59.458	
Útstreymi	-	(58.988)	(398)	(1.557)	(375)	(61.318)	
Samtals	0	(1.263)	(107)	(397)	(93)	(1.860)	(1.712)
Afleiður gerðar upp nettó	-	(17)	-	-	-	(17)	(17)
Samtals	0	(1.280)	(107)	(397)	(93)	(1.877)	(1.729)
Hrein lausafjárstaða	(474.905)	150.246	99.413	78.971	392.942	265.167	65.507

Töflurnar hér að framan taka aðeins mið af samningsbundnu greiðsluflæði eigna og skulda samstæðunnar en tekur ekki mið af þeim aðgerðum sem samstæðan getur ákveðið að fara í til að umbreyta eignum í reiðufé annað hvort með sölu eða þátttöku í viðskiptum við Seðlabanka Íslands. Ennfremur er allt greiðsluflæði óbundinna innlána flokkað til greiðslu á fyrsta tímabili. Lausafjárstaða samstæðunnar getur staðið af sér 48% útflæði innlána (sjá skýringu 71). Frekari upplýsingar um lausafjárstýringu samstæðunnar má einnig sjá í fyrrgreindri skýringu.

Fjárhæðirnar í eftirstöðvagreiningunni fyrir lok árs 2012 og 2011 er skipt niður á tímabil með tilliti til líftíma samnings (þ.e. miðað við tímasetningu samningsbundins greiðsluflæðis). Í tilviki útlána og krafna á viðskiptavinum sem eru í greiðslustöðvun eða þar sem skiptameðferð stendur yfir metur samstæðan greiðsluflæði frá sögulegum upplýsingum um endurheimtur. Í tilviki skuldabréfa sem útgefin eru af fyrirtækjum í greiðslustöðvun eða þar sem skiptameðferð stendur yfir eru fjárhæðir settar fram sem vænt greiðsluflæði metið á gangvirkri á reikningsskiladegi. Þessi skuldabréf falla öll á tímabilið 1-5 ár.

Skýringar við samstæðuársreikning

73. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Fjárhæðir sem birtar eru í eftirstöðvagreiningunni eru ónúvirt framtíðar innflæði og útfæði greiðslna samstæðunnar, þar með talið greiðslufæði af höfuðstólum og vöxtum. Þessar fjárhæðir eru aðrar en bókfært virði í efnahagsreikningi sem byggja á núvirtu en ekki ónúvirtu greiðslufæði. Ef inn- og útgreiðslur eru ekki fastar er fjárhæðin sem notuð er við eftirstöðvagreininguna ákvörðuð með tilliti til aðstæðna á reikningsskiladegi. Sem dæmi áætla samstæðan framtíðargreiðslufæði verðtryggðra eigna og skulda með því að styðjast við innra mat á verðtryggðu vaxtakúrfunni sem byggir á verðbólguþætti Seðlabanka Íslands fyrir árlega verðbólgu. Þegar valkvæmt er hvenær samstæðan þarf að inna greiðslu af hendi er vænt greiðslustreymi reiknað út frá fyrsta degi sem samstæðan kann að vera krafín um greiðslu en það er versta spá út frá sjónarmiði samstæðunnar. Sem dæmi má nefna að óbundnar innstæður falla inn á fyrsta tímabilið. Þar sem samstæðan hefur skuldbundið sig til að reiða fram afborganir er reiknað með því að hver afborgun eigi sér stað á fyrsta degi sem samstæðan kann að vera krafín um greiðslu. Ónýttar lánalínur falla því líka innan þess tímabils sem fyrst mætti nýta þær. Fyrir fjárhagslega ábyrgðasamninga sem bankinn gefur út er fjárhæðin sem notuð er í eftirstöðvagreiningunni hámarksfjárhæð ábyrgðarinnar og er hún gefin upp á fyrsta tímabilinu sem hægt væri að krefjast efnda á ábyrgðinni.

Engu að síður er talsverður munur á væntu greiðslufæði samstæðunnar af óbundnum innstæðum annars vegar og fjárhæðunum sem eftirstöðvagreiningin miðast við hins vegar. Óbundin innlán viðskiptavina hafa stuttan samningsbundinn gjalddaga en eru skilgreind sem tiltölulega stöðug fjármögnunarleið með væntan lánstíma lengri en eitt ár. Sjá nánar í skýringu 72 um innlánaðgreiningu. Að auki er ekki gert ráð fyrir því að allar lánalínur séu nýttar samstundis. Eins og kom fram hér að ofan í tengslum við lausafjárstýringu, framkvæmir samstæðan einnig vikulegar álagsprófanir til að meta áhrif breyttra markaðsaðstæðna og úttekta á innlánunum.

Innan fjáreigna og fjárskulda koma fjárhæðir stundarviðskipta. Við stýringu á lausafjárshættu lítur bankinn á stundarviðskipti sem fjárhagslega eign eða skuld en ekki sem hluta af afleiðusamningum.

74. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda eftir myntum

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar eftir gjaldmiðlum 31. desember 2012:

Fjáreignir aðrar en afleiður	Óbundið	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Samtals	Bókfært verð
Samtals í erlendra mynt	2.109	122.299	45.852	172.123	24.002	366.385	335.019
ISK	38.958	63.107	71.607	274.436	508.840	956.948	660.004
Samtals	41.067	185.406	117.459	446.559	532.842	1.323.333	995.023
Afleiður - eignir							
Samtals í erlendra mynt	-	(1.964)	-	-	-	(1.964)	1.040
ISK	-	(558)	-	-	-	(558)	3
Samtals	0	(2.522)	0	0	0	(2.522)	1.043
Fjárskuldir aðrar en afleiður							
Samtals í erlendra mynt	(62.542)	(5.127)	(6.495)	(274.868)	(83.680)	(432.712)	(378.847)
ISK	(345.192)	(73.117)	(29.973)	(26.362)	(4.137)	(478.781)	(473.480)
Samtals	(407.734)	(78.244)	(36.468)	(301.230)	(87.817)	(911.493)	(852.328)
Liðir utan efnahagsreiknings							
Samtals í erlendra mynt	(13.398)	(19.144)	(2.509)	(571)	(286)	(35.909)	-
ISK	(74.997)	(711)	(924)	(1.530)	(4.689)	(82.852)	-
Samtals	(88.395)	(19.855)	(3.434)	(2.102)	(4.976)	(118.762)	0
Afleiður - skuldir							
Samtals í erlendra mynt	-	9.228	101	302	101	9.731	(490)
ISK	-	(5.814)	(172)	(537)	(188)	(6.709)	(29)
Samtals	0	3.414	(71)	(235)	(87)	3.022	(519)
Hrein lausafjárstaða í erlendra mynt	(73.831)	105.292	36.949	(103.014)	(59.863)	(94.469)	(43.278)
Hrein lausafjárstaða í ISK	(381.231)	(17.093)	40.538	246.007	499.826	388.048	186.498
Hrein lausafjárstaða	(455.062)	88.199	77.486	142.992	439.963	293.578	143.219

Skýringar við samstæðuársreikning

74. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda eftir myntum (framhald)

Taflan hér fyrir neðan sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar eftir gjaldmiðlum 31. desember 2011:

Fjáreignir aðrar en afleiður	Óbundið	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Samtals	Bókfært verð
Samtals í erlendri mynt	16.034	173.674	49.304	119.155	24.912	383.079	359.014
ISK	54.879	58.341	90.760	222.933	525.826	952.739	615.241
Samtals	70.913	232.015	140.064	342.088	550.738	1.335.818	974.255
Afleiður - eignir							
Samtals í erlendri mynt	-	2.727	-	-	-	2.727	143
ISK	-	(2.577)	-	-	-	(2.577)	16
Samtals	0	150	0	0	0	150	159
Fjárskuldir aðrar en afleiður							
Samtals í erlendri mynt	(73.007)	(5.408)	(10.173)	(197.905)	(115.753)	(402.246)	(357.868)
ISK	(384.733)	(55.352)	(27.387)	(63.343)	(41.950)	(572.765)	(549.310)
Samtals	(457.740)	(60.760)	(37.560)	(261.248)	(157.703)	(975.011)	(907.178)
Liðir utan efnahagsreiknings							
Samtals í erlendri mynt	(11.760)	(761)	(2.311)	(109)	-	(14.941)	-
ISK	(76.318)	(618)	(673)	(1.363)	-	(78.972)	-
Samtals	(88.078)	(1.379)	(2.984)	(1.472)	0	(93.913)	0
Afleiður - skuldir							
Samtals í erlendri mynt	-	(307)	97	397	99	286	(1.712)
ISK	-	(973)	(204)	(794)	(192)	(2.163)	(17)
Samtals	0	(1.280)	(107)	(397)	(93)	(1.877)	(1.729)
Hrein lausafjárstaða í erlendri mynt	(68.733)	169.925	36.917	(78.462)	(90.742)	(31.095)	(423)
Hrein lausafjárstaða í ISK	(406.172)	(1.179)	62.496	157.433	483.684	296.262	65.930
Hrein lausafjárstaða	(474.905)	168.746	99.413	78.971	392.942	265.167	65.507

Fjárhæðum í eftirstöðvagreiningunni fyrir 31. desember 2012 og 31. desember 2011 er skipt niður á tímabil með tilliti til eftirstöðva lánstíma samkvæmt samningi (þ.e. miðað við tímasetningu greiðsluflæðis samkvæmt ákvæðum samninga). Útlán og kröfur á viðskiptavinum og skuldabréf útgefin af fyrirtækjum í greiðslustöðvun eða þar sem skiptameðferð stendur yfir eru þó undanþegin, eins og fram kemur í skýringu 73.

Markaðsáætta

75. Markaðsáætta

Markaðsáætta er áhættan á að verðbreytingar á mörkuðum hafi áhrif á gangvirði og framtíðarsjóðstreymi fjármálagerninga. Markaðsáætta er tilkomin vegna opinna staða í gjaldmiðlum, hlutabréfum og vaxtaberandi gerningum, en slíkir fjármálagerningar eru næmir fyrir almennum og sértækum markaðsbreytingum og flökti í markaðsbreytum, til dæmis vöxtum, vaxtaálgum, gengi gjaldmiðla og hlutabréfaverði. Önnur verðáætta er skilgreind sem hlutabréfaáætta og verðtryggingaráætta, en greint er frá þessu sérstaklega í liðunum hér að neðan.

76. Stýring markaðsáættu

Samstæðan flokkar markaðsáættu starfseminnar í áhættu innan veltubókar og áhættu utan veltubókar og er áhættunni stýrt sérstaklega fyrir hvora bók. Veltubók inniheldur stöður sem koma til vegna viðskiptavaktar og stöðutöku fyrir eigin reikning (þ.e. skuldabréf flokkuð sem veltufjáreignir, hlutabréf, óuppgærd verðbréfavískipti, afleiður og skortstöður) sem stýrt er innan Fjárstýringar. Söfn utan veltubókar innihalda stöðutökur sem tengjast viðskiptabankastarfsemi samstæðunnar og eigin stöðutökur Eigna- og skuldastýringar innan Fjárstýringar (þ.e. útlán og kröfur, innlán og skuldabréf færð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eða skilgreind sem útlán og kröfur). Eigna- og skuldastýring ber jafnframt ábyrgð á daglegri lausafjárstýringu samstæðunnar og tekur því vaxtaberandi stöður sem skapa markaðsáættu.

Bankaráð er ábyrgt fyrir ákvörðunum um áhættuvilja samstæðunnar í heild, einnig með tilliti til markaðsáættu. Bankastjóri skipar Áhættu- og fjármálanefnd banksins sem ber ábyrgð á mótun og innleiðingu stefnu varðandi markaðsáættu og setur áhættumörk fyrir markaðsáættu. Fjárstýring og Viðskiptavakt innan Markaða eru ábyrgar fyrir stöðutöku bankans í markaðstengdum afurðum undir eftirliti Markaðsáættu. Markmiðið með stýringu markaðsáættu er að skilgreina, meta og hafa eftirlit með markaðsáættu ásamt því að greina áhættuna og upplýsa viðeigandi aðila.

Skýringar við samstæðuársreikning

76. Stýring markaðsáhhættu (framhald)

Haft er eftirlit með markaðsáhhættu sem myndast vegna viðskipta í veltubók og starfsemi utan veltubókar og daglegum, vikulegum og mánaðarlegum skýrslum er skilað til stjórnenda viðeigandi starfseininga auk þess að skila nákvæmu innleggi í ítarlega ársþriðjungslega áhættuskýrslu. Markaðsáhhætta samstæðunnar er því mæld daglega auk þess sem Markaðsáhhætta hefur eftirlit með þeim áhættumörkum sem tilgreind eru í áhættuvilja bankans og leggur niðurstöður mælinga ásamt stöðu annarra markaðsáhhættubátta fyrir Áhættu- og fjármálanefnd aðra hverja viku. Stuðst er við fjölda kennistærða, t.d. daglegan hagnað og tap, auk stöðu vegna mismunandi eiginda á borð við gjaldmiðil og útgefanda.

Áhættugrunnurinn er ákvarðaður með því að áhættuvega ákveðnar eignir samstæðunnar í samræmi við aðferðafræði sem þróuð var af Baselnefndinni. Í töflunni hér að neðan er markaðsáhhætta samstæðunnar í lok árs 2012 og 2011 tilgreind sem hlutfall af áhættugrunni:

Taflan hér fyrir neðan sýnir áhættubætti samstæðunnar þann 31. desember 2012 og 2011:

	2012	2011
Áhættubáttur	% af áh. gr	% af áh. gr
Hlutabréfaáhhætta	6,3%	7,7%
Vaxtaáhhætta	2,0%	2,6%
Gjaldeyrisáhhætta	2,9%	3,1%
Samtals	11,2%	13,4%

Gerð er grein fyrir gjaldeyrisáhhættu samstæðunnar í veltubók og utan veltubókar í skýringum 81-82 ásamt viðeigandi næmnigreiningu.

77. Vaxtaáhhætta

Vaxtaáhhætta er áhættan á að vaxtabreytingar á mörkuðum hafi áhrif á gangvirði eða framtíðarsjóðstreymi fjármálagæringa.

Vaxtabreytingar á eignum eða skuldum samstæðunnar utan veltubókar hafa áhrif á vaxtamun. Áhættuna má aðallega rekja til mismunar á lengd vaxtatímabíla á milli eigna og skulda.

Vaxtaáhhættu er fyrst og fremst stýrt með því að fylgjast með vaxtabílum. Vaxtaáhhættu er stýrt miðlægt innan bankans af Fjárstýringu og er undir eftirliti Markaðsáhhættu. Í núverandi efnahagsumhverfi er takmarkaður aðgangur að tækjum sem nota má til að stýra vaxtaáhhættu.

Eftirfarandi töflur veita yfirlit yfir vaxtaáhhættu samstæðunnar. Töflurnar sýna bókfært verð vaxtaberandi eigna og skulda á meðan fjárhæðir utan efnahagsreiknings eru sýndar sem nafnverðsfjárhæðir á afleiðusamninga bankans (sjá skýringu 7). Fjárhæðirnar eru flokkaðar út frá dagsetningu samningsbundinnar endurverðlagningar eða gjalddaga, hvort sem gerist fyrr.

31. desember 2012	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Bókfært virði
Fjáreignir					
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	25.898	-	-	-	25.898
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	214.996	6.395	1.331	5.486	228.208
Afleiðusamningar	1.043	-	-	-	1.043
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	55.032	7.726	1.591	-	64.349
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	483.493	62.515	58.198	61.881	666.087
Aðrar fjáreignir	10.017	-	464	-	10.481
Samtals	790.479	76.636	61.584	67.367	996.066
Fjárskuldir					
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(98.718)	-	-	-	(98.718)
Innlán frá viðskiptavinum	(418.750)	(1.861)	(447)	-	(421.058)
Afleiðusamningar og skortstöður	(521)	(5.257)	(2.717)	(943)	(9.438)
Veðtryggð skuldabréf	(221.791)	-	-	-	(221.791)
Skilyrt skuldabréf	(87.474)	-	-	-	(87.474)
Aðrar fjárskuldir	(14.369)	-	-	-	(14.369)
Samtals	(841.623)	(7.118)	(3.164)	(943)	(852.848)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(51.144)	69.518	58.420	66.424	143.218
hrein staða utan efnahagsreiknings	698	(133)	(418)	(146)	
Vaxtanæmnibil samtals	(50.446)	69.385	58.002	66.278	

Skýringar við samstæðuársreikning

77. Vaxtaáætla (framhald)

31. desember 2011	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Bókfært virði
Fjáreignir					
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	8.823	-	-	-	8.823
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	209.646	4.905	1.112	6.185	221.848
Afleiðusamningar	159	-	-	-	159
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	93.176	5.621	1.329	7	100.133
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	507.251	63.844	24.773	43.262	639.130
Aðrar fjáreignir	3.851	-	470	-	4.321
Samtals	822.906	74.370	27.684	49.454	974.414
Fjárskuldir					
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(112.876)	-	-	-	(112.876)
Innlán frá viðskiptavinum	(441.345)	(2.142)	(103)	-	(443.590)
Afleiðusamningar og skortstöður	(1.876)	(2.114)	(2.447)	(1.479)	(7.916)
Veðtryggt skuldabréf	(277.076)	-	-	-	(277.076)
Skilyrt skuldabréf	(60.826)	-	-	-	(60.826)
Aðrar fjárskuldir	(6.623)	-	-	-	(6.623)
Samtals	(900.622)	(4.256)	(2.550)	(1.479)	(908.907)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(77.716)	70.114	25.134	47.975	65.507
hrein staða utan efnahagsreiknings	808	(539)	(126)	(143)	
Vaxtanæmnibil samtals	(76.908)	69.575	25.008	47.832	

78. Næmnigreining eigna í veltubók

Stýring markaðsáætlu í veltubók samstæðunnar byggir einnig á eftirliti með næmni veltubókarinnar gagnvart mismunandi sviðsmyndum á verð hlutabréfa og vaxta. Aðferðafræðin við næmnigreiningu vaxtaáætlu utan veltubókar hefur verið endurskoðuð á þann hátt að notaðar eru stærri hliðranir en áður í samsræmi við vaxtasögu og flókt vaxtaferla

Taflan hér fyrir neðan sýnir hvaða áhrif það hefur á hagnað samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef vaxtaferlum er hliðrað samsíða með breytingum á gangvirði skuldabréfa í veltubók í árslok 2012 og 2011 og sjóðsflæðis næstu 12 mánaða eftir það, ef gert er ráð fyrir óbreyttri stöðu.

	2012			2011		
	Samsíða hliðrun vaxtaferils (í grunnpunktum)	Áhrif hliðrunar niður á við á hagnað	Áhrif hliðrunar upp á við á hagnað	Samsíða hliðrun vaxtaferils (í grunnpunktum)	Áhrif hliðrunar niður á við á hagnað	Áhrif hliðrunar upp á við á hagnað
Mynt í milljónum króna						
ISK, óverðtryggt	100	99	(132)	100	196	(195)
ISK, verðtryggt	50	129	(122)	50	77	(73)
USD	20	8	(8)	20	-	-
Samtals		236	(262)		273	(268)

Eigið fé samstæðunnar hefur breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefur haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif það hefur á hagnað samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef verð á hlutabréfum og hlutabréfagerningum sem eru í eigu bankans í árslok og flokkuð eru undir 1. og 2. þrep (eins og skilgreint er í skýringu 7) breyttist um +/- 10%:

Mynt í milljónum króna	2012		2011	
	Hækkun	Lækkun	Hækkun	Lækkun
ISK	186	(186)	956	(956)
EUR	-	-	6	(6)
DKK	-	-	97	(97)
SEK	-	-	302	(302)
NOK	278	(278)	378	(378)
Annað	-	-	39	(39)
Samtals	464	(464)	1.778	(1.778)

Skýringar við samstæðuársreikning

78. Næmnigreining eigna í veltubók (framhald)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif það hefði á hagnað bankans fyrir tekjuskatt ef verð á hlutabréfum og hlutabréfagerningum sem eru í eigu bankans í árslok og flokkuð eru undir 3. þrep (eins og skilgreint er í skýringu 7) breyttist um +/- 10%:

Mynt í milljónum króna	2012		2011	
	Hækkun	Lækkun	Hækkun	Lækkun
ISK	1.849	(1.849)	1.983	(1.983)
EUR	1.138	(1.138)	811	(811)
GBP	-	-	1	(1)
Samtals	2.987	(2.987)	2.795	(2.795)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

79. Næmnigreining eigna utan veltubókar

Stýring vaxtaáættu utan veltubókar byggir einnig á eftirliti með næmni fjáreigna og –skulda gagnvart ýmsum vaxtasviðsmyndum. Bankinn framkvæmir ársfjórðungslega álagspróf á vaxtaáættu utan veltubókar fyrir samstæðuna. Í álagsprófun er vaxtaferlum allra gjaldmiðla hliðrað.

Taflan hér fyrir neðan sýnir hvaða áhrif það hefði á hagnað samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef öllum vaxtaferlum er hliðrað samsíða, en öllum öðrum breytum er haldið föstum, með tilliti til vaxtaáættu í árslok 2012 og 2011 og sjóðsflæðis næstu 12 mánaða eftir það, ef gert er ráð fyrir óbreyttri stöðu.

Mynt í milljónum króna	2012			2011		
	Samsíða hliðrun vaxtaferils (í grunnpunktum)	Áhrif hliðrunar niður á við á hagnað	Áhrif hliðrunar upp á við á hagnað	Samsíða hliðrun vaxtaferils (í grunnpunktum)	Áhrif hliðrunar niður á við á hagnað	Áhrif hliðrunar upp á við á hagnað
ISK, óverðtryggt	100	107	(107)	100	21	(21)
ISK, verðtryggt	50	47	(47)	50	93	(93)
EUR	20	35	(35)	20	18	(18)
Annað	20	18	(18)	20	22	(22)
Samtals		207	(207)		154	(154)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

Skýringar við samstæðuársreikning

80. Verðtryggingaráhætta (öll söfn)

Verðtryggingaráhætta er áhættan á að sveiflur í vísitölu neysluverðs hafa áhrif á fjárhagsstöðu og sjóðstreymi verðtryggðra fjármálagerna. Talsvert ójafnvægi er milli verðtryggðra eigna og skulda samstæðunnar. Til að mæta þessu ójafnvægi, sem bankinn hefur takmarkaðar leiðir til, býður bankinn upp á óverðtryggð útlán og verðtryggð innlán.

Verðtryggingaráhættu vegna tengingar við vísitölu neysluverðs er stýrt miðlægt innan samstæðunnar af Fjárfstýringu og er undir eftirliti Markaðsáhættu innan Áhættustýringar. Ójöfnuður vegna verðtryggingar vísitölu neysluverðs í árslok 2012, reiknað sem munurinn á verðtryggðum eignum og skuldum, nam 145.784 milljónum króna (2011: 128.958 milljónum króna). Hækkun ójafnaðar verðtryggðra eigna og skulda á árinu 2012 má rekja til virðismatsbreytinga á lánasafni samstæðunnar.

Bókfært virði	2012	2011
Eignir		
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	7.586	10.812
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	239.432	217.131
Samtals	247.018	227.943
Skuldir		
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(23)	(123)
Innlán frá viðskiptavinum	(100.768)	(97.127)
Skortstöður	-	(924)
Samtals	(100.791)	(98.174)
Staða í efnahagsreikningi	146.227	129.769
Staða utan efnahagsreiknings	(443)	(811)
Verðtryggingarjöfnuður samtals	145.784	128.958

Stýring verðtryggingaráhættu samstæðunnar vegna vísitölu neysluverðs felst einnig í eftirfylgni með næmni hreinnar stöðu samstæðunnar í verðtryggðum fjáreignum og fjárskuldum innan efnahags gagnvart ýmsum verðbólgu/verðhjöðunar atburðum. Sem dæmi má nefna að eins prósentustigs breyting í vísitölu neysluverðs, að öðrum forsendum óbreyttum, hefði breytt vaxtatekjum um 1.462 milljónum króna (2011: 1.298 milljónum króna). Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að fráðregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á vaxtatekjum hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé. Aftur á móti mætti segja að í sviðsmynd með viðvarandi hárrí (lágri) verðbólgu er líklegt að breytilegir verðtryggðir vextir haldist hærri (lægri) en ella í andhverfri sviðsmynd, sem þar með myndi mynda mótvægi við jákvæðu (neikvæðu) tekjuáhrifin fyrir samstæðuna til lengri tíma lítið.

81. Gjaldeyrissáhetta (öll söfn)

Samstæðan starfar í samræmi við reglur Seðlabanka Íslands um gjaldeyrisjöfnuð, nr. 950/2010. Reglurnar kveða á um að gjaldeyrisjöfnuður fjármálafyrirtækja (hvort sem er skortstöður eða gnóttstöður) skuli ávallt vera innan ákveðinna marka í hverri mynt og öllum myntum samandregið. Bankinn skilar Seðlabanka Íslands daglegum og mánaðarlegum skýrslum um gjaldeyrisjöfnuð.

Nettó gjaldeyrisjöfnuður samstæðunnar þann 31. desember 2012 var -9,1% af eiginfjárgrunni samstæðunnar (2011: +10,4%). Óvissu í gjaldmiðlasamsetningu lánasafns samstæðunnar hefur ekki verið að fullu eytt á árinu 2012. Eins og fram kemur í skýringum nr 4 og 37 er enn beðið eftir niðurstöðu dómstóla vegna myntsamsetningar útlána.

82. Samþjöppun gjaldeyrisáhetttu

Eftirfarandi töflur veita yfirlit yfir gjaldeyrisáhetttu samstæðunnar í lok árs 2012 og 2011. Fjárhæðir utan efnahagsreiknings sýna nafnverðsfjárhæðir afleiðugerna samstæðunnar.

Fjárhæðir sem settar eru fram hér að neðan innihalda gjaldeyrissamninga á stundargengi í lok ársins 2012. Við stjórnun lausafjárhættu lítur bankinn á framansagða samninga hvorki sem afleiðueignir né afleiðuskuldir.

Skýringar við samstæðuársreikning

82. Samþjöppun gjaldeyrisáættu (framhald)

Eins og greint er frá í skýringu 21 skal gefa út skilyrt skuldabréf eigi síðar en 31. mars 2013 og mun það verða í evrum. Miðað við gengi Seðlabanka Íslands 31. desember 2012 skal bankinn umbreyta lokavirði höfuðstólsins sem hljóðar upp á 87.474 milljónir króna, í evrur og mun sú upphæð verða nýr höfuðstóll skilyrta skuldabréfsins.

31. desember 2012	EUR	GBP	USD	JPY	CHF	Annað	Samtals
Eignir							
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	400	173	229	13	40	377	1.232
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	8.995	35.200	34.483	-	-	-	78.678
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	11.381	-	1	-	-	3.339	14.721
Afleiðusamningar	1.037	-	3	-	-	-	1.040
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	32.399	1.630	9.360	3.095	2.961	4.600	54.045
Útlán og kröfur á viðskiptavini	90.044	19.250	58.169	12.406	12.777	6.642	199.288
Aðrar eignir	502	-	1.761	1	-	30	2.294
Eignir í sölumeðferð	288	-	-	-	-	-	288
Samtals	145.046	56.253	104.006	15.515	15.778	14.988	351.586
Skuldir							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(5.438)	(4.068)	(4.870)	-	(148)	(823)	(15.348)
Innlán frá viðskiptavinum	(15.814)	(6.007)	(21.671)	(520)	(428)	(6.456)	(50.895)
Afleiðusamningar og skortstöður	(176)	-	(314)	-	-	-	(491)
Veðtryggð skuldabréf	(109.380)	(42.397)	(70.013)	-	-	-	(221.791)
Skilyrt skuldabréf	(87.474)						(87.474)
Aðrar skuldir	(580)	(70)	(2.197)	(6)	(2)	(536)	(3.391)
Samtals	(218.862)	(52.542)	(99.065)	(526)	(578)	(7.815)	(379.390)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(73.816)	3.711	4.941	14.990	15.201	7.171	(27.802)
Hrein staða utan efnahagsreiknings	49.234	(2.948)	(5.532)	(13.882)	(13.768)	(5.337)	7.767
Hrein gjaldeyrisstaða	(24.582)	763	(591)	1.108	1.433	1.834	(20.035)
31. desember 2011	EUR	GBP	USD	JPY	CHF	Annað	Samtals
Eignir							
Sjóður og instæður í Seðlabanka	366	137	243	14	36	250	1.046
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	25.163	168	51.947	-	-	-	77.278
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	8.167	13	390	-	-	8.085	16.655
Afleiðusamningar	97	-	46	-	-	-	143
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	32.338	17.875	30.768	3.370	865	6.609	91.825
Útlán og kröfur á viðskiptavini	72.586	12.022	57.930	21.653	17.496	7.103	188.790
Aðrar eignir	680	77	125	1	-	18	901
Samtals	139.397	30.292	141.449	25.038	18.397	22.065	376.638
Skuldir							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(1.296)	(1.780)	(1.120)	(357)	(1.414)	(5.140)	(11.107)
Innlán frá viðskiptavinum	(18.700)	(4.005)	(37.789)	(428)	(418)	(5.415)	(66.755)
Afleiðusamningar og skortstöður	(842)	(513)	(356)	-	(1)	-	(1.712)
Veðtryggð skuldabréf	(136.818)	(51.702)	(88.556)	-	-	-	(277.076)
Aðrar skuldir	(1.484)	(184)	(931)	-	(14)	(353)	(2.966)
Samtals	(159.140)	(58.184)	(128.752)	(785)	(1.847)	(10.908)	(359.616)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(19.743)	(27.892)	12.697	24.253	16.550	11.157	17.022
Hrein staða utan efnahagsreiknings	33.880	20.144	(10.812)	(20.437)	(11.269)	(8.494)	3.012
Hrein gjaldeyrisstaða	14.137	(7.748)	1.885	3.816	5.281	2.663	20.034

Skýringar við samstæðuársreikning

83. Næmni gagnvart gjaldeyrisáættu

Taflan hér fyrir neðan sýnir hvaða áhrif 10% veiking/styrking íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum hefði á rekstrartekjur samstæðunnar ef öllum öðrum breytum er haldið föstum. Næmnigreiningunni er beitt á heildarstöðu samstæðunnar í erlendri mynt samkvæmt efnahagsreikningi eins og fram kemur í skýringu 82.

Mynt í milljónum króna	2012		2011	
	-10%	+10%	-10%	+10%
EUR	(2.458)	2.458	1.414	(1.414)
GBP	76	(76)	(775)	775
USD	(59)	59	189	(189)
JPY	111	(111)	382	(382)
CHF	143	(143)	528	(528)
Annað	183	(183)	266	(266)
Samtals	(2.004)	2.004	2.004	(2.004)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að fráðregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á rekstrartekjum hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

84. Gengi erlendra gjaldmiðla

Eftirfarandi gengi erlendra gjaldmiðla voru notuð fyrir reikningstímabilið sem samstæðureikningur þessi nær til:

	31.12 2012	31.12 2011	Breyting í %	Meðalgengi 2012	Meðalgengi 2011
EUR/ISK	168,95	158,80	6,4%	161,60	161,18
GBP/ISK	207,22	190,29	8,9%	198,77	185,68
USD/ISK	128,16	122,22	4,9%	125,07	115,55
JPY/ISK	1,49	1,59	(6,3%)	1,57	1,45
CHF/ISK	139,94	130,79	7,0%	134,15	131,04
CAD/ISK	128,73	120,24	7,1%	125,00	117,18
DKK/ISK	22,64	21,36	6,0%	21,71	21,64
NOK/ISK	22,96	20,51	11,9%	21,59	20,72
SEK/ISK	19,68	17,81	10,5%	18,58	17,93

Rekstraráhætta

85. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem fjárhagslegt tap vegna ófullnægjandi eða gallaðra verkferla eða kerfa, mistaka starfsfólks eða vegna utanaðkomandi atvika. Lagaleg áhætta telst til rekstraráhættu, en ekki orðsporsáhætta. Rekstraráhætta er því til staðar í allri viðskiptastarfsemi.

Framkvæmdastjórnar hvers sviðs innan bankans bera ábyrgð á rekstraráhættu síns sviðs, en dagleg stýring á rekstraráhættu er á ábyrgð forstöðumanna deilda. Bankinn setur fram, viðheldur og samræmir rekstraráhættuumgjörð sína á samstæðugrunni. Skipulag stýringar á rekstraráhættu bankans er í samræmi við leiðbeinandi tilmæli Basel nefndarinnar, -"Góðir starfshættir við stjórnun og eftirlit með rekstraráhættu", (Sound Practice for the management and Supervision of Operation Risk.) Til að tryggja samhæfða stjórn á rekstraráhættu notar bankinn kerfi sem er fyrirbyggjandi og til eftirlits sem felur í sér ítarlega verkferla, stöðugt eftirlit og váttryggingar, ásamt virku eftirliti af hendi Innri endurskoðunar. Slíkt stýringu á rekstraráhættu er ætlað að tryggja að allar starfsstöðvar bankans geri sér grein fyrir hvers konar áhættu í rekstrinum, að stöðugt eftirlitskerfi sé til staðar og að stjórnþæki til lágmörkunar áhættu séu innleidd á skilvirk og áhrifaríkan hátt.

Lykiltölur samstæðunnar

86. Rekstur eftir árum

Rekstrarreikningur	2012	2011	2010	2009	7.10. - 31.12.2008
Vaxtatekjur	64.661	60.831	61.060	81.476	28.021
Vaxtagjöld	(29.077)	(28.182)	(36.374)	(66.902)	(23.730)
Hreinar vaxtatekjur	35.584	32.649	24.685	14.574	4.291
Hrein virðisbreyting	(4.391)	(23.587)	641	6.954	(1.256)
Hreinar vaxtatekjur eftir hreina virðisbreytingu útlána og krafna	31.193	9.062	25.326	21.528	3.035
Þjónustutekjur	7.696	7.437	6.292	6.835	1.710
Þjónustugjöld	(3.248)	(3.014)	(2.710)	(2.622)	(723)
Hreinar þjónustutekjur	4.448	4.424	3.582	4.213	987
Aðrar rekstrartekjur	13.500	17.258	21.941	4.983	(6.864)
Rekstrartekjur samtals	49.141	30.743	50.849	30.725	(2.842)
Laun og launatengd gjöld	(13.176)	(11.990)	(9.331)	(8.468)	(1.506)
Stjórnunarkostnaður	(9.887)	(9.482)	(8.485)	(7.706)	(5.100)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(1.042)	(583)	(680)	(680)	(665)
Rekstrargjöld samtals	(24.105)	(22.055)	(18.496)	(16.854)	(7.271)
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaganna með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	2.449	1.418	291	383	193
Hagnaður fyrir skatta	27.485	10.105	32.644	14.253	(9.920)
Tekjuskattur og bankskattur	(4.125)	597	(8.182)	(615)	2.941
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	23.360	10.703	24.462	13.638	(6.979)
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádrögnum tekjuskatti	2.134	6.255	2.769	693	43
Hagnaður ársins	25.494	16.957	27.231	14.332	(6.936)
Hagnaður ársins tilheyrir:					
Hluthafar bankans	25.439	16.973	27.228	14.477	(6.945)
Hlutdeild minnihluta í (tap) hagnaði ársins	55	(16)	3	(145)	9
Efnahagsreikningur	2012	2011	2010	2009	2008
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	25.898	8.823	47.777	26.174	30.071
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	64.349	100.133	91.882	83.129	8.845
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	666.087	639.130	592.954	667.122	705.182
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	228.208	221.848	161.559	165.721	189.121
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	36.881	46.037	29.429	23.411	39.681
Aðrar eignir	38.044	65.959	28.743	31.666	56.907
Eignir í sölumeðferð	25.320	53.552	128.789	63.878	7.584
Eignir alls	1.084.787	1.135.482	1.081.133	1.061.101	1.037.391
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	98.718	112.876	147.478	98.228	132.219
Innlán frá viðskiptavinum	421.058	443.590	371.558	452.655	431.006
Veðtryggð skuldabréf	221.791	277.076	261.313	306.493	305.056
Skilyrt skuldabréf	87.474	60.826	26.510	10.241	-
Aðrar skuldir	29.687	31.485	27.800	14.203	21.385
Skuldir vegna eigna í sölumeðferð	893	9.385	61.609	21.689	4.440
Eigið fé	225.166	200.244	184.866	157.593	143.285
Skuldir og eigið fé samtals	1.084.787	1.135.482	1.081.133	1.061.101	1.037.391
Lykiltölur	2012	2011	2010	2009	
Arðsemi eigin fjár fyrir skatta (af meðalstöðu eiginfjár)	14,0%	8,1%	20,8%	9,9%	
Arðsemi eigin fjár eftir skatta (af meðalstöðu eiginfjár)	12,0%	8,4%	16,0%	9,5%	
Eiginfjárhlutfall (CAD)	25,1%	21,4%	19,5%	15,0%	
Hlutfall rekstrarkostnaðar af hreinum rekstrartekjum	45,0%	40,6%	36,8%	70,9%	
Hlutfall rekstrarkostnaðar af meðalstöðu heildarfjármagns	2,2%	2,0%	1,7%	1,6%	
Vaxtamunur af meðalstöðu heildarfjármagns	3,2%	2,9%	2,3%	1,4%	
Hlutfall innlána af útlánum til viðskiptamanna	158,2%	144,1%	159,6%	147,4%	
Hlutfall innlána af heildareignum	38,8%	39,1%	34,4%	42,6%	
Stöðugildi í árslok	1.233	1.311	1.146	1.161	

87. Rekstur eftir ársfjórðungum (óendurskoðað)

Rekstrarreikningur	2012				2011			
	Q4*	Q3	Q2	Q1	Q4*	Q3	Q2	Q1
Vaxtatekjur	16.624	12.962	18.306	16.769	15.091	14.242	18.315	13.183
Vaxtagjöld	(7.395)	(5.180)	(8.286)	(8.216)	(7.033)	(6.500)	(8.611)	(6.038)
Hreinar vaxtatekjur	9.229	7.782	10.020	8.553	8.058	7.742	9.704	7.145
Virðisbreyting útlána og krafna yfirteknum með miklum afföllum	17.935	8.213	3.610	7.562	38.291	7.212	8.994	3.992
Tap af gengistryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavinum	-	(2.120)	-	-	(40.726)	-	-	-
Virðisrýrnun útlána og krafna	(1.307)	(4.514)	(5.151)	(1.288)	(4.323)	(318)	16	(2.409)
Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	(13.932)	(5.201)	(2.251)	(5.947)	(17.623)	(8.775)	(4.564)	(3.354)
Hrein virðisbreyting	2.696	(3.622)	(3.792)	327	(24.381)	(1.881)	4.446	(1.771)
Hreinar vaxtatekjur eftir hreina virðisbreytingu útlána og krafna	11.925	4.160	6.228	8.880	(16.323)	5.861	14.150	5.374
Þjónustutekjur	2.103	1.917	1.836	1.840	1.996	1.843	1.955	1.643
Þjónustugjöld	(777)	(887)	(746)	(838)	(917)	(716)	(768)	(613)
Hreinar þjónustutekjur	1.326	1.030	1.090	1.002	1.079	1.127	1.187	1.030
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	2.446	(549)	1.429	2.377	5.427	1.634	1.260	9.138
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	356	586	112	1.115	1.485	(241)	(706)	471
Hreinn gjaldeyrisgengis (tap) hagnaður	2.831	899	(1.280)	2.116	290	(910)	2.440	(2.579)
Aðrar tekjur og gjöld	316	255	269	222	(906)	603	(9)	(138)
Aðrar rekstrartekjur	5.949	1.191	530	5.830	6.296	1.086	2.985	6.892
Rekstrartekjur samtals	19.200	6.381	7.848	15.712	(8.948)	8.074	18.322	13.296
Laun og launatengd gjöld	3.477	3.103	3.364	3.232	4.044	2.703	2.933	2.310
Annar rekstrarkostnaður	2.112	2.250	2.331	2.185	2.304	1.590	2.622	1.951
Afskriftir	181	177	181	180	240	182	172	177
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	275	213	204	350	77	106	150	250
Yfirtökukostnaður	290	-	-	-	(3)	7	241	-
Rekstrargjöld samtals	6.335	5.743	6.080	5.947	6.662	4.588	6.118	4.688
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaganna með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	1.762	14	673	-	257	(12)	1.182	(10)
Hagnaður fyrir skatta	14.627	652	2.441	9.765	(15.353)	3.474	13.386	8.598
Tekjuskattur	(1.925)	1.277	(400)	(1.877)	4.285	(795)	(1.947)	(132)
Skattur á heildarskuldur fjármála fyrirtækja	(399)	(265)	(205)	(331)	(474)	(120)	(120)	(100)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	12.303	1.664	1.836	7.557	(11.542)	2.559	11.319	8.366
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti	(350)	-	2.312	172	1.546	(40)	424	4.325
Hagnaður ársins	11.953	1.664	4.148	7.729	(9.996)	2.519	11.743	12.691
Efnahagsreikningur	31.12.2012	30.9.2012	30.6.2012	31.3.2012	31.12.2011	30.9.2011	30.6.2011	31.3.2011
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	25.898	25.235	16.364	25.494	8.823	22.229	30.374	34.256
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	64.349	60.787	59.529	130.946	100.133	81.616	97.597	104.422
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	666.087	657.050	666.890	653.949	639.130	643.880	653.189	621.896
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	228.208	217.485	203.863	202.195	221.848	215.008	185.417	166.008
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	36.881	33.198	38.161	42.803	46.037	28.801	38.461	38.043
Aðrar eignir	38.044	37.688	37.082	66.771	65.959	78.735	66.582	93.543
Eignir í sölumeðferð	25.320	25.382	26.684	52.104	53.552	53.981	54.661	47.422
Eignir samtals	1.084.787	1.056.825	1.048.573	1.174.262	1.135.482	1.124.250	1.126.281	1.105.590
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	98.718	90.206	91.018	115.300	112.876	112.642	134.542	131.648
Innlán frá viðskiptavinum	421.058	439.853	440.392	455.402	443.590	450.163	425.158	436.688
Veðtryggð skuldabréf	221.791	211.699	209.028	289.908	277.076	271.566	273.922	269.781
Skilyrt skuldabréf	87.474	74.225	69.024	66.773	60.826	43.203	34.428	29.864
Aðrar skuldir	29.687	26.561	26.130	29.166	31.485	28.465	35.618	28.142
Skuldir vegna eigna í sölumeðferð	893	603	959	9.839	9.385	7.985	14.906	13.617
Eigið fé	225.166	213.678	212.022	207.874	200.244	210.226	207.707	195.849
Skuldir og eigið fé samtals	1.084.787	1.056.825	1.048.573	1.174.262	1.135.482	1.124.250	1.126.281	1.105.590

*Fyrstu þrír árs hlutarnir fyrir árin 2012 og 2011 voru kannaðir af endurskoðanda bankans